NORDANSTIGS KOMMUN

ÅRSREDOVISNING 2017

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Nu summerar vi 2017, ett år som tyvärr visar ett negativt utfall på cirka 9 miljoner kronor. Arbetet med att minska kostnaderna är en utmaning för kommande år.

Våra boenden för ensamkommande har avvecklats under året med anledning av att allt färre kommer till kommunen, men även på grund av att de skrivs upp i ålder, från ungdomar till vuxna. Migrationsverket har också meddelat att de stänger asylboenden.

Under 2017 kunde vi äntligen införa busskorten Ung i Nordanstig för barn och ungdomar, vilket innebär fria resor med kollektivtrafiken på fritiden och loven.

För att underlätta för våra invånare och besökare anslog vi pengar till Kustbussen, en busslinje som på prov under sommaren trafikerade sträckan Gnarp-Jättendal-Mellanfjärden-Hårte-Sörfjärden-Norrfjärden-Gnarp. Den var uppskattad av de nästan 900 personerna som nyttjade möjligheten att åka.

Vår kommun är en av landets tryggaste kommuner, men vi ser ändå att det händer saker som inte är bra. Förebyggande arbete är därför viktigt och kan vi genom en ökad samverkan mellan kommunen och ideella föreningar ge våra barn och ungdomar förutsättningar till en aktiv fritid har vi kommit en bra bit på väg. Vi avsatte därför medel i budgeten till en fritidskonsulent som nu arbetar med att vara länken mellan kommunen och föreningslivet.

Utvecklingen utefter kusten pågår främst i Sörfjärden där det byggs för både fritidsbesökare och bofasta. Morängsviken i Stocka är ett fantastiskt område där tomter är till salu.

Jag vill rikta ett stort TACK till alla våra medarbetare i våra verksamheter för ert arbete under året.

MONICA OLSSON (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelsens vice ordförande har ordet

STIG ENG (C)
Kommunstyrelsens
vice ordförande

Tre verksamhetsår av den nuvarande mandatperioden har nu redovisats och budgetavvikelserna ligger på mellan +25 miljoner kronor och cirka –15 miljoner kronor. Årets negativa utfall på drygt 9 miljoner kronor är till hälften av engångskaraktär. Skolan återbetalade 2,8 miljoner kronor till Skolverket och samhällsutveckling lämnade bidrag med 2 miljoner kronor till konstgräsplanen i Bergsjö. Den del av underskottet som återstår, cirka 4,5 miljoner kronor, kommer att minska utrymmet för åren 2018–2020.

Om man jämför vår kommuns kostnadsutveckling med samlade skatteintäkter och generella statsbidrag ser man tydligt att kostnaderna ökar mer än våra skatteintäkter. Bokslutet visar tydligt att åtgärder måste beslutas så att kommunen återfår minst 2 procent i positivt resultat.

På investeringssidan har det satsats på framtiden. Jag vill särskilt nämna kommunal fiberutbyggnad som skett i ökande takt samt vatten och avlopp i Sörfjärden för 80 miljoner kronor, som nu ger möjlighet till ny utveckling och utbyggnad av boende och service i Sörfjärdenområdet.

Morängsvikens nya boendeområde är klart för försäljning av cirka 30 nya tomter, efter 6 miljoner kronor i kommunala satsningar.

Andra framtidsaktiviteter är fiskeprojektet för Gnarpsån, framtagandet av ny översiktsplan med många nya LIS-områden och industriområden, Hagängsgården med särskilt boende och trygghetsboende i samma fastighet samt Trolska skogen med VA-lösningar, med mera.

De kommunala verksamheterna är under ständig förändring och utveckling, vilket våra anställda hanterar på ett utmärkt sätt.

Jag vill avsluta med att rikta ett stort tack till vår personal för ett gott arbete och god servicenivå i den dagliga verksamheten, såväl i våra kommunala bolag som inom kommunens förvaltning.

Innehåll

Inledning
Några viktiga händelser 6
Politisk organisation 9
Om Nordanstig 11

Förvaltningsberättelse
Omvärld 14
Personal 21
Miljö 26
Styrning: vision, inriktningar, ambitioner och mål 28
Kommunfullmäktiges övergripande verksamhetsmässiga mål 30
God ekonomisk hushållning och balanskravsutredning 40
Finansiell analys 44
Kommunkoncernens ekonomi 54

Kommunens verksamheter
Kommunstyrelsen 56
Ledningsutskottets verksamheter 60
Utbildningsutskottets verksamhet 68
Omsorgsutskottets verksamheter 71
Byggnadsnämnden 77
Koncernföretag 78
Uppdragsföretag 86

Räkenskaper
Resultaträkning 92
Balansräkning 93
Kassaflödesanalys 94
Nothänvisning 95
Femårsöversikt 100

Bilagor
Redovisningsprinciper 104
Ordlista och begrepp 107
Revisionens verksamhetsberättelse 109
Revisionsberättelse 110

Några viktiga händelser

FAKTORER BAKOM ÅRETS RESULTAT

- Minskade migrationsintäkter
- Ökat behov inom äldreomsorgen
- Återbetalning av statsstöd samt ökat behov inom utbildning
- Ökade konsultkostnader inom social omsorg
- Delar av den planerade omställningen i fullmäktiges budgetanpassningsbeslut från 2015 genomfördes inte

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER PERIODEN OCH FRAMÅT

Under året har verksamheterna arbetat med att verkställa fullmäktiges beslut avseende kostnadsminskningar på 30 mnkr. Dock kvarstår beslut på 20 mnkr för att nå budgetanpassningspaketet på 50 mnkr.

Kommunens målprocess har intensifierats under hösten för att kunna integreras med budgetprocessen 2019. Det kommer att ge mer utrymme för uppföljning och dialog under senare delen av året.

Förändringar i kommunens administration genomförs i syfte att bättre nå måluppfyllelse i kommunens tillväxtmål och höja den samlade förvaltningens effektivitet.

Kommunens ärendehanteringsprocess ses över för att i samsyn mellan politik och förvaltning effektivisera ärendehanteringen och höja kvaliteten på utredningar och tjänsteutlåtanden.

Regelverk för ”självstyrande grupper” tas fram och innebär att verksamheter i Nordanstigs kommun kommer att kunna drivas på intraprenad från och med 2018.

Arbetet med att vidareutveckla prognossäkerheten för verksamheternas kostnader och kommunens resultat fortsätter. Arbetet med att ta fram en modell för prestationsbudgetering fortsätter.

Frågan om förvaltningen av kommunens fastigheter ska ske i kommunal regi eller i bolagsform bör analyseras och beslutas under perioden. På samma sätt bör verksamheten avfall och återvinning utredas.

Trafikverket utreder var väghållaransvaret bör ligga. Kommunen kan tvingas bli väghållare i tätorterna.

Förvaltningen av farleder till kommunens gästhamnar kan komma att läggas på kommunen. För närvarande sker arbetet ideellt.

En successiv omställning av fordonsparken och dess infrastruktur kommer att ske, i första hand gällande elbilar.

Stadieindelad timplan och nationell IT-strategi är aviserade förändringar för skolan.

Ny organisation för utbildningsverksamhetens ledningsorganisation trädde i kraft i augusti 2017, med delat ledarskap inom alla områden utom Hassela.

Verksamheten ensamkommande barn och ungdomar har under 2017 minskat från tre boenden till att från september månad upphöra helt.

Budgetanpassning med anledning av prognos vid delåret och resultat som visar underskott vid bokslut

Kommunens verksamheter hade i beting att budgetanpassa verksamheterna under hösten för att nå ett positivt resultat i förvaltningen under 2017. Utgångspunkten för budgetanpassningen är att verksamhetens standardkostnader ska vara vägledande för betingets storlek. Hänsyn måste också tas till hur lätt snabba kostnadsminskningar kan göras. Det viktas mot att alla verksamheter i budgetarbetet inför 2018 och 2019 måste komma ner i standardkostnader samt i vissa fall mot jämförbara kommuner.

Under oktober månad gjordes bedömningen att inget beslut om återtagande av underskott var nödvändigt, eftersom verksamheternas budgetanpassning beräknades ge önskat resultat till årsskiftet.

En fullt genomförd budgetanpassning skulle ge ett resultat i verksamheter om –14 500 tkr men ett positivt resultat efter finansnetto.

Kommunen har nettoredovisat verksamhetskostnader under en lång tid. Kommunens migrationsintäkter har efter ett beslut 2013 fördelats ut till utbildning och social omsorg efter en schablon. Det har gjort att verksamheterna har ökat sina kostnader i takt med ökade migrationsintäkter och ändå kunnat visa ett positivt resultat i nettoredovisningen. Verksamheterna har inte kunnat anpassa sina kostnader i samma takt som de kraftigt minskade migrationsintäkterna. Det har gett en mycket stor avvikelse för Nordanstigs sociala omsorg och en mindre avvikelse som en del av utbildningsverksamhetens underskott.

Under hösten såg det ut som att kommunen skulle klara ett positivt resultat, trots stora underskott mot budget i verksamhetskostnaderna inom vård och omsorg, socialomsorg och utbildning. Negativa prognoser i skolans verksamhet under senhösten visade på ett rejält underskott, vilket omöjliggjorde ett positivt resultat. Stor ekonomisk restriktivitet i verksamheterna stab, teknik och hållbarhet samt samhällsutveckling gav betydande överskott, som mildrade effekterna från verksamheterna med underskott. Även de finansiella posterna, med bättre skatteprognos, visade överskott mot budget.

Flera beslutade åtgärder för verksamhetsåret fick skjutas på framtiden för att minska det prognostiserade budgetunderskottet.

Åtgärder

Det prognostiserade resultatet bestod huvudsakligen av kostnader av engångskaraktär, bidrag till konstgräsplan i Bergsjö och en återbetalning av ett riktat statligt stöd. Därför rekommenderade förvaltningen kommunstyrelsen att inte beordra ett återtagande, som skulle ha fått stora negativa effekter i verksamheterna.

Istället rekommenderades kommunstyrelsen att ge förvaltningen i uppgift att ta fram handlingsplaner för ekonomisk balans i verksamheterna utbildning, socialomsorg samt vård och omsorg.

Att uppmärksamma i förvaltningens verksamhet inför kommande verksamhetsår

Arbete med medborgarenkäten är från och med 2017 en del av den politiska processen vid framtagande och revidering av mål. Det bidrar till bra dialoger kring kommunens brukare av verksamheten i syfte att öka tilliten (medborgarfokus).

Arbete med verksamhetens egenkontroll utvecklas och den politiska processen kring internkontrollen av kommunens risker förstärks.

De kommande åren behövs en fördjupad planering och justeringar av detaljplaner inför ny E4 och Ostkustbana. Planer bör dras upp för boende, handel och industri i anslutning till stationslägen. I Harmånger och Gnarp behöver industrimark färdigställas och köp av reservmark genomföras.

Den av kommunfullmäktige beslutade *Hållbar tillväxtstrategi* ska genomföras i samtliga verksamheter och antalet servicepunkter bör öka.

Antalet besökare till kommunens webbplats och sociala medier bör öka för att nå ut med kommunens arbete till fler och för att höja värdet av vårt varumärke. E-tjänster inrättas för att förbättra kommunens service gentemot medborgarna. Antalet e-tjänster ska successivt öka.

VA-utredningens slutsatser behöver analyseras för att en kostnadseffektiv lösning ska kunna väljas, som medger fortsatt utveckling längs kusten. I Morängsviken ska försäljning av tomter påbörjas.

Arbete med kommunens projekt *hindersfria vatten* intensifierades och gav nationell och internationell uppmärksamhet. Kommunen har stora möjligheter att få stöd till att undanröja alla hinder i strömmande vatten till förmån för besöksnäring och biologisk mångfald.

Utbildningsverksamheten fortsätter arbetet tillsammans med Skolverket kring satsningen *Samverkan för bästa skola*.

Nya förstelärare med inriktning på engelska och matematik har utsetts och fortsatt satsning på svenska och svenska som andraspråk har gjorts.

I äldreomsorgen kommer verksamheten att fortsätta arbeta med att utveckla och planera hemtjänsten på ett kostnadseffektivt sätt. Nya arbetssätt planeras där teknik inom vården är en viktig del. Vidare kommer verksamheten att bedriva särskilt boende i de fastigheter som politiken beslutar om.

I omsorgen om personer med funktionsnedsättning planeras den dagliga verksamheten att utvecklas. En av enheterna flyttade in i nya lokaler våren 2017, vilka ger enheten utökade möjligheter till en förbättrad verksamhet för de brukare som har behov av insatsen. Målet är att kunna erbjuda mer individanpassade aktiviteter och att även kunna avsluta några tjänsteköp där insats inte har kunnat erbjudas tidigare, så att han/hon uppnår goda levnadsvillkor enligt LSS.

År 2014 påbörjade Nordanstigs kommun stora förändringar inom äldreomsorgens särskilda boenden. För att kunna möta upp behoven är det viktigt att det finns olika boendemöjligheter i kommunen. Trygghetsboenden behöver driftsättas så att kommunen kan erbjuda alternativa boendeformer. I november 2015 fattade kommunfullmäktige beslut om att Hagängsgården ska avvecklas som särskilt boende och ställas om till trygghetsboende. I oktober 2017 tog kommunfullmäktige ett nytt beslut vilket innebar att avdelningen Hagebo ska kvarstå som särskilt boende. Tidigare beslut om 35 mnkr avseende åtgärdspaketet, justeras till att omfatta 30 mnkr.

Kvar att besluta om åtgärd är således 20 mnkr. Verksamheten arbetar för att verkställa kommunfullmäktiges beslut.

Politisk organisation

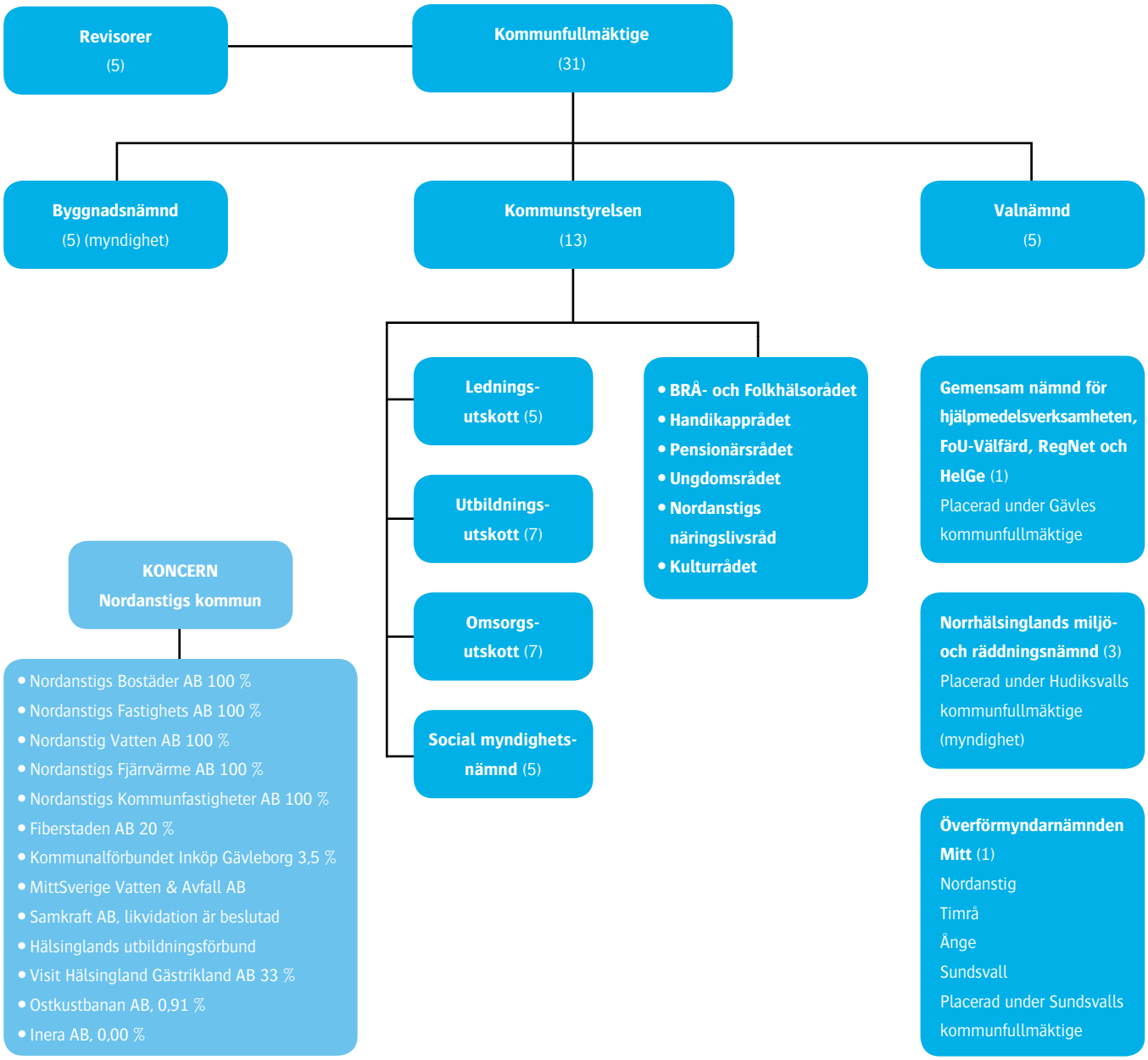

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunstyrelsen bereder ärenden inför kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen har det operativa ansvaret för kommunens verksamhet. Kommunstyrelsen har tre utskott. Utskottens främsta uppgifter är att bereda ärenden inför kommunstyrelsen, se till att kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges beslut verkställs och att följa upp verksamheten inom respektive verksamhetsområde.

Ledningsutskottets verksamhetsområde omfattar övergripande finansiella och personalpolitiska frågor, näringslivsfrämjande åtgärder, teknik och hållbarhet, infrastruktur, kommunikationer och andra kommunövergripande strategiska funktioner samt kultur.

Utbildningsutskottets verksamhetsområde omfattar utbildning och bibliotek.

Omsorgsutskottets verksamhetsområde omfattar vård och omsorg om äldre och funktionshindrade samt arbetsmarknad.

Sociala myndighetsnämndens verksamhetsområde omfattar individ- och familjeomsorg, övrig socialomsorg och biståndsbedömning enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Byggnadsnämnden fattar beslut i frågor som rör myndighetsutövning utifrån plan- och bygglagen.

Valnämnden fullgör de uppgifter som enligt vallagen och övriga valförfattningar ankommer på valnämnd.

Kommunrevisionen arbetar på kommunfullmäktiges uppdrag, efter kommunallagen kap 9 och god revisionssed.

Nordanstigs kommunala bolag består dels av helägda bolag som finns i koncernsammanställningen, dels av företag som är uppdragsföretag där kommunen äger en viss del.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen har 13 ledamöter som väljs av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har tillsatt tre utskott: ledningsutskottet, utbildningsutskottet och omsorgsutskottet.

Kommunstyrelsen har den ledande politiska rollen och samordnar och utvecklar kommunens totala verksamhet. Det är också kommunstyrelsen som ser till att kommunfullmäktiges riktlinjer efterlevs och den har uppsikt över alla kommunala nämnder, styrelser och bolag.

Kommunstyrelsen har direkt ansvar för kommunens ekonomi, översiktlig planering, mark och fastigheter, information samt näringslivsfrågor. Civilt försvar och arkiv hör också till kommunstyrelsens ansvarsområde. Kommunstyrelsen är också kommunens anställningsmyndighet.

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens intressen. Det är kommunstyrelsen som förbereder de ärenden som kommunfullmäktige beslutar om. Den har också övergripande ansvar för att besluten verkställs.

Om Nordanstig

Nordanstigs kommun ligger i norra Hälsingland mellan Hudiksvall och Sundsvall. Kommunen erbjuder en fin livsmiljö med bra och billigt boende och möjligheter till ett rikt liv i samklang med naturen. Kultur- och föreningslivet är omfattande och här finns allt från havsbad till alpin skidåkning i Hasselabackarna. Totalt har kommunen 9 500 invånare.

NAMNET NORDANSTIG

När man vid kommunsammanslagningen 1974 förenade de fyra kommunerna Hassela, Bergsjö, Gnarp och Harmånger, valde man att kalla den nya kommunen Nordanstig. Namnet Nordanstig hade redan då under lång tid använts inom kyrkan som beteckning på ett kyrkligt kontrakt.

Namnet Nordanstig finns omnämnt första gången år 1358 i en köpehandling om Nordanstigs buldan. Buldan är en tjock linneväv och den tillverkades tydligen i sådan omfattning att man kunde sälja den utanför området där man odlade mycket lin.

Redan under sen järnålder framträdde tre bygdecentra i Hälsingland: Nordanstig, Sunded och Alir. Under tidig medeltid kom kungsgårdar att anläggas i Jättendal, Hög och Norrala. Dessa kungsgårdar tillhörde Uppsala öd, centralmakten.

Under lång tid gick vägen från Sunded till Nordanstig via Rogsta, Ilsbo, genom byn Steg, som ligger vid kanten av den bergsrygg som skiljer orterna åt. Man måste alltså ta sig över ”Stejje” för att komma till det område som i dag utgör kommunen.

Dialektalt benämnde man tidigare folk i olika byar efter vilken sida av en ås eller mo de bodde på. Således kallades invånarna i Ingesarven och Yttre för ”sönnamogarna”, och folket mellan byarna Skrämsta och Bjåsta bodde på ”Stejje”. Därför är det troligt att folk norr om Steg kallades ”nolastejjare” och att det så småningom kom att beteckna det nordöstra hörnet av Hälsingland.

KOMMUNVAPNET

Nordanstigs kommunvapen ritades i början av 1980-talet av Jättendalssonen Paul Persson. Hästen symboliserar kommunens inland som tidigare präglades av skogsbruks- och jordbruksbygd och fisknätet under anknyter till kusten och fiskenäringen. De sex maskorna i nätet symboliserar de socknar som ingår i kommunen: Hassela, Bergsjö, Gnarp, Ilsbo, Jättendal och Harmånger.

Källa: Boerje Bohlin

Förvaltningsberättelse

Omvärld

NÄRINGSLIV OCH TURISM

De viktigaste händelserna 2017

- SM i slalom genomfördes den 2 februari i samarbete med Bergsjö Hassela Alpina och Hassela Ski Resort.
- Företagsbyn Bergsjöverken har 23 företag som hyresgäster. Fler arbeten än 2010.
- Nordanstigsgalan genomfördes den 7 oktober i Gnarpsviljan. Vinnarna i de åtta kategorierna blev följande:
  Årets företagare: *Eric Råbom Produkt AB*.
  Årets ledare: *Tova Engberg*.
  Årets förening: *Bergsjö/Hassela Alpina*.
  Årets idrottare: *Anna-Carin Nordin*.
  Årets kulturprofil: *Janina Stoor*.
  Årets Nordanstigare: *Helena Brusell*.
  Årets medarbetare:
  personalen på Bållebo korttidsavdelning.
  Årets arkitekturpris:
  Leif Berglin/Klasuddens restaurang.
- Invigning i maj av Sörfjärdens camping och En liten sjökrog vid Klasudden.
- Nordanstig medverkade tillsammans med Jungfrukustens övriga kommuner på mässan Allt för sjön i Älvsjö.
- Beslut om 2 mnkr till konstgräsplan i Bergsjö.
- Totalt 16 fullt finansierade och beslutade projekt. Extern finansiering 14 038 tkr, Nordanstigs kommun 1 694 tkr. Förstudie utförd som visar Hasselas potential som åretruntdestination.
- Näringslivskontoret har haft omkring 100 rådgivningskontakter.
- Näringslivskontoret har genomfört fyra näringslivsråd.
- Nytt servicehus i Mellanfjärden i anslutning till campingen.
- Husbils- och husvagnsparkering och mindre servicehus i hamnen i Stocka.
- Seminariedag hölls den 5 oktober med Svenskt Näringsliv för ett förbättrat företagsklimat.
- Genomförande av *Hållbar tillväxtstrategi* med bland annat företagsträffar och nyhetsbrev till Nordanstigs företag.

Nordanstigs näringsliv

AB Syna Kreditupplysning och marknadsinformation, tilldelade Nordanstigs kommun första platsen i länet som årets bästa tillväxtkommun, med störst andel aktiebolag som ökar i omsättning och som en kommun som nyanställer och går med vinst.

Under året startade 20 aktiebolag, 42 enskilda firmor, 2 handelsbolag, 17 ideella föreningar, 3 samfällighetsföreningar och 1 bostadsrättsförening.

Kommunen har cirka 810 verksamma företag. 82 procent av dem har en anställd och 17 procent har två eller fler anställda. 12 företag har fler än 20 anställda.

Under senare år har stora investeringar gjorts inom en rad branscher, bland annat inom trä-, metall- och jordbrukssektorn samt inom besöksnäringen.

En växande tjänstesektor är avgörande för Nordanstigs framtida arbetsmarknad. Särskilt intressant är besöksnäringen för Nordanstigs del.

Besöks- och upplevelsenäringen i kommunen är under tillväxt och en fortsatt positiv utveckling väntas under 2018. Trolska Skogens upplevelsepark bör framhållas särskilt. Anläggningen besöktes under 2017 av drygt 37 000 personer. Gränsfors yxfabrik besöktes av cirka 25 000 besökare varav 40–50 procent är internationella besökare. Sörfjärdens camping hade under sommaren besök av cirka 1 200 husbilar och husvagnar plus 420 bokade stugnätter.

Området i Sörfjärden är under stark utveckling. Där byggs och projekteras för nya bostäder, fritidshus, och gästhamn. Turismen är Nordanstigs viktigaste skyltfönster för att nå en ökad inflyttning.

De största privata arbetsgivarna i kommunen är

- SMP Parts AB
- Iggesund Paperboard AB
- Mitt Liv AB
- Plyfa Plywood AB.

ARBETSMARKNAD

Öppet arbetslösa och i program (%)	Alla 16–64 år		Ungdomar 18–24 år	
	2016	2017	2016	2017
Nordanstig	7,6	7,1	12,2	10,4
Hudiksvall	8,3	7,5	16,7	14,2
Sundsvall	7,9	8,0	13,1	12,3
Gävleborgs län	11,5	10,5	20,2	17,2
Västernorrlands län	9,0	9,0	15,2	13,6
Riket	7,8	7,5	11,5	10,1

Konjunkturen är stark i Gävleborgs län och företagen har stora förväntningar på ökad efterfrågan. Samtidigt är arbetskraftsbristen den största på minst tio år. Det visar Arbetsförmedlingens prognos för 2018.

Med en stark konjunktur bedöms den sammanlagda sysselsättningen i länet öka med 1 000 personer till slutet av 2018 och arbetslösheten minska med 900 personer, till 10,5 procent av arbetskraften. Bristen på arbetskraft upplevs, som tidigare nämnts, som den största på minst tio år. Det gäller både privata och offentliga arbetsgivare. Den är särskilt påtaglig inom vård, skola och omsorg där det bland annat saknas många undersköterskor, sjuksköterskor och lärare. Bristen är också påtaglig inom yrken som buss- och lastbilschaufförer samt byggnadsarbetare.

Länets och Nordanstigs utmaningar är, förutom arbetskraftsbristen, hög arbetslöshet bland ungdomar och utrikesfödda personer oavsett ålder. Ungdomsarbetslösheten är förhållandevis låg i Nordanstig, ibland under rikssnittet. Det vi ser är att de arbetslösa befinner sig i en komplex situation, vilken medför att det blir svårt att komma in på arbetsmarknaden. Att höja utbildningsnivån i länet och Nordanstigs kommun är en rejäl utmaning som vi fokuserar på och tar oss an i samverkan med utbildningsanordnare och motivationshöjande insatser för arbetssökande.

Andelen personer som tillhör grupper med så kallad utsatt ställning är hög i länet, cirka 78 procent. Andelen utomeuropeiskt födda utgjorde i oktober 47 procent av de inskrivna arbetslösa i länet. Drygt 27 procent av de inskrivna arbetslösa har varit arbetslösa i mer än två år och 47 procent har varit arbetslösa i mer än ett år. Det visar på något som ligger till grund för matchningsproblemet på arbetsmarknaden.

Högst arbetslöshet finns bland utrikesfödda personer i Nordanstig, 29,6 procent (november 2017). Bland ungdomar 18–24 år är arbetslösheten 9,8 procent (november 2017). Samtidigt är det också i dessa grupper som arbetslösheten minskar mest och antalet personer med utsatt ställning är stort, vilket

är en komplex situation. Bland de arbetslösa utrikesfödda är det 60,8 procent som endast har förgymnasial utbildning och bland ungdomar 37,5 procent.

En fullgjord gymnasieutbildning är för de flesta arbetsgivare grundläggande för anställning, liksom kunskaper i svenska språket. Det finns dock arbetsgivare som är beredda att anställa personal som saknar formell kompetens så länge de har en vilja och ett driv. Det matchningsarbetet kräver en stor arbetsinsats från stödjande funktioner som till exempel kommunens arbetsmarknadsenhet.

UTBILDNINGSNIVÅ

Den genomsnittliga utbildningsnivån var högre i riket än i Nordanstigs kommun. Även i Hudiksvalls kommun och Sundsvalls kommun ligger utbildningsnivån högre.

Siffran för respektive utbildningsnivå är den andel av befolkningen, 16 år och äldre, som har den utbildningsnivån som högst.

Nordanstigs utbildningsnivå har inte förändrats från 2015 medan utbildningsnivån i Sverige har höjts. Sundsvall och Hudiksvall har liksom Sverige höjt sin utbildningsnivå.

Tabellen nedan visar befolkningens utbildningsnivå den 31 december 2016.

Utbildningsnivå (%)	**Nordanstig**	**Hudiksvall**	**Sundsvall**	**Sverige**
Förgymnasial utbildning	29	24	20	20
Gymnasial utbildning	51	49	47	43
Eftergymnasial utbildning	19	26	32	35
Uppgift saknas	1	1	1	2
Totalt	**100**	**100**	**100**	**100**
Antal (1 000-tal)	**8**	**31**	**80**	**8 129**

Materialet är hämtat från Statistiska centralbyrån (SCB), Befolkning 2016, 16 år och äldre.

FOLKHÄLSAN I KOMMUNEN

De nationella målen för folkhälsa ligger till grund för kommunens folkhälsoarbete. Målområdena omfattar de faktorer som har störst betydelse för den svenska folkhälsan. Kommunen har prioriterat fyra av de elva folkhälsomålen:

- Delaktighet och inflytande
- Ekonomiska och sociala förutsättningar
- Barn och ungas uppväxtvillkor
- ANDT – alkohol, narkotika, dopning och tobak.

Folkhälsoplanen för 2016–2020 ligger till grund för det förebyggande brotts- och folkhälsoarbetet och ska årligen följas upp av folkhälsosamordnaren genom ett välfärdsbokslut. Även det drogpolitiska handlingsprogrammet 2016–2021 har antagits och ska följas upp. Aktiviteter har kopplats till planen och de prioriterade fullmäktigemålen.

Brå- och folkhälsorådet har i samverkan med polisen anordnat medborgardialoger på tre orter i kommunen. Enkätsvaren används som underlag till medborgarlöften för 2018. Rådet har också haft dialogträffar med vårdnadshavare och byavakter.

Verksamheten har deltagit i Brå- och folkhälsorådets arbete genom att anordna brottsförebyggande och folkhälsopreventiva insatser, till exempel medborgardialoger samt *Balansera mera*.

Gratis sommarlovsaktiviteter anordnades för kommunens barn och unga (6–15 år) tack vare nationella medel. I samverkan med lokala föreningar möjliggjordes bland annat en integrationsresa till Furuvik, ridläger, sommarsimskola, simmärkestagning och aktivitetskvällar.

Sommarlovsaktiviteternas kostnader uppgick till totalt drygt 160 000 kronor. Utöver det har ungdomar ansökt och beviljats stöd till ungdomsinitiativ för 150 000 kronor.

Fyra unga kommunutvecklare ferie-arbetade under sommaren. De anordnade School´s In för årskurs 7, vårdnadshavare och personal vid höstterminens start och etablerade dessutom Nordanstigs Ungdomsråd.

Kommunen har totalt bidragit med cirka 2 miljoner kronor till barns och ungas fritidsaktiviteter via kommunala medel som föreningar ansökt om. Lokal uppföljning av ungdomspolitiken har ägt rum, resultatet är grunden för arbetet som pågår med ett ungdomspolitiskt program för Nordanstigs kommun i samverkan med ungdomarna. Arbetet med *TobaksFRI duo* har fortsatt. Våren 2017 skrev cirka 65 ungdomar (årskurs 6) kontrakt om att vara tobaksfria. Flera tävlingar och aktiviteter har anordnats. Kommunstyrelsen beviljade 15 000 kronor årligen till det tobaksföre-byggande arbetet.

Ett Rökfritt Sverige 2025, med mål att rökningen understiger 5 procent, har antagits av ledningsutskottet i december 2017.

KOMMUNENS BEFOLKNING

Den 31 december 2017 var befolkningen 9 481 personer, vilket var en minskning med 30 personer från den 31 december 2016.

År 2017 var födelsenettot -24, antalet födda var lägre än antalet avlidna. Flyttnings-nettot var -6. Fler invånare flyttade från kom-munen än till den.

(antal)	2013	2014	2015	2016	2017
Födda	95	82	76	94	107
Döda	118	114	119	122	131
Födelsenetto	**– 23**	**– 32**	**– 43**	**– 28**	**– 24**
Inflyttade	513	562	566	572	560
Utflyttade	532	529	530	524	566
Flyttningsnetto	**– 19**	**33**	**36**	**48**	**– 6**

31 dec (antal)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bergsjö	2 744	2 762	2 759	2 784	2 750	P	P	P
Gnarp	2 206	2 212	2 235	2 238	2 235	R	R	R
Harmånger	2 112	2 116	2 110	2 116	2 124	O	O	O
Hassela	823	827	808	816	810	G	G	G
Ilsbo	722	704	710	711	701	N	N	N
Jättendal	884	872	865	846	861	O	O	O
Restförda			3	0	0	S	S	S
Totalt	**9 491**	**9 493**	**9 490**	**9 511**	**9 481**	**9 498**	**9 484**	**9 467**

Befolkningsgranen
(procent)

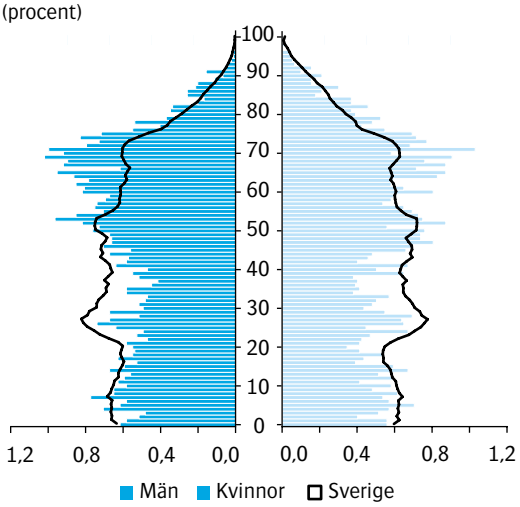

In- respektive utflyttare i Nordanstigs kommun
(antal)

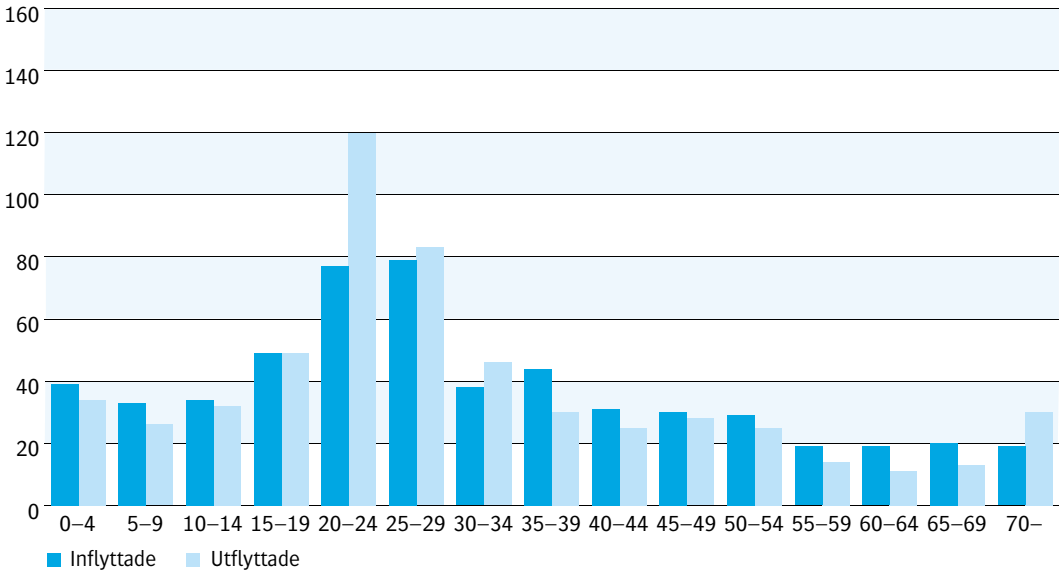

Bland barn i förskoleåldern och upp till 14 år samt vuxna 35–69 år var det fler som flyttade till kommunen än från den. Den största in- och utflyttningen skedde i åldersgruppen 20–29 år. Störst andel utflyttare finns i åldersgrupperna 20–34 år samt 70 år och äldre.

SVENSK OCH INTERNATIONELL EKONOMI

Högkonjunktur 2017 och 2018

Svensk BNP har inte vuxit så snabbt under 2017 som tidiga utfall och prognoser indikerat. Men konjunkturen har ändå förstärkts markant och även 2018 kommer att präglas av högkonjunktur. Den något svagare utvecklingen gäller dock inte antalet arbetade timmar eller lönesumman, prognosen innebär tvärtom en något starkare utveckling. Det innebär en fortsatt hygglig ökning av det reala skatteunderlaget 2017 och 2018. Under loppet av 2018 blir den ekonomiska utvecklingen dock svagare och högkonjunkturen når då sin kulmen.

Framför allt var det nettoexporten som drog ner tillväxttakten under 2017. Även den höga investeringstakten har dämpats något, vilket drog ner den totala tillväxttakten jämfört med förväntningarna. Det beror på att bostadsbyggandet nu är på en så hög nivå att det är svårt att höja den ytterligare.

Utvecklingen efter 2018 är svår att prognostisera. Skatteunderlagsprognosen för 2019 bygger på ett antagande om en relativt snar återgång till ett neutralt konjunkturläge. Det innebär en markant uppbromsning av skatteunderlagets ökningstakt 2019 och 2020. Ett mer utdraget förlopp skulle betyda att uppbromsningen fördelas på fler år. Oavsett hur snabbt det går så står kommuner och landsting inom kort inför en mycket besvärlig obalans mellan snabbt växande demografiskt betingade behov och ett långsamt växande skatteunderlag.

Trots den svagare investeringstakten är det ändå just investeringarna som är den komponent i försörjningsbalansen som växer snabbast 2015–2018. Därutöver bidrar både hushållens och offentliga sektorns konsumtion till att hålla uppe tillväxten. Draghjälpen från utlandet blir däremot inte heller särskilt stor framöver. Den snabbare tillväxt som förväntas i Europa är ändå relativt måttlig. Vi räknar med att BNP växer med 2,6 procent både 2017 och nästa år, det vill säga något långsammare än under 2016. Trots ett alltmer ansträngt arbetsmarknadsläge beräknas löneutvecklingen bli fortsatt dämpad. Tolvmånaderstalen för konsumentprisindex (KPI) har tillfälligt nått över 2 procent, men en starkare krona gör att inflationen pressas tillbaka under nästa år. Den fortsatt svaga prisökningstakten gör att Riksbanken dröjer med att höja styrräntan till hösten 2018.

Normaliseringen av konjunkturläget under 2019 och 2020 innebär att BNP, sysselsättning och skatteunderlag utvecklas svagare än normalt. BNP-ökningen begränsas till 1,4 procent 2019 samtidigt som antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin minskar något.

Överskottet i den offentliga sektorns sparande förväntas att motsvara 1,2 procent av BNP 2017. Nästa år antas emellertid att överskottet blir lägre, vilket beror på att de förslag som lades i budgetpropositionen för 2018 försvagar sparandet med 40 miljarder kronor. Utgiftskvoten, det vill säga utgifter i relation till BNP, ligger kvar på samma nivå 2018 som 2017 trots stora utgiftssatsningar. Förklaringen är delvis att BNP ökar relativt snabbt samt att de migrationsrelaterade utgifterna börjar minska. Inkomstkvoten faller däremot 2018, bland annat till följd av skattesänkningar till pensionärer. Inkomst- och utgiftskvoten utvecklas i beräkningar i samma takt 2019–2021, vilket innebär att sparandet blir cirka 0,7 procent av BNP perioden ut.

Källa: SKL cirkulär 17:68

RÅDANDE FLYKTINGSITUATION

Nordanstigs kommun hanterade flyktingsituationen 2015–2016 på ett konstruktivt sätt. Bland annat utökades samverkan internt, liksom med berörda myndigheter. Kommunen bedrev ett evakueringsboende på före detta Fröstuna skola i Jättendal under cirka sex månader. Totalt hade 242 personer boendeplats där.

Migrationsverket sänkte planeringsantagandet till 36 700 asylsökande inför 2017. Det ska jämföras med 51 200 i föregående prognos hösten 2016.

Efter rekordåret 2015 med 162 877 asylsökande införde Sverige en rad regel- och lagändringar under 2016 som påverkat flyktingströmmarna avsevärt. De tidigare prognoserna har sänkts i omgångar och så även för 2017. Det beror på att Migrationsverket bedömer att det även under 2017 kommer att vara svårt att resa till och genom Europa, framför allt från Turkiet till Grekland och vidare mot centrala och norra Europa. Precis som i föregående prognos ingår i scenariot för 2017 att cirka 5 700 asylsökande ska omplaceras från Italien och Grekland.

Prognosen för 2018 är att cirka 3 700 asylsökande ska omplaceras från Italien och Grekland, vilket visar ytterligare sänkning.

Migrationsverket bedömer att överenskommelsen mellan EU och Turkiet kommer att upprätthållas året ut, samtidigt som det är fortsatt svårt att transitera via Balkan och att passera gräns- och id-kontrollerna i Österrike, Tyskland, Norge, Danmark och Sverige. Antalet migranter som anländer till Sverige via Italien förväntas heller inte att öka.

Antalet ensamkommande barn har minskat dramatiskt. De regler som Sverige införde har fått stor genomslagskraft i den gruppen av asylsökande. För kommunens del innebär det en omställning tvärs emot den som gällt tidigare; nu behövs anpassningar till en lägre volym.

Nyanlända med uppehållstillstånd som kommunplaceras i Sverige och som ska påbörja sin etablering i landet och kommunen, kommer på sikt in på arbetsmarknaden. Samhället berikas mångkulturellt och integrationsinsatser för att möta detta blir ett arbete som kommer att involvera alla framöver.

Personal

PERSONALPOLITISK INRIKTNING

Den personalpolitiska inriktningen som ska prägla kommunens arbetsplatser är beslutad av kommunfullmäktige:

- Den värdegrund som är personalpolitikens bas uttrycks i en människosyn som ser människan som aktiv, ansvarskännande och meningsskapande.
- All personal utgör tillsammans organisationen. Organisationen är ett levande system som består av människor.
- Arbetsgivaren vill aktivt verka för en organisationskultur som präglas av öppenhet, tillit, lärande, utveckling och kreativitet.
- Den personalpolitiska inriktningen ska konkretiseras i det dagliga arbetet genom hur man möter varandra och dem verksamheten är till för, samt hur arbetet genomförs.

Händelser inom personalområdet

Som en del av Sundsvallsregionen pågår ett arbete för kompetensförsörjning. Genom gemensamma ledarutvecklingsinsatser ska ledarskapet utvecklas och utbildningar har genomförts under året. Sedan tidigare pågår Trainee Södra Norrland, ett traineeprogram med kompetensförsörjning för kvalificerad personal, dock har programmet varit vilande under 2017 eftersom ingen ny grupp har startats upp.

Nordanstig ingår också i ett länsgemensamt nätverk med målsättningen att marknadsföra de kommunala jobben i Gävleborg, genom bland annat deltagande i arbetsmarknadsmässor som vänder sig till högskolestuderande.

Inom det systematiska arbetsmiljöarbetet har det planerats inför en ny arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud. Uppstart sker under våren 2018.

Arbete med avveckling av HVB-boende för ensamkommande flyktingbarn har genomförts.

En utbildningsdag i lönebildning har genomförts för politiker och chefer. Årlig lönekartläggning genomförd.

Ny personalpolicy har arbetats fram, samt handlingsplan för *heltidsarbete som norm*.

Personalredovisning

Nordanstigs kommun har 655 tillsvidareanställda den 31 december 2017, en minskning med 11 personer i jämförelse med samma tidpunkt föregående år. Av dessa är 87 procent kvinnor och 13 procent män. 655 tillsvidareanställda motsvaras av 600 årsarbetare. Under året slutade 20 personer sina anställningar med ålderspension.

Totalt 105 personer är visstidsanställda med månadslön, en minskning med 18 personer i jämförelse med föregående år. 105 visstidsanställda motsvaras av 87 årsarbetare.

Medelåldern för anställda är 46 år.

Antal anställda

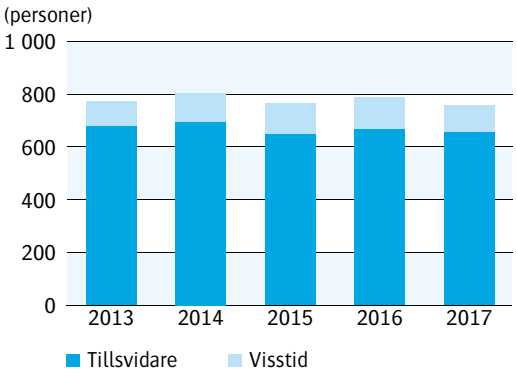

Antal årsarbetare

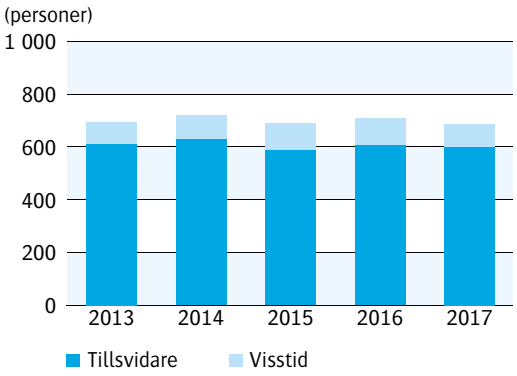

Antal tillsvidareanställda med olika sysselsättningsgrad

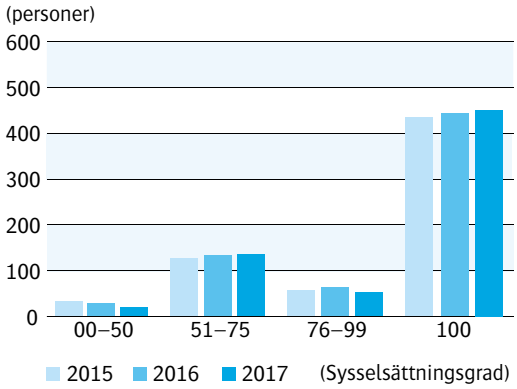

Antal visstidsanställda med olika sysselsättningsgrad

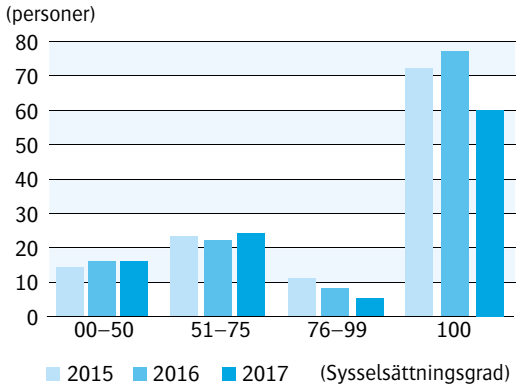

Totalt 450 av 655 tillsvidareanställda medarbetare har heltidsanställning vid årsskiftet, vilket motsvarar 69 procent. Det är en ökning jämfört med 2016 då 66 procent var heltidsanställda.

Antal anställda

	Tillsvidare			Visstid		
	2015	**2016**	**2017**	**2015**	**2016**	**2017**
Kommunledningskontor	48	100		7	10	
Förvaltningsstab			27			1
Samhällsutveckling och kommunikation			14			3
Teknik och hållbarhet			68			1
Utbildning	189	193	209	68	73	71
Vård och omsorg	349	314	301	32	30	21
Socialomsorg	60	59	36	13	10	8
Summa antal anställda	**646**	**666**	**655**	**120**	**123**	**105**

Förvaltningsstab = lednings-, personal-, ekonomi-, IT-, kvalitet- och utvecklingsenhet.

Samhällsutveckling och kommunikation = kommunstyrelsens administration, näringsliv och turism, plan och bygg.

Teknik och hållbarhet = avfall och återvinning, kost och städ, miljö, fastighetsadministration, transport.

Ökningen inom utbildning är förskollärare och grundskollärare, tidigare år (upp till årskurs 6 alternativt årskurs 7 beroende på lärarens utbildning).

Minskningen inom vård och omsorg är undersköterskor inom äldreomsorgen.

Minskningen inom socialomsorgen avser avveckling av HVB-hem för ensamkommande flyktingbarn.

Årsarbetare

	Tillsvidare			Visstid		
	2015	**2016**	**2017**	**2015**	**2016**	**2017**
Kommunledningskontor	46	94		7	8	
Förvaltningsstab			27			1
Samhällsutveckling och kommunikation			13			1
Teknik och hållbarhet			63			1
Utbildning	184	187	203	61	64	61
Vård och omsorg	299	266	258	23	23	17
Socialomsorg	58	58	36	13	10	6
Summa årsarbetare	**587**	**605**	**600**	**104**	**105**	**87**

Resultaträkning

(tkr)	2015	2016	2017
Intäkter	644 908	727 479	684 119
Personalkostnader	– 338 578	– 360 255	– 358 413
Övriga kostnader	– 298 462	– 366 446	– 334 958
Resultat	**7 868**	**778**	**– 9 252**

Åldersfördelning för perioden

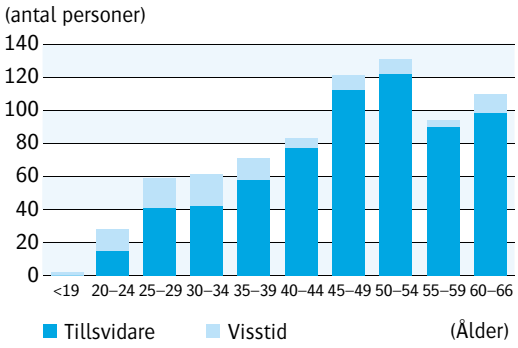

Total sjukfrånvaro

(%)	2015	2016	2017
Kommunledningskontor	6,3	5,2	
Förvaltningsstab			3,7
Samhällsutveckling och kommunikation			7,4
Teknik och hållbarhet			6,2
Utbildning	8,8	8,8	8,2
Vård och omsorg	7,5	9,2	9,0
Socialomsorg	6,6	4,5	6,3
Totalt	**7,7**	**8,0**	**8,0**

Medarbetarnas medelålder är 46 år, densamma som föregående år. Andelen medarbetare under 30 år är få, 11,7 procent, men det är en ökning jämfört med 2016 (11,0 procent). Andelen medarbetare som är 50 år och äldre är 44,1 procent, vilket är en minskning jämfört med 2016 (45,3 procent).

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron är oförändrad jämfört med 2016 och uppgår till 8,0 procent. Fram till och med augusti var sjukfrånvaron lägre jämfört med föregående år. Ökningen av sjukfrånvaron har visat sig under årets senare månader. Den största ökningen procentuellt syns inom socialomsorgen, men det har avvecklats verksamheter där och statistikjämförelsen mellan åren har därför olika förutsättningar.

Företagshälsovården, ALERT, deltog i flera rehabmöten och genomförde arbetsförmågebedömningar samt medicinska undersökningar. Insatser i form av arbetsplatsnära stöd genomfördes för ett antal personer. Medicinsk yoga har utförts i omgångar genom företagshälsovården, liksom arbetsplatsspecifika insatser och seminarium.

KOF-metoden (Krav- och funktionsschema) har använts av företagshälsovården för en strukturerad genomgång av balansen mellan krav och funktion i arbetet, för medarbetare som har upprepad korttidssjukfrånvaro.

Korttids- och långtidssjukfrånvaro

Av den totala sjukfrånvarotiden stod långtidssjukfrånvaron (över 60 dagar) för 52,6 procent, vilket är en ökning med 1,8 procentenheter jämfört med 2016. På motsvarande sätt minskade korttidssjukfrånvaron.

(%)	<59 dagar		>60 dagar	
Verksamhet	**2016**	**2017**	**2016**	**2017**
Kommunledningskontor	61,3		38,7	
Förvaltningsstab		54,9		45,1
Samhällsutveckling och kommunikation		15,0		85,0
Teknik och hållbarhet		54,1		45,9
Utbildning	49,6	54,4	50,4	45,6
Vård och omsorg	44,3	40,7	55,7	59,3
Socialomsorg	69,3	63,6	30,7	36,4
Total sjukfrånvaro	**49,2**	**47,4**	**50,8**	**52,6**

Sjukfrånvaro för kvinnor och män

Sjukfrånvaron har ökat bland kvinnorna och minskat bland männen.

(%)	Kvinnor		Män	
Verksamhet	**2016**	**2017**	**2016**	**2017**
Kommunledningskontor	5,1		5,9	
Förvaltningsstab		4,6		0,4
Samhällsutveckling och kommunikation		10,9		1,4
Teknik och hållbarhet		7,0		2,3
Utbildning	9,6	8,8	4,2	4,8
Vård och omsorg	9,5	9,5	7,2	5,2
Socialomsorg	5,4	7,1	2,9	4,6
Total sjukfrånvaro	**8,6**	**8,8**	**5,1**	**4,3**

Sjukfrånvaro fördelad per åldersgrupp

Vi ser en ökning av sjukfrånvaron i åldersgruppen 29 år eller yngre och en liten minskning i åldersgruppen 30-49 år. I åldersgruppen 50 år eller äldre är sjukfrånvaron oförändrad i jämförelse med 2016.

(%)	29 år eller yngre		30–49 år		50 år eller äldre		Alla anställda	
Verksamhet	**2016**	**2017**	**2016**	**2017**	**2016**	**2017**	**2016**	**2017**
Kommunledningskontor	1,2		4,3		6,5		5,2	
Förvaltningsstab		3,7		3,0		4,5		3,7
Samhällsutveckling och kommunikation		0		4,8		10,7		7,4
Teknik och hållbarhet		0,4		4,7		7,8		6,2
Utbildning	6,4	6,0	7,9	7,9	10,6	9,4	8,8	8,2
Vård och omsorg	3,1	4,2	10,9	10,5	9,9	9,4	9,2	9,0
Socialomsorg	2,3	6,5	4,5	4,1	4,9	9,0	4,5	6,3
Total sjukfrånvaro	**4,1**	**4,8**	**8,1**	**7,9**	**9,0**	**9,0**	**8,0**	**8,0**

Miljö

Nordanstigs kommun är en ekokommun vilket innebär att kommunen strävar efter att minimera miljöpåverkan samtidigt som människors behov tillgodoses. De globala målen för hållbar utveckling (Agenda 2030), hållbarhetsprinciperna samt kommunens olika strategier och planer vägleder arbetet i en hållbar riktning. År 2020 ska de största miljöproblemen vara lösta och inte orsaka ökade miljö- och hälsoproblem hos nästa generation.

KLIMAT, LUFT OCH HÄLSA

De globala utsläppen fortsätter att öka och jordens klimat blir varmare. För att uppnå regeringens vision om att Sverige inte har några nettoutsläpp av växthusgaser år 2050 krävs en omställning av samhället.

Nordanstigs kommun och dess bolag har aktivt arbetat för att minska utsläpp av växthusgaser under 2017. Ett stort projekt inleddes för energieffektivisering av kommunala lokaler. Projektet kommer att pågå de närmaste åren. Åtgärder har genomförts i syfte att spara energi och minska miljöbelastningen, såsom byte till LED-belysning, energikonvertering och tilläggsisolering av vindar på kommunala fastigheter. Avfall och återvinning har övergått till fossilfri drift på bilar och maskiner och en elbil har köpts in.

Kommunens energirådgivare har arbetat med rådgivning och anordnade en konsert för att uppmärksamma Earth Hour. Inom kostenheten arbetar man också med att begränsa klimatpåverkan och spridning av kemiska ämnen, genom att servera GMO-fria livsmedel samt sträva mot en ökad andel ekologisk och vegetarisk mat.

VATTEN

Havsmiljön påverkas av fiske, spridning av miljögifter och utsläpp av näringsämnen. Främmande arter från fartyg eller fiskodlingar kan etablera sig i haven. Allt detta stör den biologiska mångfalden och viktiga livsmiljöer, vilket påverkar havets produktion av livsmedel och andra viktiga resurser. Hav, kust och skärgård erbjuder ett stort antal möjligheter till rekreation och här finns ett rikt kulturarv.

Sjöar och vattendrag utsätts också för påverkan från många håll, till exempel från skogsbruk, jordbruk, vattenkraftverk och industrier. Utsläppen av luftföroreningar minskar men fortfarande hotas många sjöar och vattendrag av försurning och övergödning vilket får växtligheten att förändras, och arter som är anpassade till näringsfattiga miljöer trängs undan.

I början av 2017 arrangerade kommunen ett samrådsmöte angående idén att ersätta regleringsdammen vid Ängbodtjärnen i Andersfors med en nivåhållande sjötröskel, för att på så vis åtgärda ett vandringshinder. Fortsatt samråd hölls med bland annat ett antal myndigheter gällande kommunens planer att riva dammarna vid Milsbro och

Gällsta kraftverk och leda om Lunnsjöbäcken. Norconsult AB fick i uppdrag att utreda vilka konsekvenser de planerade dammutrivningarna i Gnarpsån kan få för fastighetsägare i området och resultatet redovisades under sommaren. I slutet av året ansökte kommunen om LONA-bidrag (Lokala naturvårdssatsningar) för att kunna genomföra projektet *Restaurering av Annån och Gnarpsån*.

Miljökontoret har inventerat enskilda avlopp i kommunen för att kontrollera att de uppfyller de miljömässiga kraven. Syftet är att utsläppen av näringsämnen ska begränsas.

GOD BEBYGGD MILJÖ

Den goda bebyggda miljön ska ta till vara Nordanstigs unika miljö och förhållanden, och bidra till en hälsosam och hållbar utveckling.

I skogen påverkas miljön dels av skogsbrukets intensitet och metoder, dels av olika former av hävd, exempelvis skogsbete. Gävleborgs skogar producerar ekosystemtjänster såsom rekreation, färskvatten, timmer och föda.

En stor del av kommunens växt- och djurarter finns i åker- och betesmarker. Utvecklingen är negativ då många åkrar, ängar, naturbetesmarker och fäbodmiljöer växer igen. Många arter och naturtyper riskerar därför att försvinna på sikt. Arbetet med Nordanstigs kommuns nya översiktsplan har pågått under 2017. Genom medborgardialog vill kommunen öka medborgarnas inflytande i samhällsbyggandet. I detaljplaneringen tas hänsyn till kommande klimatförändringar och ett projekt har startats med syfte att främja kulturmiljön i Nordanstig. Kommunen köper i stor utsträckning lokalt producerade råvaror genom att dela upphandlingar av livsmedel så att även mindre producenter kan vara med och lämna anbud. Det bidrar till att behålla kommunens öppna landskap.

Avfallshanteringen är under ständig utveckling. Fastighetsnära sopsortering har införts i det kommunala bostadsbolagets hyresfastigheter i Ilsbo, med en gemensam lösning för sopsortering i skola och förskola. Mängden avfall som går till materialåtervinning har ökat med fler fraktioner, exempelvis textilier. Återvinningscentralerna har dessutom en högre servicenivå med utökade öppettider.

Styrning: vision, inriktningar, ambitioner och mål

KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅL- OCH BUDGETPROCESS

Kommunfullmäktige styr kommunens verksamheter utifrån vision, övergripande inriktningar och ambitioner samt mål som bryts ner från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige styr och följer upp genom målplaner som sammanställs i delårsrapport och årsredovisning.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet i kommunen. Där beslutas ärenden av principiell beskaffenhet eller av större vikt. Det handlar främst om mål och riktlinjer för kommunen samt budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor, organisation och verksamhetsformer. Enligt 3 kap. kommunallagen (1991:900) och enligt nya ändringar i 8 kap. kommunallagen (1991:900), om den ekonomiska förvaltningen, ska kommunfullmäktige besluta om kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

VISIONSARBETE

Nordanstig *Natur*ligtvis – Här förverkligar du dina livsdrömmar

Hösten 2009 antog kommunfullmäktige Vision 2020. I visionen finns sju gyllene slutsatser som förtydligar särskilt viktiga områden i utvecklingsarbetet. Man kan säga att visionen pekar ut färdriktningen, men det behövs också ledstjärnor som hjälp att navigera.

Motiven för visionsarbetet varierar, men några faktorer som väger tungt i Nordanstigs kommun är att

- skapa ett tydligare samarbete mellan offentlig verksamhet och näringsliv samt föreningsliv för att stärka utvecklingspotentialen för Nordanstig
- bättre hantera arbetslöshet och befolkningsminskning
- stärka ungdomar och unga vuxnas delaktighet och inflytande
- genom tydlig styrning hålla ekonomin i balans.

POLITISK STYRNING VIA MÅL- OCH BUDGETPROCESS

Kommunfullmäktige antog i december 2015 politiska inriktningar och ambitioner för Nordanstigs kommuns förvaltningar och helägda bolag som gäller till och med 2019. Utifrån dessa togs tio målområden fram för 2017–2019 som ska styra verksamheternas uppdrag och resursfördelning, både för ekonomi och personal.

För att säkerställa den framtida välfärden i Nordanstigs kommun krävs en hållbar ekonomisk tillväxt. Hållbarhetsperspektivet ska avspeglas i kommunens alla verksamheter. God ekonomisk hushållning syftar till att kommunens verksamhetsresurser används på mest effektiva sätt, både kostnadseffektivt och ändamålsenligt. Det ska finnas ett klart samband mellan de resurser som används, de prestationer som genomförs och de resultat som uppnås.

Kommunfullmäktiges ansvar i mål- och budgetprocessen är att

- fastställa de övergripande politiska inriktningarna i Nordanstigs kommun
- tilldela resurser till kommunstyrelsen för att målen ska kunna uppnås
- följa upp och utvärdera kommunstyrelsens verksamhet och måluppfyllelse.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsens ansvar i mål- och budgetprocessen är att

- föreslå och bereda övergripande politiska inriktningar
- föreslå övergripande mål som bygger på de politiska inriktningarna
- samordna uppföljning och utvärdering
- tolka de övergripande målen samt formulera konkreta mål (4–8 stycken) och strategier
- följa upp vilka åtgärder som vidtagits för att uppnå målen och redovisa dessa till kommunfullmäktige
- redovisa måluppfyllelsen inför kommunfullmäktige, minst en gång per år i samband med årsredovisningen
- tillsammans med byggnadsnämnden ansvara för att genomföra fullmäktiges beslut.

Politiken ansvarar för att sätta mål, prioritera resurserna på ett övergripande plan samt att regelbundet följa upp målen, kvaliteten och effektiviteten.

Tjänstemannaorganisationen och ytterst ledningsgruppen ansvarar för hur arbetet ska genomföras för att nå bästa resultat.

Nordanstigs kommun har ett webbaserat system, Stratsys, för planering, uppföljning, analys och rapportering av det offentliga uppdraget. Systemet åskådliggör bland annat målprocessen genom nedbrytning av de övergripande politiska inriktningarna till kommunfullmäktige- och kommunstyrelsemål och konkreta aktiviteter som stöttar det nuvarande arbetssättet med styrning.

För att följa upp målen och säkerställa det systematiska kvalitetsarbetet finns även kvalitetsverktyg, indikatorer och mätetal kopplade till målen.

Systemet ger en överskådlig och förenklad struktur kring rapportering och administration av kommunens offentliga uppdrag. Det ger ett stöd för verksamheterna att fokusera på innehåll, analys och andra värdeskapande aktiviteter.

Kommunfullmäktiges övergripande verksamhetsmässiga mål

BARN OCH UNGA 2017–2019

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Arbetet med barn och unga ska vila på en gemensam värdegrund. Denna värdegrund bygger på en människosyn som ser människan som aktiv, engagerad, ansvarskännande och medskapande.

Vår ambition är att barn och unga i Nordanstigs kommun ska växa upp och utbildas i en trygg och stimulerande miljö.

Kommunen ska stärka föräldrarollen genom bland annat familjecentraler. Detta ska vi uppnå genom att socialtjänst, förskola och föräldrar samarbetar mot gemensamma mål.

Vår starka ambition är att finna en långsiktig plan för skolan i Nordanstig så att alla elever, föräldrar och skolpersonal känner tillit och tror på framtiden. Alla beslut ska fattas med trovärdiga och sakliga underlag. Akutlösningar bör i möjligaste mån undvikas. Det är våra ambitioner att alla elever ska ha en bra skolmiljö och att alla elever ska tro på framtiden och vilja läsa vidare.

Vi ska erbjuda en bra utbildning, där barn och ungdomar känner inflytande och delaktighet, och där undervisningen i för- och grundskola tar till vara elevernas naturliga upptäckarglädje. Varje individ ska bemötas och utbildas utifrån sina egna förutsättningar och få stöd och uppmuntran för att nå de nationella målen och för att bli starka och självständiga människor. Skolan ska stödjas så att andelen elever som når de nationellt uppställda målen stadigt ökar.

Barn och ungdomar ska få mer plats och ges möjlighet att påverka sin situation genom bland annat ungdomsrådet. Kommunen ska stimulera aktiviteter i drogfria miljöer och ha nolltolerans mot mobbning och kränkande behandling.

Nordanstigs kommun ska arbeta för ett aktivt utbyte mellan skola och närings- och föreningsliv.

Kommunfullmäktiges mål		Kommentar
▬	Under 2017–2019 ska varje barn och elev ges möjlighet att utvecklas utifrån sina behov och förutsättningar.	
▬	Barn och elever ska få det stöd de behöver så att de når målen som finns för förskola respektive skola. Förskolan och skolan ska ge barnen och eleverna framtidstro och stärka deras självkänsla.	

● = Målet uppfyllt.
◆ = Målet delvis uppfyllt.
■ = Målet inte alls uppfyllt.
▬ = Målet inte mätt.

Kommunstyrelsens mål		Kommentar
◆	Under 2017 arbeta för en fullvärdig familjecentral, samt att antalet besökande ökar.	Arbetet mot en fullvärdig familjecentral behöver fortsätta under 2018 för att Nordanstigs kommun ska kunna erbjuda mödravårdscentral (MVC).
◆	Öka delaktigheten bland barn och unga.	Ökad delaktighet bland barn och unga innebär för utbildningsverksamheten att elever är mer delaktiga i sin utbildning. Arbetet utvecklas hela tiden och under 2017 genomfördes intervjuer med elever för att fånga upp på vilket sätt de är delaktiga och vad som krävs av lärare och andra för att de ska känna sig delaktiga. Ferieprojektet *Unga kommunutvecklare* involverade fyra ungdomar från högstadiet som bland annat anordnade Schools In för årskurs 7, hösten 2017. För att stärka elevers framtidstro och självkänsla via elevers delaktighet och inflytande genomfördes en rad aktiviteter: • Kommunen deltog även detta år i LUPP-enkäten (Lokal uppföljning av ungdomspolitiskt handlingsprogram). • Nyetablering av elevråd ägde rum. • En ungdoms-app togs fram. • Samverkan mellan individ- och familjeomsorgen (IFO) och utbildningsverksamheten inleddes och förstärktes. • Familjecentralens verksamhet utvecklades. • Aktiviteter anordnades inom ungdomsinitiativ, drogfria aktiviteter för ungdomar i kommunen. I kommunens förebyggande verksamhet mot användandet av tobak, alkohol och andra droger har ungdomssamordnaren och skolsköterskan anordnat kontraktsskrivning för alla elever i årskurs 6 samt utbildat ungdomar till ambassadörer för arbetsgruppen TobaksFRI duo. Inom individ- och familjeomsorg har arbetet för att utredningsarbetet alltid ska ta till vara barn och ungas åsikter förstärkts. Verksamheten avser att arbeta vidare med ”Signs of Safety” som utredningsmodell under 2018.
◆	Ökad samverkan mellan utbildning och IFO, social omsorg.	Arbetet har påbörjats. Exempelvis har en ny mall för anmälningar gemensamt tagits fram. Socialtjänsten inväntar också beslut om att inrätta en tjänst som samordnare för skola-socialtjänst-polis-fritid (SSPF), vilket skulle leda till en ny samverkansform mellan socialsekreterare, poliser, skolpersonal och fritidspersonal. Nya besök från socialtjänsten hos kommunens skolor är önskvärt för att informera personalen om anmälningsskyldigheten och vad som händer när man gör en orosanmälan till socialtjänsten.

Kommunstyrelsens mål		Kommentar
–	Utbildningen ska utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.	

KULTUR OCH FRITID 2017–2019

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Inom kultur och fritid ska inriktningen vara att stimulera och stödja ungdomsverksamhet för att bidra till allsidiga fritidsaktiviteter för barn och ungdomar. Kommunen ska ge ekonomiska förutsättningar till detta och på så sätt arbeta för en drog- och alkoholfri miljö.

Det finns stort behov av en idrottshall i Bergsjö, vilket vi kommer att arbeta för, liksom ungdomskortet som bör införas successivt när det ekonomiska utrymmet finns.

Ambitionen är också att bibehålla de ekonomiska resurserna till kultur- och föreningsstöd och att lyfta fram kulturaktiviteterna och stödet till den lokala kulturen.

Ungdomsrådets kompetens och viljeinriktning ska tas till vara och de äldres fritidsaktiviteter ska stimuleras. Stöd ska möjliggöras bland annat genom kommunens utvecklingsmedel till förenings- och ungdomsverksamhet. Nordanstigs Föreningsråd som paraplyorganisation för föreningarna ska vara en viktig samarbetspartner för kommunen.

BOENDEMILJÖ OCH KOMMUNIKATION 2017–2019

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Kollektivtrafiken är viktig för vår kommun. Vi vill verka för förbättrade kommunikationer och att kollektivtrafiken i synnerhet utvecklas under mandatperioden, för att stödja pendling till och från jobbet likväl som till och från fritidsaktiviteter. Kollektivtrafikens utveckling visar kommunens utvecklingspotential för dem som funderar på att flytta hit och pendlingsmöjligheterna med både tåg och buss gör inflyttningsområdet större. Kollektivtrafiken ska utökas och ambitionen är att tillgängliggöra kollektivt resande för fler.

Vi bör diskutera bussförbindelser på östra sidan av kommunen. Bussförbindelserna är viktiga för skolans behov och bör samordnas. En aktiv dialog om kollektivtrafikförbindelser bör föras med regionen. Vi kommer att arbeta för två tågstopp i kommunen.

Vi deltar aktivt i utvecklingen av E4 och dubbelspår för Ostkustbanan genom kommunen. Goda nätkommunikationer ökar chansen till lyckade etableringar av företag och till ett ökat samarbete inom skola och utbildning. Vår ambition är att visa att Nordanstig är en kommun som är i framkant vad gäller både teknik och fiberutbyggnad.

Vi vill arbeta för att stärka kommunmedborgarnas känsla för sin kommun och även förbättra omvärldens bild av kommunen.

Vi vill visa vilka naturtillgångar och vilket friluftsliv som erbjuds och hur tryggt det är att bo här. Att Nordanstigs kommun står för utveckling och framåtanda. Att här i Nordanstig kan själen vårdas och intellektet stärkas. Här finns närhet till våra grannkommuner genom bra kommunikationer. Och att i Nordanstig finns en bra boendemiljö ur alla aspekter.

Kommunfullmäktiges mål		Kommentar
▬	Under 2017–2019 utveckla attraktiva boende- och livsmiljöer som skapar hållbar tillväxt.	

Kommunstyrelsens mål		Kommentar
▬	Skapa trygga boendemiljöer och påbörja bostadsbyggande i kommunen.	**Boendemiljöer** Resultatet från äldreundersökningen 2017 visade att de som besvarat enkäten och bor i ordinärt boende upplever trygghet i hög utsträckning. Av de som besvarat enkäten och bor på särskilt boende är det fler som upplever en känsla av otrygghet samt att utemiljön är otillräcklig. **Bostadsbyggande** Nya långsiktiga strategier utvecklas och är påbörjade för att se över fastighetsbeståndet, samt för att säkerställa behovet av nya bostäder och verksamhetslokaler i framtiden. Alla projekt ökar tryggheten för hyresgäster samt tillgängligheten för de som vill bosätta sig i Nordanstigs kommun. Bostads- och försörjningsplanen antogs av kommunfullmäktige. Dokumentet är en förutsättning för att kommunen ska få statsbidrag till trygghetsboende exempelvis. Markanvisningspolicy är klar för fastställelse. Förslag till markbyte med Nordanstigs Bostäder AB (NBAB) i kommunstyrelsens ledningsutskott (LU). Sammanträdet hölls den 22 augusti 2017, § 144. Detta ger Nordanstigs kommun större markreserv. En utredning med fokus på trygghetsboende presenterades i slutet av juni. Första trygghetsboendet i privat regi startade i Hassela, våren 2017.
▬	Fortsätta utbyggnaden av fiber i kommunen.	Ett kontinuerligt arbete med utbyggnaden av fiber sker i hela Nordanstigs kommun. För att goda kommunikationer ska uppnås måste fiberutbyggnaden fortsätta i samma takt och samtidigt utveckla möjligheter för samarbete mellan de olika aktörerna samt uthyrning. Det behöver tänkas långsiktigt för att ligga i framkant när det gäller ny teknik och fiberutbyggnad.
●	Erbjuda fritidskort i kollektivtrafiken för ungdomar åk 7 till och med 18 år.	Fritidskort för ungdomar, från årskurs 7 till och med utgången av gymnasiet årskurs 3, infördes i augusti 2017.
▬	Aktivt driva frågan om utökad kollektivtrafik.	
▬	Genomföra förstudie om byggande av allaktivitetshall.	Arbetet pågår.

MILJÖ OCH HÄLSA 2017–2019

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Kommunens uppgift är att planera för en god livsmiljö på ett sätt som är socialt och ekologiskt hållbart. Kommunen ska öppet kommunicera och regelbundet följa upp miljöarbetet. Vi vill utveckla de lokala miljömålen i samklang med de regionala och de nationella kvalitetsmiljömålen utifrån den nationella, och vår lokala, klimatstrategi.

Klimatstrategin ska uppdateras i samband med att våra miljömål utvecklas. Kommunen bör ta fram ett nytt tematiskt tillägg under 2016 för vindkraftsutbyggnad. Vi bör vara positiva till utbyggnad. Självklart ska avstånd till boende och andra regler följas. Vi bör tillåta höjder upp till 250 meter om det är lämpligt. Annan förnyelsebar energi bör också få sin prioritet, som till exempel solenergi. Vi vill utveckla källsorteringen i kommunen.

Vi anser att brottsförebyggande arbete och en väl utvecklad folkhälsa är viktiga framgångsfaktorer för att göra kommunen trygg och attraktiv att leva och bo i. Med utgångspunkt från folkhälsopolitikens elva målområden sker det förebyggande arbetet genom de fyra målområden vi valt att prioritera. Dessa är: delaktighet och inflytande i samhället; ekonomiska och sociala förutsättningar; barn och ungas uppväxtvillkor; ANDT: minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och dopning samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande.

Kommunfullmäktiges mål		Kommentar
–	Under 2017–2019 ska miljön i Nordanstigs kommun successivt förbättras.	Kommunen avser att införskaffa elbilar samt ersätta diesel med fossilfri diesel (HVO) och på så vis vara ett föredöme för invånarna. Vidare avses att införa utsortering av förpackningar i kommunens verksamheter och installera fettavskiljare i kommunala verksamheter där det behövs. Laddstolpar bör sättas upp för att gynna användning av elfordon. Kost och städ har investerat i nya möbler, gardiner och serveringslinjer i kommunens skolmatsalar för en trivsammare måltidsmiljö och en bättre arbetsmiljö.
–	Under 2017–2019 ska folkhälsan i Nordanstigs kommun successivt förbättras.	

Kommunstyrelsens mål		Kommentar
–	Fortsätta arbeta utifrån samarbetet med länsstyrelsen genom Överenskommelse kring åtgärdsarbete och klimatanpassning, och implementera den i verksamheten.	För att följa de uppsatta kvalitetsmiljömålen jobbar vi ständigt med förbättringar, stora som små. Ett energieffektivitetsprojekt är i startfasen, förstudien är gjord i oktober 2016. Projektet möter Sveriges miljömål på 50/50-kraven samt miljökraven för 2020, bostäderna ska uppfylla passivhus-kraven. Dessutom leder projektet till bättre arbetsmiljö och till ”hushållning av resurser” (kommunallagen).

Kommunstyrelsens mål		Kommentar
–	Prioriterat folkhälsomål: 1) Delaktighet och inflytande i samhället.	Medborgardialoger anordnades i Bergsjö och Gnarp av BRÅ- (Brottsförebyggande rådet) och Folkhälsorådet, hösten 2017, med syfte att forma medborgarlöften för 2018. Föreningsträff inför en föreningsdag anordnades av fritidskonsulenten och folkhälso- och ungdomssamordnaren den 22 november 2017. Ett trettiotal personer kom och representerade olika föreningar. En föreningsdag med prova-på-aktiviteter kommer att anordnas den 17 februari 2018 i samverkan med lokala föreningar och Gävleborgs idrottsförbund. Föreningsdagen hålls i Gnarpsviljan med omnejd. Vård- och omsorgsverksamheter grundar sig i den enskildes biståndsbeslut och därefter upprättas en genomförandeplan där individen är i fokus. När en genomförandeplan upprättas deltar den enskilde, eventuellt anhöriga samt omvårdnadspersonal.
–	Prioriterat folkhälsomål: 2) Ekonomiska och sociala förutsättningar.	Balansera mera-dag anordnades för seniorer den 6 oktober. Arrangörer var BRÅ- och Folkhälsorådet i samverkan med pensionärsrådet. Det kom ett hundratal besökare. Föreläsningar hölls om benskörhet och om kostens och mediciners påverkan. Ett buffébord med nyttiga mellanmål kunde avsmakas. Ett tjugotal utställare inom temaområdet deltog. Folkhälsosamordnaren har anordnat föreläsningar om folkhälsa och konsumentvägledning för de som har extratjänst via AME.
–	Prioriterat folkhälsomål: 3) Barn och ungas uppväxtvillkor.	Ungdomsgårdarna i Hassela och Harmånger höll öppet under vår- och höstterminen. De drivs av föreningar. I Bergsjö har man haft öppet några tillfällen under året. En fritidskonsulent har anställts för att stödja och främja ungdomarnas meningsfulla fritid och samverkan med föreningslivet. Medel har avsatts ur bidragsformerna sommarlovsaktiviteter och ungdomsinitiativ, till förmån för kommunens barn och ungdomar.

Kommunstyrelsens mål		Kommentar
–	Prioriterat folkhälsomål: 11) Tobak, alkohol, narkotika, dopning och spel.	TobaksFRI duo för årets sjätteklassare avslutades med kontraktsskrivning med ett fyrtiotal ungdomar. Medel till det tobaksförebyggande arbetet bland barn och unga antogs i kommunstyrelsen den 13 juni 2017. Medel från länsstyrelsen till ANDT-strategins förebyggande aktiviteter 2017–2018 har beviljats. Det drogpolitiska handlingsprogrammet har reviderats för Nordanstigs kommun 2016–2021 med den nationella ANDT-strategin som utgångspunkt. Ett TJUT har lämnats till kommunstyrelsens ledningsutskott (LU) för beslut om att Nordanstig skriver på för ett Rökfritt Sverige 2025.

TRYGG SOM MEDBORGARE 2017–2019

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Vår ambition är att skapa trygghet under kommunmedborgarens hela levnadstid. En gemensam värdegrund ska genomsyra alla kommunens verksamheter där bemötande och respekt är en gemensam grund.

Kommunens insatser ska kännetecknas av korrekt och snabb service när det finns behov av stöd i hemmet eller boende i särskilt boende. Brukaren ska ha valfrihet och möjlighet att påverka vårdinsatsen. Kvalitetskraven ska vara likvärdiga oberoende av utförare.

Vi ser inget hinder för att fortsätta med inrättandet av intraprenad i äldrevården, inte heller andra driftsformer inom kommunens verksamhet.

Vi ser behovet av olika boendeformer för äldre och planer finns. Utifrån efterfrågan och möjlighet kommer boende för äldre att byggas ut.

Kvaliteten i den kommunala hemtjänsten ska utvecklas så att verksamheten blir ett föredöme med god service och kvalitet vid val av utförare.

Anhöriga som tar hand om någon närstående ska få stöd.

Verksamheten inom individ- och familjeomsorgen ska utvecklas. Antalet placeringar av barn och ungdomar ska minska genom att vi satsar på olika former av hemmaplanslösningar för familjer, barn och unga. Den förebyggande verksamheten ska utvecklas.

Kommunen ska fortsätta att utveckla ett bra samarbete med regionkommunen kring vårdfrågor.

Det brottsförebyggande arbetet i Brå, Brottsförebyggande rådet, är viktigt och samverkan med polis, skola och föreningsliv ska ske kontinuerligt.

NÄRINGSLIV OCH ARBETSMARKNAD 2017–2019

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Nordanstigs kommuns insatser för näringsliv och företagande ska kännetecknas av attityder som skapar ett förbättrat företagsklimat, en god företagsutveckling, möjligheter och öppningar att utveckla nätverk och innovationer.

Vår ambition är att näringslivsfrågorna lyfts fram och förbättras, särskilt för de små företagen. Det handlar om att ha goda och öppna kontakter mellan kommun och företag samt mellan kommunen och företagarföreningen.

Det är viktigt att näringslivsrådet blir mer aktivt och för fram sina åsikter till kommunens ledning.

Vår ambition är att kommunens insatser för näringsliv och företagande ska möjliggöra fler företag, fler arbetstillfällen och utvecklad turism.

Vi tror att det finns stora möjligheter för företag att utvecklas inom den så kallade gröna sektorn. Det är positivt då det möjliggör en mer hållbar tillväxt. Med hållbar tillväxt menar vi att tillväxten inte sker på bekostnad av miljö, personal, djur eller kultur. Att tillväxten bygger på miljövänlig teknik.

Kommunen ska aktivt arbeta för nyetableringar av företag och tillväxt inom befintliga företag och utbildning inom företagande och entreprenörskap.

Vi anser att de sociala företagen har sin plats i kommunen men vill att de ska konkurrera på samma villkor som etablerade näringar.

Vi anser att utveckling och förstoring av den lokala arbetsmarknadsregionen har mycket stor strategisk betydelse.

En ny näringslivsstrategi ska arbetas fram under mandatperioden.

Mångfalden i vår kommun är en tillväxtfråga som vi bör ta till vara.

Vi vill att nyanländas och andra inflyttares yrkes- och utbildningskunskaper ska tas till vara för att underlätta ingången i arbetslivet. Nyanländas inlärning av svenska språket ska prioriteras.

Kommunens arbetsmarknadsstrategiska åtgärder ska syfta till att människor kan klara sin egen försörjning. Vi ska särskilt fokusera på att underlätta ingången i arbetslivet för ungdomar.

Kommunfullmäktiges mål		Kommentar
–	Under 2017–2019 ska förutsättningarna för näringslivet utvecklas och förbättras i kommunen.	Arbetsmarknadsenheten bedriver löpande arbete för integration i arbetslivet. Samverkan sker främst med arbetsförmedlingen för varje individs planering och för att det ska matcha den lokala arbetsmarknaden. Projekt *Semaforen* är avslutat och implementerat i Gävleborgs län för att jobba med bristyrken och näringslivets behov på det lokala planet. Arbetet sker på både lokal och regional nivå med visionen att länets arbetsgivare behöver få bredare kunskap om de yrken som det kan bli svårt att hitta arbetskraft till framöver. Utbildningsanordnare behöver dessutom underlag för att kunna starta utbildningar som möter de rådande kompetensbehoven. Arbetsmarknadsenheten har skrivit fram ett delprojekt i den regionala ansökan till nytt ESF-projekt för målgruppen utrikesfödda som står särskilt långt från arbetsmarknaden. Delprojektet startar den 1 februari 2018. ESF-projektet *Ung i Nordanstig* fokuserar på ungdomar i åldern 16–24 år som varken arbetar eller studerar. Projektet har uppnått goda resultat. Arbetsmarknadshandläggare med inriktning nyanlända jobbar fokuserat med att få nyanlända i arbete eller studier. Näringslivsenheten och migrationsenheten har startat ett projekt med riktade insatser för integration. Projektet drivs i samarbete med Hudiksvalls kommun.

Kommunstyrelsens mål		Kommentar
–	Öka riktade insatser för integration i arbetslivet för personer som står utanför arbetsmarknaden.	Arbetsmarknadsenheten, arbetsförmedlingen och näringslivsenheten samarbetar för att skapa sysselsättning för ungdomar och övriga personer som står utanför arbetsmarknaden. Resultat som arbetsförmedlingen presenterar visar att arbetet har gett och ger effekt. Nordanstig har den lägsta arbetslösheten i länet och ligger dessutom under rikssnittet (24 augusti 2017).

PERSONALPOLITIK 2017–2019

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Nordanstigs kommun vill som arbetsgivare driva en personalpolitik som är tydlig, väl känd och som är väl förankrad i en gemensam värdegrund som överensstämmer med verksamhetens mål.

Som arbetsgivare har kommunen som mål att organisationen utmärker sig genom att skapa förutsättningar med en framsynt personalplanering, där kompetensförsörjningen är en hörnsten för att personalen ska kunna åstadkomma god service och möjlighet för verksamheten att nå uppsatta mål.

En fråga som bör lösas under perioden är att erbjuda fler heltidstjänster.

Kommunstyrelsens mål		Kommentar
–	Sänka sjukskrivningstalet bland anställda utifrån 2016 års nivå.	

God ekonomisk hushållning och balanskravsutredning

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Kommunallagen och den kommunala redovisningslagen innehåller regler för kommunens ekonomiska styrning. Kommunen ska ha god ekonomisk hushållning i sin egen verksamhet och i offentliga verksamheter som bedrivs av andra juridiska personer, som kommunens bolag. Dessutom finns ett balanskrav som innebär att kommunens intäkter varje år ska överstiga kostnaderna. Balanskravet är en nedre gräns för den ekonomiska utvecklingen, medan begreppet god ekonomisk hushållning innebär väsentligt högre krav. Kommunen har målmedvetet arbetat med god ekonomisk hushållning de senaste åren.

År 2012 fattade regeringen ett beslut om en proposition om kommunala utjämningsreserver. Förslaget innebär att kommuner och landsting själva ska kunna utjämna intäkter över tid genom att bygga upp resultatutjämningsreserver inom ramen för det egna kapitalet. På det sättet kan man sätta undan en del av överskottet i goda tider och sedan använda medlen för att täcka underskott till följd av en lågkonjunktur. Införandet av reserverna kan ses som ett förtydligande av det övergripande målet om god ekonomisk hushållning som kommuner och landsting ska uppfylla. Nordanstigs kommun har ännu inte tagit något beslut avseende resultatutjämningsreserv.

Verksamhet när det gäller uppdrag och kvalitet kan inte fortsätta på nuvarande nivå eftersom kostnaderna ökar snabbare än intäkterna. Invandring av utrikesfödda sker inte längre i någon större omfattning. Kostnaderna ökar mer än intäkterna på grund av den negativa befolkningstrenden, som under ett antal år legat någorlunda oförändrad, och det är en utmaning att behålla den kommunala servicen vid samma kvalitet och samma antal enheter på grund av detta.

Med dessa förutsättningar som bakgrund är det alltså nödvändigt att budgetanpassningen på 50 mnkr som fullmäktige beslutade den 1 december 2014 ger nya ramar och förutsättningar för verksamheterna, så att positiva resultat erhålls snarast.

Anpassningskravet på 50 mnkr föranleddes av behoven att genomföra större strukturella förändringar och därför budgeterades även en post för omställningskostnader på 5 mnkr 2017. Anpassningskravet, senare benämnt åtgärdspaketet, var en konsekvens av att kostnadsnivån för kommunens verksamheter ökat kraftigt de senaste två åren. Anpassningskravet avsågs för hela budgetperioden, det vill säga att kostnadsnivån skulle sänkas med 50 mnkr till 2018. Varje år inom perioden har det budgeterats omställningskostnader.

Under våren 2015 började ett intensivt arbete med att föreslå åtgärder som reducerar verksamheternas kostnader fram till 2018. En reviderad budget beslutades av fullmäktige den 7 april, 8 juni och 9 november.

Effekten av fattade beslut har inarbetats i budgeten för 2018–2021 och beräknas ge 30 mnkr i minskade kostnader 2018. Med andra ord saknades beslut om åtgärder på 20 mnkr. Fullmäktige beslutade i december

2016 att arbetet med att fatta beslut om ytterligare åtgärder som ska genomföras till 2018 fortsätter.

Kommunfullmäktige beslutade i december 2016 att göra en inlösen av intjänade pensionsrätter på 40 mnkr, dock högst årets resultat. Detta beslut innebär att kommunen tar framtida pensionskostnader 2016 och får därmed lägre kostnader för utbetalning av intjänade pensioner åren framöver.

Kommunens negativa soliditet och stora behov av investeringar ställer mycket stora krav på att sänka driftskostnaderna, för att ha en tillräcklig likviditet och utrymme för ökade kapitalkostnader. Om driftskostnaderna i kommunens verksamheter inte kan begränsas kommer ett återtagande att vara oundvikligt.

Kommunfullmäktiges ambition med den övergripande inriktningen

Kommunen ska ha god ekonomisk hushållning. Begreppet ”god ekonomisk hushållning” har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Det finansiella perspektivet innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar, så att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat.

Verksamhetsperspektivet tar sikte på kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

En förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns ett tydligt samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effektivitet. För att åstadkomma detta samband krävs bland annat en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser gentemot budget och mål.

De kommunala verksamheterna ska kännetecknas av väl underbyggda beslut, hög effektivitet och god servicenivå. Kommunens affärsdrivande verksamheter och bolag ska generera överskott som kan garantera en långsiktig utveckling. Samarbete och samverkan mellan kommuner och näringsliv ska alltid prövas.

Uppföljning av övergripande inriktning

Uppföljning redovisas främst i nästa avsnitt i årsredovisningen, finansiell analys, och i avsnittet kommunfullmäktiges övergripande verksamhetsmässiga mål.

UPPFÖLJNING AV FULLMÄKTIGES FINANSIELLA MÅL

	Kommunfullmäktiges finansiella mål	Resultat
■	Verksamhetens nettokostnader plus finansnetto exklusive intäkter av engångskaraktär ska vara högst 99 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunal fastighetsavgift för vardera åren 2017–2019.	Verksamheternas nettokostnader plus finansnetto var 101,7 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunal fastighetsskatt 2017. Målet har inte uppnåtts.
●	Investeringsvolymen för innevarande år bör lägst motsvara årets avskrivning. Årets investeringsvolym samt ombudgetering från föregående år får högst motsvara årets avskrivningar gånger tre.	Investeringarna var 28 266 tkr. Avskrivningarna var 14 605 tkr. Målet har uppnåtts.
■	Soliditeten inklusive total pensionsskuld ska förbättras årligen.	Soliditeten inklusive total pensionsskuld var –19 procent 2016 och –20 procent 2017. Målet har inte uppnåtts.
■	Likviditeten ska vara lägst 100 procent, det vill säga omsättningstillgångarna ska vara högre än de kortfristiga skulderna.	Likviditeten var 99 procent. Målet har inte uppnåtts.
●	Samtliga investeringar bör finansieras med egna medel och/eller specifika bidrag.	Samtliga investeringar 2017 finansierades med egna medel och statsbidrag. Inga lån togs upp för att finansiera investeringarna. Målet har uppnåtts.
●	Kommunen ska amortera låneskulden med minst 6 procent per år.	Låneskulden amorterades med 10 procent. Målet har uppnåtts.

● = Målet uppfyllt.
◆ = Målet delvis uppfyllt.
■ = Målet inte alls uppfyllt.
▬ = Målet inte mätt.

Kommunen når inte alla finansiella mål

Årets resultat inklusive jämförelsestörande poster (–9,3 mnkr) innebar att kommunens ekonomiska marginal försämrades. Kommunens resultatnivå uppfyllde inte god ekonomisk hushållning på en procent. Det svaga resultatet beror till stor del på att kommunen haft svårigheter att tillräckligt snabbt anpassa verksamheterna till minskade intäkter, främst från Migrationsverket i form av nya lägre avtal gällande flyktingar.

Effekten av det svaga resultatet är också att målen gällande likviditet samt soliditet inte uppnås.

De närmaste åren förväntas bli finansiellt tuffa för Nordanstig eftersom kommunen, liksom många andra kommuner, står inför utmaningar som ökade investeringar och stegrade behov hänförliga till befolkningsförändringar.

Det innebär att kostnaderna för kommunala tjänster kommer att öka betydligt snabbare än tidigare. En utmaning blir hur mycket av investeringarna som ska finansieras via skatteintäkter respektive främmande kapital i form av lån. Det kan i sin tur påverka utrymmet för att finansiera kommunens löpande drift i form av löner, lokaler med mera.

För att klara att uppfylla kommunens mål för god ekonomisk hushållning – det vill säga ett resultat på minst två procent av skatteintäkterna, en självfinansieringsgrad på 100 procent och en ökad soliditet – krävs en mycket aktiv ekonomistyrning framöver.

Balanskravsunderskott 2017

Kommunen har inte något balanskravsunderskott från tidigare år. Kommunen har haft positiva resultat 13 år i följd.

Kommunen redovisar 2017 ett resultat på –9 252 tkr. Efter balanskravsutredning –6 852 tkr. 4 800 tkr av resultatet är kostnader av engångskaraktär.

I utredningen anges synnerliga skäl om 2 469 tkr. Detta avser årets förändring av renhållningskollektivets fordran på skattekollektivet.

Enligt Kommunallagen 2 kap 6§ får kommuner och landsting inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller (självkostnadsprincipen). I redovisningen har detta bokförts som en förändring i eget kapital och avsättningar, samt anges i tilläggsupplysning till noten eget kapital. Avsteg har gjorts 2017 från rekommendationen att förändringen ska bokföras över resultaträkningen. Detta har ej heller gjorts tidigare år.

Vilken syn har kommunstyrelsen på detta?

Kommunstyrelsen gav inte förvaltningen i uppgift att göra ett återtagande för att sänka verksamheternas kostnader. Ett återtagande har mycket stora konsekvenser för verksamheter som är viktiga för kommunen långsiktigt, även om det inte är lagstadgad verksamhet.

Mycket viktigt är att verksamhetsuppföljningen under 2018 snabbt ger kommunstyrelsen indikationer på hur kostnaderna i verksamheterna utvecklar sig. Indikatorer kopplade till verksamheternas kostnadsutveckling följs upp i olika periodicitet – månad, kvartal, delår och helår.

Förvaltningen måste utveckla kommunens riskhantering (intern kontroll och egen kontroll) för att ge tydligare fokus på hur kvalitet och måluppfyllelse förhåller sig till ekonomiska åtstramningar och eventuellt återtagande.

Vad gör kommunstyrelsen åt underskottet?

Kommunstyrelsen har beslutat att handlingsplaner ska tas fram i de verksamheter som inte klarar sin budget. Förvaltningen förbereder ett återtagande som ett handlingsalternativ till kommunstyrelsen om kostnadsutvecklingen fortsätter att utvecklas negativt.

BALANSKRAVSUTREDNING

Årets resultat (tkr)	2016	2017
Årets resultat enligt resultaträkningen	778	– 9 252
Reducering av samtliga realisationsvinster	– 783	– 69
+ justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjligheter	0	0
+ realisationsförluster enligt undantagsmöjligheter	243	0
+ orealiserade förluster i värdepapper	0	0
– justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	238	– 9 321
– reservering av medel till resultatutjämningsreserv (RUR)	0	0
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv (RUR)	0	0
Synnerliga skäl (renhållningskollektivets fordran på skattekollektivet)	0	2 469
Årets balanskravsresultat	238	– 6 852

Finansiell analys

Nordanstigs kommun redovisade ett resultat på –9 252 tkr, en försvagning med 10 030 tkr jämfört med 2016. Kommunen har försvagat resultatet med 17 120 tkr de senaste två åren. Det beror på att verksamheternas nettokostnader ökat kraftigt, framför allt inom omsorgen.

Nordanstigs kommuns samlade investeringsvolym uppgick till 28 266 tkr, en ökning med 2 118 tkr jämfört med 2016. Ökningen beror till stor del på kommunens beslut att öka investeringsnivån med anledning av kommunens ökade behov samt ökad fiberutbyggnad.

Självfinansieringsgraden av investeringarna efter avdrag för investeringsinkomster uppgick till 20 procent jämfört med 57 procent 2016. Det innebär att investeringarna under 2017 inte finansierades med endast skatteintäkter och investeringsinkomster.

Kassalikviditeten har det senaste året minskat kraftigt, detta till följd av det svaga resultatet 2017. Soliditeten beräknad inom balansräkningen sjönk något i jämförelse med föregående år. Men soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt har ökat den senaste femårsperioden från –51 procent till –20 procent år 2017, främst beroende på inlösen av pensionsrätter 2016.

RESULTAT OCH KAPACITET

	2013	2014	2015	2016	2017
Årets resultat (tkr)	18 138	12 481	7 868	778	– 9 252
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster (tkr)	11 118	12 481	3 292	40 603	– 9 252
Årets resultat/skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag (%)	3,74	2,49	1,53	0,14	– 1,66
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster/skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag (%)	2,29	2,49	0,64	7,43	– 1,66
Årets resultat koncern (tkr)	21 072	16 252	15 396	5 134	– 6 378

Årets resultat för Nordanstigs kommun försvagades från 18,1 mnkr år 2013 till –9,3 mnkr år 2017. Om kommunens resultat relateras till skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag redovisade kommunen ett resultat på –1,66 procent.

Under 2015 och 2016 uppgick motsvarande resultat till 1,53 procent respektive 0,14 procent.

Under 2015 och 2016 redovisade dock Nordanstig jämförelsestörande engångskostnader och intäkter.

Kommunen har 2015 erhållit återbetalning av försäkringspremier från AFA. År 2016 gör kommunen en partiell inlösen av pensioner på 39,8 mnkr.

Exkluderas dessa jämförelsestörande kostnader och intäkter uppgick årets resultat år 2015 till 0,64 procent av skatteintäkterna. År 2016 förbättras resultatet till 7,43 procent. Det innebär att det löpande driftsresultatet för kommunen exklusive jämförelsestörande engångsposter låg på en lägre nivå under perioden.

Ett av Nordanstigs finansiella mål för god ekonomisk hushållning är att resultatet ska uppgå till minst 2,0 procent av skatteintäkterna varje enskilt år. I budget 2017–2020 sänktes dock resultatmålet till 1 procent. Ett resultat på 2,0 procent av skatteintäkterna varje enskilt år ger utrymme för att över en längre tid självfinansiera större delen av normal investeringsvolym i kommunen. Det innebär att kommunens kort- och långsiktiga finansiella handlingsutrymme, i form av likviditet och soliditet, behålls. Under den senaste femårsperioden har Nordanstig redovisat ett genomsnitt på 1,25 procent inklusive jämförelsestörande poster. Görs jämförelse under den senaste femårsperioden exklusive jämförelsestörande poster redovisas ett genomsnitt på 2,24 procent.

Årets resultat uppgick till –1,66 procent av skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag. Det innebär att kommunen inte uppfyllde resultatmålet för 2017.

NETTOKOSTNADSANDEL

(%)	2013	2014	2015	2016	2017
Verksamheternas intäkter och kostnader (netto)	91,7	94,2	94,7	90,0	98,9
Planenliga avskrivningar	3,1	2,8	2,8	2,4	2,6
Nettokostnadsandel exklusive jämförelsestörande poster och finansnetto	94,8	97,0	97,5	92,5	101,5
Finansnetto	0,1	0,5	0,1	0,1	0,2
Nettokostnadsandel exklusive jämförelsestörande poster	94,8	97,5	97,6	92,6	101,7
Jämförelsestörande engångsposter	– 1,4	0,0	– 0,9	7,3	0
Nettokostnadsandel*	93,4	97,5	96,7	99,9	101,7

*I relation till skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag. Observera att minustecken framför finansnettot innebär ett positivt finansnetto.

En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett djuplodande mått på denna balans är nettokostnadsandelen, som innebär att samtliga löpande kostnader inklusive finansnetto relateras till skatteintäkter samt statsbidrag och utjämning. Redovisas en nettokostnadsandel under 100 procent har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. En nettokostnadsandel på 95–96 procent kan betraktas som god ekonomisk hushållning för Nordanstigs kommun. Sett över en längre tidsperiod klarar då kommunen av att finansiera ersättningsinvesteringar, nödvändiga nyinvesteringar och pensionsåtagandet.

När Nordanstigs nettokostnadsandel analyseras framgår att nettot av verksamheternas intäkter och kostnader under 2017 tog i anspråk 98,9 procent av skatteintäkterna, vilket är en försämring med 8,9 procentenheter jämfört med 2016.

Vidare tog avskrivningarna i anspråk 2,6 procent, vilket var 0,2 procentenheter högre än föregående år. Avskrivningarna är kommunens periodiserade kostnader för investeringar.

Finansnettot uppgick till 0,2 procent, vilket innebar att de finansiella intäkterna var lägre än de finansiella kostnaderna.

Detta innebar att kommunens nettokostnader och finansnetto tog i anspråk 101,7 procent av skatteintäkterna, vilket var en försämring med 9,1 procentenheter jämfört med 2016.

Som tidigare nämnts har kommunen under 2013, 2015 och 2016 haft jämförelsestörande poster som påverkat resultaten positivt.

Totalt uppgick nettokostnadsandelen till 101,7 procent 2017, vilket innebar att kommunens kostnader är högre än kommunens intäkter. Det är en försvagning av nivån med 1,8 procentenheter jämfört med 2016 och 5,0 procentenheter jämfört med 2015.

NETTOKOSTNADERNA OCH SKATTEINTÄKTERNA

Nettokostnadernas (inklusive pensionsskuldförändring och avskrivningar) andel av skatteintäkter

(procent)

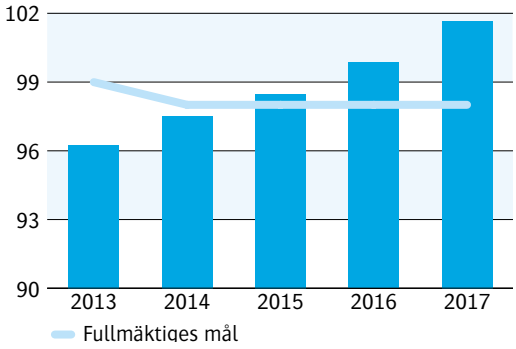

Nettokostnader per invånare

(tkr)

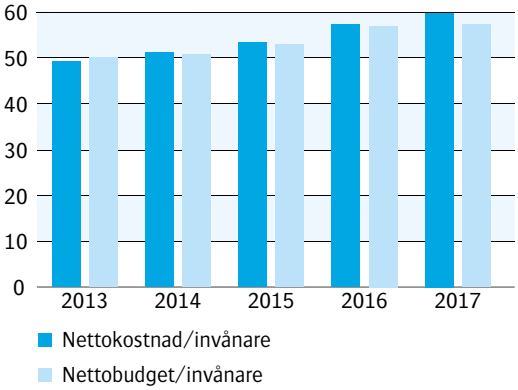

Skatteintäkter och generella statsbidrag inklusive särskild extern ersättning per invånare

(tkr)

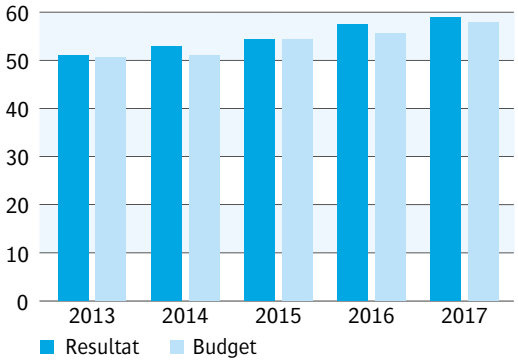

Finansnetto

(tkr)

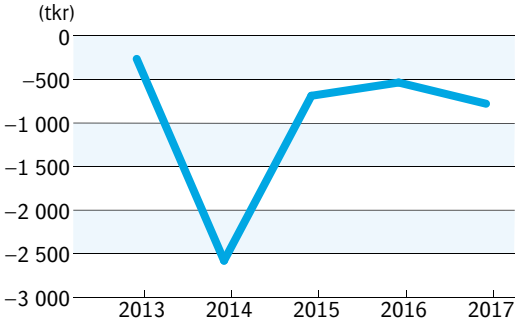

ÅRETS INVESTERINGAR

	2013	2014	2015	2016	2017
Investeringsvolym brutto (tkr)	32 271	14 752	15 332	26 148	28 266
Investeringsvolym efter avdrag för investeringsinkomster (tkr)	25 991	12 367	15 216	24 562	27 052
Investeringsvolym/skatteintäkter (%)	5,4	2,5	3,0	4,5	4,8

Nordanstigs kommuns samlade investeringsvolym uppgick till 28,2 mnkr, vilket är 2,1 mnkr högre investeringsvolym än 2016. Ökningen beror till stor del på ökade investeringar inom bredband.

Efter avdrag för årets investeringsinkomster uppgick investeringarna netto till 27,1 mnkr, vilket var 2,5 mnkr högre än 2016.

De största investeringarna under året

Investering	Belopp (tkr)
Bredband	9 770
Morängsviken	4 371
Renovering badhuset Bergsjö	3 270
Köks- och städutrustning	2 499
Daglig verksamhet Bållebo med mera	1 111
Markköp	1 051

Självfinansieringsgrad av investeringar

(%)	2013	2014	2015	2016	2017
Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar	127	216	146	57	20

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat plus avskrivningar. 100 procent innebär att kommunen kan självfinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks. Med nettoinvesteringar avses anskaffning av immateriella och materiella anläggningstillgångar med avdrag för investeringsinkomster.

Med självfinansieringsgrad avses skatteintäkter och eventuella försäljningsinkomster som kommunen har erhållit vid försäljning av materiella anläggningstillgångar. Dessa har sedan ställts i relation till nettoinvesteringar.

Självfinansieringsgraden av investeringarna efter avdrag för investeringsinkomster uppgick 2017 till 20 procent. Det innebar att investeringarna inte enbart finansierades med skatteintäkter och investeringsinkomster utan även med likvida medel.

Kommunen har som mål att självfinansieringsgraden av investeringarna bör uppgå till minst 100 procent varje enskilt år. Kommunens självfinansieringsgrad av investeringarna har uppgått till 113 procent i genomsnitt per år under de fem senaste åren.

RISKKONTROLL

Känslighetsanalys

Känslighetsanalys (tkr)	2017
Löneökning med 1 %	+/– 3 584
Prisförändring med 1 %	+/– 2 163
Befolkningsändring, 50 personer	+/– 2 535
Förändring av generella statsbidrag med 1 %	+/– 1 328
Förändring försörjningsstöd med 10 %	+/– 606
Skattesats förändring med 1 kr	+/– 18 602

Likviditet ur ett riskperspektiv

(%)	2013	2014	2015	2016	2017
Kassalikviditet	133	117	118	117	99

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts.

Kassalikviditeten uppgick vid årsskiftet 2017/2018 till 99 procent, vilket ska jämföras med 117 procent för 2016. Nordanstig har en likviditet nära 100 procent, vilket garanterar att kommunen utifrån ett kort och medellångt finansiellt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella betalningstoppar.

Fullmäktiges mål att likviditeten ska vara lägst 100 procent uppnåddes således inte.

Soliditet

(%)	2013	2014	2015	2016	2017
Soliditet enligt balansräkningen	41,7	44,4	40,4	40,0	38,2
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	– 51	– 40	– 32	– 19	– 20

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Det visar i vilken utsträckning kommunens tillgångar har finansierats med eget kapital respektive skulder. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre tidsperiod inte försvagas utan behålls eller utvecklas i positiv riktning. En förbättrad soliditet innebär att kommunen minskar sin skuldsättningsgrad och därigenom ökar sitt finansiella handlingsutrymme för framtiden.

Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt förstärktes åren 2013–2017 med 31 procentenheter, från –51 procent till –20 procent. Det förklaras till största delen av att kommunen har amorterat sina lån och finansierat sina investeringar med skatteintäkter och positiva resultat samt löst in delar av de intjänade pensionsrätterna.

Kommunfullmäktige har i budgeten för 2017–2020 angett att kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska förbättras årligen.

Även om kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser under de tre senaste åren har förstärkts, från –32 procent till –20 procent, kan konstateras att om målet ska nås måste kommunen visa starka, positiva resultat och i möjligaste mån finansiera investeringar med skattemedel.

Fullmäktiges mål att soliditeten inklusive total pensionsskuld ska förbättras årligen, uppnåddes inte.

Soliditet

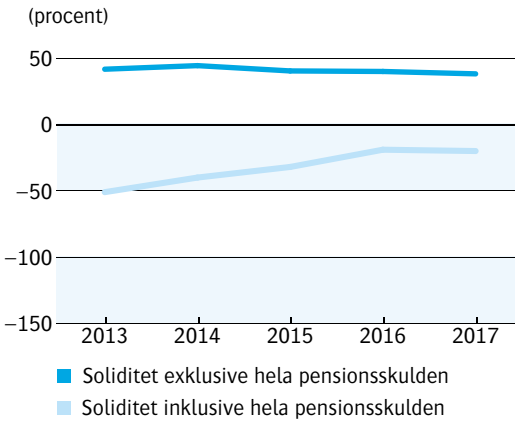

Eget kapital

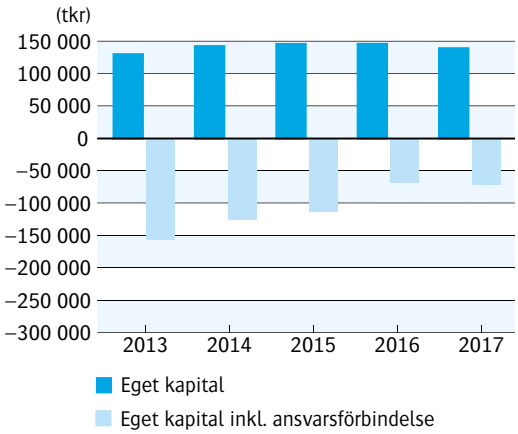

KOMMUNALSKATT

Skatteintäkter

Skatteintäkter och generella statsbidrag (tkr)	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2018
Skatteintäkter och generella statsbidrag	484 652	501 583	515 560	546 696	558 147	566 172

År 2017 uppgick Nordanstigs kommunala skattesats till 22,51 procent.

Förändring av skatteunderlaget i förhållande till föregående år

(%)	Definitiv 2013	Definitiv 2014	Definitiv 2015	Definitiv 2016	Definitiv 2017
Riket	4,00	3,36	3,16	5,05	4,95
Nordanstig	2,70	1,84	2,07	3,83	4,51
Hudiksvall	2,91	2,96	2,21	3,64	3,62
Sundsvall	3,56	3,41	2,18	3,92	4,31

5-årigt snitt för skatteunderlagsutvecklingen

	2013	2014	2015	2016	2017
Årets skatteintäktsutveckling understiger femåriga snittet	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Femårigt snitt (%)	1,66	1,24	1,60	2,33	2,99
Utfall för året (%)	2,70	1,84	2,07	3,83	4,51

PENSIONSFÖRPLIKTELSER

Ur risksynpunkt är kommunens pensionsförpliktelser viktiga att beakta, eftersom skulden ska finansieras de kommande 50 åren. Det totala pensionsåtagandet uppgick vid årets slut till 246,2 mnkr. Av dessa redovisas 35,4 mnkr i balansräkningen som en avsättning och 210,8 mnkr återfinns utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Den avser pensioner intjänade till och med 1997.

År 2016 beslutades och genomfördes en partiell inlösen av intjänad pensionsrätt på 39,8 mnkr. Det har minskat åtagandet enligt ansvarsförbindelsen.

Både den del av pensionsåtagandet som utgör ansvarsförbindelse och den del som återfinns i balansräkningen är ofinansierade. Inga medel har avsatts för den framtida utbetalningen av denna skuld.

I balansräkningen redovisas endast de pensionsåtaganden som personalen har tjänat in från och med 1998 och de särskilda avtal om pensioner som tecknats med en del tidigare anställda. Från och med 2015 redovisas förtroendevaldas pensionsskuld (nytt avtal), vilket innebär att kommunen avsätter 2,3 mnkr som återfinns i avsättningen i balansräkningen samt 370 tkr som återfinns i ansvarsförbindelsen.

Kommunen betalar varje år ut alla tidigare anställdas intjänade pensionsförmåner, det vill säga medarbetare som har fått pension. Utbetalningen påverkar kommunens resultat och likviditet. År 2017 betalades 11,5 (12,5) mnkr ut. Minskningen är en effekt av kommunens partiella inlösen av pensionsrätter 2016.

Pensionsförvaltning

(tkr)	Årets värde	Föregående års värde
1. Avsättningar (inklusive särskild löneskatt för pensioner och liknande förpliktelser)	35 432	33 624
2. Ansvarsförbindelser (inklusive särskild löneskatt), det vill säga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland avsättningarna	210 797	213 415
3. Totala pensionsförpliktelser	246 229	247 039
4. Finansiella placeringar avsedda för att finansiera framtida pensionsutbetalningar (såväl bokfört värde som marknadsvärde redovisas)	0	0
5. ”Återlånade medel”, vilka utgör skillnaden mellan punkterna 3 och 4 (marknadsvärde)	246 229	247 039
6. Följande information bör framgå:		
- Tillgångsslag avseende 4 (finansiella placeringar)		
- Avkastning		
- Avstämning mot placeringspolicy		

LÅNGFRISTIGA LÅN OCH PLACERINGAR

Långfristiga lån

(tkr)	2013	2014	2015	2016	2017
Låneskuld 1/1	– 63 521	– 59 077	– 55 907	– 51 873	– 65 575
Nya lån	0	0	0	– 17 680	– 13 322
Nya leasingbilar	– 573	– 1 802	– 1 303	– 1 401	– 1 499
Amortering lån	3 543	3 430	3 568	4 545	8 050
Amortering leasingbilar	1 474	1 542	1 769	834	1 134
Utgående balans	**– 59 077**	**– 55 907**	**– 51 873**	**– 65 575**	**– 71 212**

Fullmäktiges mål att amortera minst 6 procent per år uppnåddes. År 2017 amorterades 10 procent.

Nytt lån upptogs i januari 2017 på 11 322 tkr för att reglera tidigare reverser för fordringar mot Nordanstigs Fjärrvärme AB. I december togs ett nytt lån upp åt Nordanstigs Fjärrvärme AB om 2 000 tkr för att finansiera två pannor vid fastbränslecentralen i Harmånger. Bägge lånen har vidarebefordrats med reverser till Nordanstigs Fjärrvärme AB och faktureras dem löpande.

Placeringar

Kommunen redovisade 47,8 mnkr i kortfristig placering, vilket är kommunens likviditetsreserv.

Kommunens borgensåtaganden

(tkr)	2013	2014	2015	2016	2017
Egna bolag	– 170 917	– 176 268	– 170 369	– 164 089	– 212 089
Småhus	– 163	– 163	– 126	– 126	– 126
Övrigt	– 2 151	– 2 151	– 1 243	– 1 643	– 1 793
Totala borgensåtaganden	**– 173 231**	**– 178 582**	**– 171 738**	**– 165 858**	**– 214 008**

Kommunen tecknar borgen för lån till de kommunägda bolagen, men även för andra externa verksamheter.

Kommunens samlade borgensåtaganden för lån uppgick 2017 till 214 mnkr, vilket var en ökning med 48,2 mnkr i förhållande till 2016. Ökningen kan härledas till de egna kommunala bolagen.

Nordanstigs kommun infriade inga borgensåtaganden under 2017. Eftersom nästan 43 procent av den totala borgensförbindelsen utgörs av borgen gentemot Nordanstigs Bostäder AB, är den generella bedömningen att risken är låg då bolagets verksamhet till största delen omfattas av att äga och förvalta fastigheter. Vakansgraden är låg och den största enskilda hyresgästen är Nordanstigs kommun som även är borgensman.

Drygt 56 procent av den totala borgensförbindelsen utgörs av borgen gentemot Nordanstig Vatten AB. Detta avser investeringar i det kommunala vatten- och avloppsnätet.

År 2015 infriades borgensåtagandet mot Samkraft AB på 908 tkr samt mindre åtaganden mot egna hem.

Infriade borgensåtaganden

(tkr)	2013	2014	2015	2016	2017
	0	0	945	0	0

BUDGETAVVIKELSE

Årets budgetavvikelse kommun

(tkr)	2013	2014	2015	2016	2017
Årets budget	3 077	– 279	10 320	498	5 855
Årets resultat	18 138	12 481	7 868	778	– 9 252
Budgetavvikelse	**15 061**	**12 760**	**– 2 452**	**280**	**– 15 107**

Utfall i förhållande till budget

(tkr)	2013	2014	2015	2016	2017
Avvikelse kommunstyrelsens verksamheter	– 9 653	– 18 130	6 762	26 030	– 28 533
Avvikelse årets resultat	15 061	12 760	– 2 452	280	– 15 107

Jämfört med budget redovisade kommunen ett underskott på 15 107 tkr, då kommunen för 2017 budgeterade ett resultat på 5 855 tkr.

Budgetavvikelsen för kommunens verksamheter var stor i relation till bruttokostnadsvolymen. Den uppgick till –28,5 mnkr eller –3,9 procent.

Avvikelsen särskilda verksamheter exklusive omställningskostnader var –0,6 mnkr. Omställningskostnaderna nyttjades endast marginellt 2017. Kvar av anpassningskravet som ska reducera kostnaderna till och med 2019 är cirka 20 mnkr.

Avvikelser mot budget för kommunen

	Budgeterat 2017 (tkr)			**5 855**
A	Avvikelser inom verksamheterna			
	Stab	1 596		
	Samhällsutveckling och kommunikation	241		
	Teknik och hållbarhet	2 592		
	Utbildning	–9 124		
	Vård och omsorg	–6 696		
	Socialomsorg	–17 142		
	Summa	**–28 533**		
B	Avvikelser särskilda verksamheter			
	Pensioner och personalomkostnader	3 374		
	Omställningskostnader	4 048		
	Avskrivningar	–1 258		
	Kapitalkostnader	–3 218		
	Övrigt	488		
	Summa	**3 434**		
	Summa avvikelser verksamheter		**–25 099**	
C	Avvikelse övrigt			
	Skatteintäkter, statsbidrag, slutavräkning	8 877		
	Finansiella intäkter och kostnader	1 115	**9 992**	
	Summa avvikelser mot budget			**–15 107**
	Årets resultat enligt resultaträkningen			**–9 252**
	Årets förändring eget kapital			**–9 252**

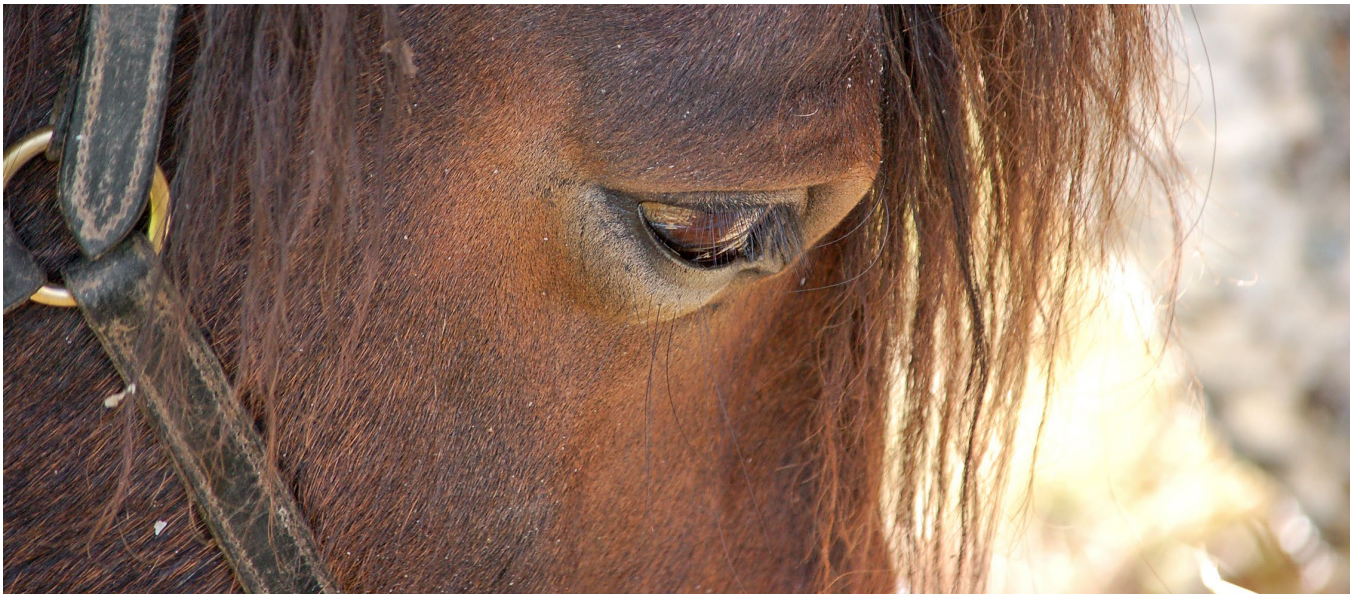

Prognosavvikelser

Jämfört med juni respektive år (%)	2013	2014	2015	2016	2017
Avvikelse verksamheter*	0,02	0,01	0,77	0,34	0,31
Avvikelse årets resultat	2,20	2,53	1,23	1,43	0,31

*Budgetavvikelse i förhållande till verksamhetens kostnader.

En god prognossäkerhet innebär att kommunen har goda förutsättningar att anpassa sig till förändrade förutsättningar under året. En prognosavvikelse under 1 procent innebär god prognossäkerhet. Budgetföljsamhet är ett annat mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt.

Prognoserna för varje enskild verksamhet varierade under året men sammantaget visade verksamheterna en god prognossäkerhet.

Prognosen över kommunens ekonomi som helhet, det vill säga årets resultat, varierade från –10,9 mnkr i prognosen i delårsbokslutet till –9,3 mnkr i bokslutet, en förändring på 1,6 mnkr.

Verksamheternas sammantagna slutliga resultat i bokslutet understeg budget, men överensstämde väl med den prognos som lämnades i juni.

KOMMUNKONCERNENS EKONOMI

I koncernen Nordanstigs kommun ingår kommunstyrelsens verksamhet, byggnadsnämnden och fem helägda aktiebolag. Koncernen redovisade ett negativt resultat om –6,4 mnkr för 2017 (5,1 mnkr 2016).

Eftersom kommunen är både ägare och köpare av flera av koncernföretagens tjänster är intresset dubbelt. Kommunens målsättning är att uppnå koncernnytta och att ge medborgare bästa möjliga service. De kommunala företagen verkade på ett bra sätt inom sina områden. För information om företagens verksamheter, se under respektive rubrik i avsnittet koncernföretag samt i företagens årsredovisningar.

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen

MONICA OLSSON (S)
Kommunstyrelsens ordförande

FREDRIK PAHLBERG
Kommunchef

LEDNING, STYRNING OCH UPPSIKT ÖVER VERKSAMHETEN

Händelser 2017 på kommunövergripande nivå

Samverkan för bästa skola, med ekonomiskt stöd från Skolverket, inleddes efter en trevande höst 2016.

Kompetensutveckling inom betyg och bedömning.

Under ledning av Mittuniversitetet påbörjades utbildning i kollegialt lärande för förstelärarna, IT-pedagogen, NTA-samordnaren samt två specialpedagoger från elevhälsan.

I januari anställdes en utvecklingsledare med finansiering av Skolverket för att avlasta utbildningschefen som Skolverket ansåg inte hade möjlighet att utföra sitt arbete utan administrativt stöd.

Den 1 augusti infördes fria resor med kollektivtrafiken för ungdomar mellan 13 och 19 år.

En fastighetsstrateg anställdes under sen höst 2017, ett energitjänsteprojekt startades upp och ett omfattande arbete med utredning om kommunens behov av fastighetsunderhåll samt en plan för att genomföra ett utökat fastighetsunderhåll inleddes.

Tillsynskamera har provats inom den kommunala hemtjänsten hos en brukare med nattillsyn. Resultatet har varit mycket positivt både för brukare och personal.

Daglig verksamhet inom LSS har flyttat till nya lokaler i Bergsjö.

Två teamledartjänster inom individ- och familjeomsorgen (IFO) utökades på vardera 50 procent, uppdelade på vuxen, barn och ungdom samt familj.

Kommunen har haft svårigheter att rekrytera socialsekreterare inom IFO. Enheten lyckades rekrytera tre socialsekreterare och har därmed minskat behovet av antalet konsulter från 6 till 3 under 2017.

Arbetet med att omorganisera individ- och familjeomsorgen påbörjades för att framöver kunna nå de nya budgetkraven.

Avveckling av boenden för ensamkommande barn inleddes. De tre kvarvarande boendena stängdes, det sista avvecklades den 30 september 2017.

Utmaningar de kommande åren

Kommunförvaltningen måste vara fortsatt kostnadsmedveten. Kommunen behöver ha sunda finanser för att möta framtidens kända och okända utmaningar, inte minst för att långsiktigt säkra välfärden. Budgetanpassningen fortsätter att vara den största utmaningen under kommande år. Ökade kostnader inom välfärdsområdet, på grund av att stora årskullar blir äldre och mer vårdkrävande, kommer att innebära fortsatt tryck på effektiviseringar och omprioriteringar av befintlig verksamhet. Funktionella lokaler som är verksamhetsanpassade är en förutsättning för att kunna effektivisera verksamheterna framöver. Samtidigt behöver viktiga utvecklingsprojekt i kommunen kunna finansieras.

Kompetensförsörjning är en av kommunens allra största utmaningar. Främst i bristyrken som sjuksköterska, socionom och lärare. Ibland är bemanningsföretag den enda lösningen för kommunen att klara av verksamheten. Detta bidrar till en kostnadsökning, eftersom kostnaden för konsulter kommer att öka.

Kommunens förvaltning måste bli bättre på att möta förändringar i omvärlden och med egen förmåga förändra verksamheterna. Förmågan att utveckla och förbättra verksamheterna i kommunen är avgörande för hur Nordanstig kommer att se ut i framtiden.

Styrning

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över kommunens samlade verksamhet, såväl nämnder som kommunala företag. Arbetet planeras och genomförs. Budget, flerårsplan och verksamhetsplaner är viktiga styrdokument som ger underlag för hur verksamhet och ekonomi planeras.

Kommunstyrelsen får regelbunden rapportering kring verksamhet och ekonomi.

Rapporteringsarbetet fortsatte att effektiviseras under 2017 i kommunens ledningsinformationssystem, Stratsys. Efter juni månad görs delårsrapport med uppföljning

av både verksamhet och ekonomi. Kommunens styrmodell har utvecklats under 2017, till exempel har aktivitetsmål ändrats till effektmål.

Om budgetunderskott prognostiseras, eller om större brister i verksamheten upptäcks eller befaras, ska åtgärder föreslås. Kommunstyrelsens ledningsutskott bereder och samordnar ansvaret enligt kommunallagens uppsiktsplikt.

Årliga boksluts- och budgetberedningar är mycket värdefulla för uppsiktsplikten där förvaltningsledningen, bolagspresidierna och bolagsledningarna sammanfattar det gångna året. Det är önskvärt att uppsiktsplikten stärks ytterligare med en till uppsiktsdag under verksamhetsåret, så att kommunstyrelsen ges möjlighet att fördjupa sin kunskap om kommunens bolag och andra kommungemensamma verksamheter. På kommunstyrelsens sammanträde i mars 2018 tas årsredovisningen för 2017 upp.

Kommunstyrelsen ska i årliga beslut för varje helägt kommunalt bolag, där kommunen direkt eller indirekt innehar samtliga aktier, pröva om den verksamhet som bedrivits under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Kommunstyrelsen ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i kommunallagen 3 kap. 17, 18 och 18a §§ är uppfyllda i fråga om sådana aktiebolag som avses i dessa bestämmelser.

STRATEGISKA FRÅGOR I ETT LÅNGSIKTIGT PERSPEKTIV

Hållbar utveckling

Hållbar utveckling är svårdefinierat, men man skulle kunna säga att i ett hållbart samhälle är den ekonomiska hållbarheten verktyget för en socialt hållbar utveckling medan den ekologiska hållbara utvecklingen utgör grundförutsättningarna. År 2016 tillsatte regeringen Agenda 2030-delegationen med uppgiften att stödja och stimulera arbetet med hållbar utveckling i Sverige. Delegationen menar att arbetet med hållbar utveckling ska finnas på högsta nivå av styrning och ledning, och att det ska ske på ett sammanhållet sätt för att undvika att lösningar är kortsiktiga och tas fram i stuprör.

Hållbarhetsarbetet i Nordanstigs kommun bedrivs enskilt i olika verksamheter. Under 2016 påbörjades arbetet med att inventera och samla ihop det arbete som redan görs i kommunen för att skapa ett övergripande nuläge. Kommunen tog till exempel fram en hållbar tillväxtstrategi och blev en av Sveriges ekokommuner. Sedan 2014 produceras också ett miljöbokslut, en folkhälsoplan samt ett välfärdsbokslut. Med en sammanhållen plan för hållbarhetsarbetet skapas strukturer för kommunen att i framtiden kunna planera arbete och åtgärder mer effektivt, och kommunen kan bättre rikta insatser för att bedriva hållbar utveckling.

Under 2017 involverades olika intressenter, till exempel tjänstemän och politiker, för att skapa en grund för arbetet med hållbar utveckling i kommunen.

Kvalitetsarbete under perioden

För att möta medborgarnas krav på:

- Delaktighet arbetar kommunen med brukar-, kund- och medborgarundersökningar, uppföljning av insatser via genomförandeplaner och olika forum, som ungdomsråd, föreningsråd, brottsförebyggande råd, pensionärsråd samt föräldra- och familjegrupper. Kommunens arbete med medborgarnas delaktighet och inflytande avser att redovisas i välfärdsbokslut 2018.
- Valfrihet arbetar kommunen kontinuerligt med utveckling av valfrihetssystem inom hemtjänst via brukaruppföljning och uppföljning av utförare av hemtjänst – såväl externt som internt. Underlagen används sedan i åtgärdsplanering i verksamheten. Kommunens arbete med valfrihet redovisas i en årlig kvalitetsuppföljning gällande lagen om valfrihet.
- Kvalitet arbetar kommunen med synpunkts- och klagomålsarbete, brukarundersökningar och aktiva åtgärder för att öka kvaliteten för den enskilde. Kommunen arbetar även internt med att stärka verksamheternas uppföljning och egenkontrollarbete samt uppföljning av huvudmannens uppsiktsplikt.

Arbetet gällande huvudmannens uppsiktsplikt förtydligades under 2017 utifrån förändrade lagkrav och implementering av arbetet fortsätter under 2018.

Kommunens målstyrningsmodell lyftes för revidering för att anpassas till omvärldens krav på offentlig styrning. Tidigare redovisades enskilda aktiviteter som en uppföljning på kommunstyrelsens politiska mål. Hösten 2017 beslutade kommunstyrelsen att implementera en ny reviderad styrmodell som innebär att målen följs upp via volymmått och aktiva åtgärder för verksamhet istället.

Kommunens övergripande hållbarhetsarbete lades på is under 2017, ny ansats för implementering görs för 2018.

Projekt- och visionsbidrag

Efter översynen av kommunens föreningsbidrag och kommunstyrelsens utvecklingsmedel 2014 finns två bidragsformer inrättade: projektbidrag och visionsbidrag. De har en gemensam årlig budget på 960 tkr och ett gemensamt ansökningstillfälle årligen, den 15 mars. Projektbidrag avser ansökningar till och med 100 tkr och visionsbidrag avser ansökningar över 100 tkr.

År 2017 inkom 39 ansökningar från kommunens föreningar och omfattade en totalsumma på 2 734 tkr.

Ansökningarna prioriterades enligt följande kriterier:

- Stödet stimulerar eller är en förutsättning för föreningens verksamhet.
- Möten över generationsgränser och kulturer.
- Ungdomsverksamhet.
- Att en pågående process gör stödet uppväxlingsbart med andra offentliga medel.

Ansökningar med likvärdiga investeringsposter föreslogs få samma belopp.

Flera av de ansökningar som inte fick del av potten hänvisades till andra stödformer, till exempel Landsbygdsprogrammet och Utveckling Hälsingebygden, och erbjöds support från näringslivsenheten.

Kommunstyrelsen beviljade slutligen projekt- och visionsbidrag till hela eller delar av projekt för 24 av de inlämnade ansökningarna.

Förutom den årliga möjligheten att ansöka om projekt- och visionsbidrag, fanns det i budgeten för 2017 ytterligare 500 tkr avsatta till bidragsansökningar under hela året för ledarutbildning, ungdomsinitiativ och kommunstyrelsens spontankassa.

Föreningar och organisationer har möjlighet att ansöka om stöd till projekt för att stimulera utvecklingsinsatser i samklang med Vision 2020 och kommunens lokala utvecklingsplan.

Ledningsutskottets verksamheter

STIG ENG (C)
Kommunstyrelsens vice ordförande och ledningsutskottets ordförande

FREDRIK PAHLBERG
Kommunchef, verksamhetschef stab

STAB

Verksamhetsområde

Staben har centrala funktioner för alla enheter. Verksamheterna fungerar som service åt övriga verksamheter, men bedriver också eget verksamhetsspecifikt arbete. I staben ingår även kommunsekreterare, nämnd- och utskottssekreterare samt en IT-strateg.

Ekonomienheten organiserar alla kommunens ekonomer och här sker budgetarbetet, ekonomistyrning och uppföljning för hela kommunens verksamhet. Här samordnas också kommunens upphandling.

Kvalitets- och utvecklingsenheten ansvarar för utredningar avseende kommunens verksamheter vid klagomål. Utredningarna kan vara av intern karaktär och kan motsvara anmälningar i vård- och omsorgsverksamhet alternativt i utbildningsområdet. Vidare ansvarar kvalitets- och utvecklingsenheten för verksamhetsuppföljning och biträder organisationen i utvecklingsarbete med processkartläggningar. På enheten samordnas Brå- och folkhälsorådet, konsumentvägledning och kommunens folkhälsoarbete.

Personalenheten ger stöd i verksamheternas personaladministrativa arbete, medan ansvaret för den praktiska hanteringen av personalfrågor ligger hos de olika verksamheterna. Ansvarsfördelningen beskrivs i reglementen och delegationsordningar där personalenheten arbetar med övergripande personalstrategiska frågor.

Till största delen bedrivs IT-verksamheten av Fiberstaden AB, ett gemensamägt bolag med Hudiksvall, där IT-strategen är beställare. Driftskostnaderna består av licenskostnader och externt konsultstöd i samband med utveckling och uppgraderingar. Hit hör också kostnader för nyanskaffning, utbyte och underhåll av hårdvara, visst utvecklingsarbete samt löpande kostnader för exempelvis kopiering och utskrifter.

Kommunen erbjuder konsumentvägledning till privatpersoner som handlar varor eller tjänster av ett företag. Konsumentvägledaren hjälper till med information, vägledning och tips och råd inför eller efter köp av varor och tjänster. Förebyggande informationsarbete riktas till exempel mot högstadieelever och sker inom ramen för konsumentvägledningen.

Staben ansvarar rent praktiskt för kommunstyrelsens uppsiktsplikt mot bolagen, inom och utom koncernen, samt de kommungemensamma verksamheterna.

Samarbete över kommungränserna sker i de gemensamma nämnderna Norrhälsinge miljö- och räddningsnämnd, Överförmyndarnämnden Mitt, Hälsinglands utbildningsförbund och Inköp Gävleborg. Det gemensamägda bolaget Fiberstaden AB ansvarar för växelfunktion och telefoni.

Viktigaste händelserna

Ändrad styrmodell och verksamhetsuppföljning med effektmål och volymindikatorer är en av de viktigaste ändringarna för styrning av kommunens verksamheter. Det främjar en budget i balans.

Inför kommande år

Den statliga uppföljningen av kommunernas förmåga att hantera olika typer av kriser och katastrofer förstärks och kommer att ställa högre krav. Till exempel måste trygghetsnaven ses över och kommunens ledningsplats uppdateras. Under december 2017 genomfördes den största länsövergripande krisledningsövningen på tio år – X-stream.

Arbetet med att vidareutveckla prognossäkerheten för verksamheternas kostnader och kommunens resultat fortsätter. Arbetet med att ta fram en modell för prestationsbudgetering som stöder intraprenad inom kommunförvaltningen fortsätter.

Verksamhetsuppföljningen med effektmål och volymindikatorer utvecklas och förs ut inte bara i kommunstyrelsens utan även i utskottens verksamhetsuppföljning. Kommunfullmäktige kan ges uppföljning för de områden som man särskilt vill bevaka.

Arbetet med att utveckla verksamhetens egenkontroll utvecklas och den politiska processen kring internkontrollen, i syfte att få en bättre riskhantering, påbörjades 2017.

Digitaliseringen blir viktig för att kommunen ska klara att höja produktiviteten. Prognoserna visar på större efterfrågan av välfärd, framför allt från äldre kommuninvånare.

Kommunens uppsiktsplikt för företag och kommungemensam verksamhet gör att ytterligare uppföljning och dialoger genomförs med bolagen och kommunalförbunden under löpande verksamhetsår och i samband med kommunens bokslutsdag. En dialog med Finsam i Gävleborgs län bör också tas med i sammanhanget.

Projektet ”Fria vandringsvägar för fisk” i Nordanstigs kommun har lagts in i en ny projektmodell för att enklare kunna styras och följas. Projektmodellen kommer att ge större transparens, bättre förberedd kommunikation och bättre uppföljning och prognos av projektets beräknade ekonomi. Projektet kommer att pågå i många år framöver.

Kommunen ingick delägarskap i Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), IT-utvecklingsbolag samt Inera AB. Inera AB kommer tillsammans med projektet *E-samverkan* att möjliggöra en snabb och kvalitativ digitalisering av kommunens verksamhet.

EKONOMISK REDOVISNING

Verksamheter (tkr)	**Budget 2017**	**Bokslut 2017**	**Avvikelse mot budget**	**Bokslut 2016**
2. Politisk verksamhet	5 054	5 545	– 491	5 213
3. Överförmyndare	1 204	1 338	– 134	1 217
7. Norrhälsinge räddningstjänst och miljökontor	8 312	8 424	– 112	8 028
8. Stabsverksamhet	33 905	28 850	5 055	8 265
29. Hälsinglands utbildningsförbund	44 981	47 703	– 2 722	45 227
Intäkter	**61 588**	**21 217**	**– 40 371**	**83 358**
Kostnader	**155 044**	**113 077**	**41 967**	**151 308**
därav kapitalkostnader	*1 266*	*1 118*	*311*	*925*
Summa nettokostnader	**93 456**	**91 860**	**1 596**	**67 950**

Periodens resultat

Stabsverksamheten uppvisade ett positivt resultat på drygt 5 000 tkr. Politiska satsningar visade det största överskottet. Vissa satsningar genomfördes inte, några kunde genomföras inom budgetram. Överskottet blev 2 000 tkr. IT visade det näst största överskottet, både drift och investeringar klarade budget väl, och uppvisade ett överskott på 1 700 tkr. Samtliga personalgrupper inom staben har hållit igen genom att inte ersätta för sjukdom och föräldraledigheter. Det gav ett överskott på totalt 1 200 tkr. Det finns ett kostnadstryck vad gäller utveckling av IT där flertalet verksamheter har ett ökat behov.

Politisk verksamhet uppvisade ett underskott på 500 tkr. Hälsinglands utbildningsförbund visade ett underskott på 2 700 tkr. Norrhälsinge räddningstjänst och miljökontor samt överförmyndare uppvisade ett underskott om vardera 100 tkr.

SAMHÄLLSUTVECKLING OCH KOMMUNIKATION

Verksamhetsområde

Plan- och byggenheten ansvarar för översiktsplanering, detaljplanering, strategisk planering, strandskyddsfrågor, bygglov, anmälan och tillsyn.

Kansli- och kommunikationsenheten ansvarar för arkiv, reception, registratur och posthantering. Enheten svarar också för grafisk profil, information och redaktionellt arbete internt och externt genom tryckt material, webbplats, intranät och sociala medier. Kriskommunikation och kommunikationsstöd till övriga kommunorganisationen, inklusive politik och kommunledning, ingår också.

Näringsliv och turism har fokus på rådgivning, företagsklimat, stöd till företag i dialog och kontakt med regionen, länsstyrelsen och EU som till exempel Movexum, Norrlandsfonden, ALMI, AF, Nyföretagarcentrum, Nordanstigs företagarförening med flera. Nyföretagande och aktivt arbete för att få nyanlända i arbete är en annan del i enhetens verksamhet. Sammanfattningsvis ska enheten arbeta efter mottot En dörr in, det vill säga att företagare ska kunna komma till näringslivsenheten och där få hjälp och svar på sina frågor. Att vara motor i kommunens hållbara näringslivsstrategi är ett högprioriterat område. Inom enheten ligger också ansvaret för näringslivs- och kulturrådet. Enheten handlägger föreningsbidrag och medelsansökningar från i huvudsak föreningar. Tillsammans med Nordanstigs turism stöder näringslivsenheten besöksnäringen med bland annat marknadsföring, turistbyrå, drift av besöksnäringens hemsida och information.

Mål och måluppfyllelse

Ungdomskort för ungdom införd från och med 1 augusti 2017.

Exploatering av markområde i Morängsviken med 29 tomter genomförd.

Bostads- och lokalförsörjningsplan presenterad för beslut.

Moderna boende- och campingmöjligheter tillskapade genom privata initiativ, detta har möjliggjorts tack vare genomfört VA-projekt i Sörfjärden.

Viktigaste händelserna

Detaljplan för Varpsand (LIS-område) har vunnit laga kraft. Utbyggnad av infrastruktur för LIS-området i Morängsviken är färdigt. VA-utredning för Moningssand och Norrfjärden är slutförd. Den fördjupade översiktsplanen för Ostkustbanan har antagits och vunnit laga kraft. En ny planingenjör anställdes i början av 2017.

Arbetet med en ny, mobilanpassad webbplats pågår. Parallellt pågår arbetet med nytt intranät. Nyheterna är förenklade och med tydligare design och layout, men framför allt en social funktion som gör det möjligt att på ett enkelt sätt nätverka i grupper för att ta hjälp eller dela med sig av kunskap och dokument. De nya webbplattformarna är numera molnbaserade. Enheten har deltagit i förberedelser och utbildning inför krisledningsövningen X-stream som genomfördes under hösten. Läsplattor har delats ut till politikerna inför införandet av digitala möten.

Näringslivskontoret svarade för publikarrangemanget vid Alpina SM i Hassela.

Ny medarbetare anställdes i januari 2017, en utvecklingsstrateg med fokus på medelsansökningar till EU med flera.

Från och med den 1 augusti 2017 infördes fria resor med kollektivtrafiken för ungdomar mellan 13 och 19 år.

THORD WANNBERG
T.f. verksamhetschef
Samhällsutveckling och kommunikation

På prov under sommaren har fyra bussturer per dag trafikerat kommunens norra kustdel som normalt saknar kollektivtrafik.

Mer än 40 hektar skogsmark köptes in som reservmark i Stocka.

Inför kommande år

Kommunikationsenheten fortsätter att utveckla dialogen med medborgare och andra som har intresse av Nordanstigs kommun. Dialogen syftar inte minst till att skapa förtroende för kommunen och dess verksamheter.

Arbetet med dragning av ny E4 och Ostkustbanan fortsätter under 2018. I detta ligger också arbetet med framtida planering för de områden som berörs av planerna. Den största delen sker genom pågående översiktsplanering, men detaljplanearbete blir också aktuellt i stor utsträckning.

Planarbeten kopplade till byggandet av ny E4 och Ostkustbanan.

Under kommande period ska fokus vara på att förvärva reservmark för samhällsutvecklingen anpassad till ny dragning av E4 och Ostkustbanan.

Satsning på byggande av boenden för äldre, trygghetsboenden och särskilda boenden (SÄBO).

För att skapa hög kvalitet på och kring högstadieskolan i Bergsjö är flexibel byggnation för utbildnings- och fritidsverksamheten i kombination med effektiv och täckande kollektivtrafik nödvändig.

Fortsatt aktivt arbete med fastställd hållbar näringslivsstrategi som möjliggör ett gott näringslivsklimat ska prioriteras.

Utveckling och ökade resurser för kulturområdet är en viktig del i näringslivsstrategin.

Utökning av kustvägen från Mellanfjärden till Stocka ger stora samhällsekonomiska fördelar för kommunen.

Utvecklingsplaner för kommunens tätorter bör utarbetas utifrån respektive tätorts förutsättningar.

EKONOMISK REDOVISNING

Verksamheter (tkr)	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse mot budget	Bokslut 2016
5. Kommunstyrelsens administration	7 514	5 420	2 094	4 535
6. Näringsliv och turism	5 638	7 897	– 2 259	4 223
14. Plan och bygg	3 612	3 206	406	3 115
Intäkter	**2 030**	**1 233**	**797**	**3 717**
Kostnader	**18 794**	**17 756**	**1 038**	**15 590**
därav kapitalkostnader	*388*	*123*	*265*	*114*
Summa nettokostnader	**16 764**	**16 523**	**241**	**11 873**

Periodens resultat

Kommunikationsenhetens positiva avvikelse med 2 094 tkr beror bland annat på ej genomförda projekt, istället för förvärv av läsplattor till politiken blev dessa leasade, och ej besatta vakanser.

Näringslivsenhetens negativa avvikelse med 2 259 tkr orsakades av ett föreningsbidrag till Bergsjö IF enligt särskilt beslut samt finansiering av arrangemang vid SM i slalom enligt uppdrag.

Plan- och byggenhetens positiva resultat med 406 tkr beror på ej besatta vakanser och mindre utnyttjande av konsulttjänster än beräknat.

TEKNIK OCH HÅLLBARHET

Verksamhetsområde

Verksamheten teknik och hållbarhet är indelad i tre enheter som leds övergripande av verksamhetschefen.

Infrastruktur och miljöutveckling omfattar ägda fastigheter och anläggningar, hyrda lokaler, miljö, vägar, vägbelysning, vägbidrag, bostadsanpassning, skog samt service. Inom service inryms bland annat transportenheten samt bilpoolen som styrs av en samordningsansvarig. Hela infrastruktur- och miljöenheten ligger direkt under verksamhetschefens ansvar.

Avfall och återvinning är affärsmässigt driven genom taxor och avgifter och styrs av en platschef. Hela verksamheten ligger utlokaliserad på Homon och består av tre delar: hushållsavfall (taxor), slam (taxor) samt verksamhetsavfall (avgifter). Enligt renhållningslagen (1972) har kommunerna ensamrätt samt skyldighet att ansvara för allt avfall som uppkommer i kommunen, som klassas som hushållsavfall. Finansieringen utgörs av taxor, taxorna ska vara proportionerliga mot utgifterna och kostnaderna.

Kost och städ styrs av en enhetschef och en biträdande chef samt samordningsansvarig. Kost består av 18 enheter fördelade på 8 produktionskök samt 3 mottagningskök och 7 serveringskök. De producerar och serverar mat till äldreomsorg, skolor samt förskolor och personer i eget boende med beviljad matdistribution. Städ finns representerade på 19 arbetsställen och städar cirka 31 000 kvadratmeter per dag.

Mål och måluppfyllelse

Nya långsiktiga strategier har utvecklats för att se över befintligt fastighetsbestånd, samt för att säkerställa framtidens behov av nybyggnation av både bostäder och verksamhetslokaler. Ett energitjänsteprojekt är initierat i samarbete med Nordanstigs Bostäder AB. Syftet är att sänka bland annat driftskostnader samt identifiera investeringsbehov, miljö- och klimatanpassningsbehov. Detta kommer att medföra bättre arbetsmiljö i verksamhetslokaler, lägenheter och övriga fastigheter. Projektet möter Sveriges miljömål på 50/50-kraven samt miljökraven för 2020, att bostäderna ska ha nått upp till ”passivhuskrav”. Dessutom leder projektet till bättre hushållning av resurser.

Det sker ett kontinuerligt arbete med utbyggnaden av Nordanstigs stadsnät. För att goda kommunikationer ska uppnås, samt för att utveckla möjligheterna för medborgarna att leva och verka i kommunen, måste fiberutbyggnaden öka i både omfattning och investeringsvolym.

Viktigaste händelserna

- En ny verksamhetschef, kost- och städchef samt fastighetsstrateg anställdes.
- Energitjänsteprojektet i samarbete med Nordanstigs Bostäder AB startade.
- Brister i fastighetsunderhållet har identifierats.
- En ny avvattnande teknik inom slamtömning har införts.
- Fiskevårdsprojektet har utökats.

Inför kommande år

Den nya datasekretesslagen innebär en hel del förändringar kring hantering av personuppgifter i verksamheten.

Inför kommande år bör fastighetsunderhållet utökas då det är extremt eftersatt. Fastighetsbeståndet bör ses över och energitjänsteprojektet bör fortsätta.

Grönyteskötseln bör i större utsträckning ta hänsyn till turistnäringen och boendemiljön för medborgarna.

Nordanstigs kommun behöver implementera Agenda 2030 i det dagliga arbetet. För att minska klimatpåverkan behöver man titta på klimatanpassning.

EVALINDA GRENSMAN
Verksamhetschef
Teknik och hållbarhet

Fiskevårdsarbetet bör utökas eftersom det gynnar den biologiska mångfalden i framför allt vattendrag. Dessutom stimulerar ekosystemtjänsten fisk som kan ge tillväxt inom besöksnäring kopplad till sportfiske- och naturturism.

Fastighetsnära insamling (källsortering) för kommunala verksamheter kommer att eftersträvas.

En satsning på cykelvägar bör påbörjas i kommunen.

Elsäkerheten måste höjas, trästolpar måste bytas ut utmed Trafikverkets vägar och ersättas med eftergivna stolpar. Underhållsplan, utredning av elsäkerhet och inmätning av belysningspunkter och kabel måste göras innan nytt avtal upphandlas (2018/2019) gällande vägbelysningsunderhållet.

Att aktivt jobba för minskat matsvinn, klimat och miljö. Utveckla måltiderna till äldre. Utöka kökets service på Hagängsgården. Ett större fokus på ekologiska livsmedel. Pilotprojekt initieras där städ sker med avjoniserat vatten för en förbättrad inomhusmiljö. Ett kostdataprogram kommer att implementeras.

En översyn av lagen om bostadsanpassningsbidrag med mera (1992:1574) har gjorts. Det kan komma att påverka handläggningen av bostadsanpassningsbidrag.

En omvärldsanalys bör göras av bland annat vilka skogsdelar vi ej bör avyttra för framtiden samt hur vi behandlar tätortsnära skog.

En översyn bör även göras över de kommunala badplatserna eftersom drift och underhåll väntas öka markant.

Fordon som drivs med fossila bränslen bör avvecklas.

EKONOMISK REDOVISNING

Verksamheter (tkr)	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse mot budget	Bokslut 2016
10. Ägda fastigheter	8 911	6 975	1 936	6 053
11. Hyrda lokaler	4 121	4 024	97	3 371
12. Miljö	287	163	124	102
13. Renhållning	– 30	2 472	– 2 502	– 571
15. Vägar, vägbelysning, vägbidrag	4 306	3 731	575	4 754
16. Kost och städ	22 213	21 216	997	18 020
20. Bostadsanpassning	2 339	1 206	1 133	1 763
21. Skog	– 300	– 312	12	2
51. Service	6 381	6 161	220	5 678
Intäkter	**38 989**	**41 152**	**2 163**	**40 993**
Kostnader	**87 217**	**86 788**	**429**	**80 165**
därav kapitalkostnader	*15 159*	*12 834*	*2 325*	*12 381*
Summa nettokostnader	**48 228**	**45 636**	**2 592**	**39 172**

Periodens resultat

Vallstigen: Projektets ekonomiska slutresultat blev negativt.

Grönytor: Verksamheten hade en budgetavvikelse på 99 tkr som bland annat berodde på en ny avtalsperiod med skötsel av grönytor under 2017. Parkskötseln blev inte lika intensiv som föregående år.

Fiskevårdsplan: Driftbudgeten för fiskevård (projekt 71036) uppgick till 103 tkr och resultatet blev ett överskott på knappt 35 tkr.

Avfall och återvinning: Verksamhetens resultat blev ett underskott på cirka 2 500 tkr, cirka 1 000 tkr mer än det mål som sattes upp för att återfå medel till taxekollektivet. Skulden till taxekollektivet är totalt 5 000 tkr, vilken ska regleras med cirka 1 500 tkr per år 2017–2019.

Kost och städ: Intäkterna för boende har minskat mot föregående år på grund av intagningsstopp på Hagängsgårdens servicehus. Personalkostnaderna är cirka 460 tkr lägre än budget på grund av ej tillsatta tjänster och uppdrag. Kostnader för livsmedel och material blev lägre än beräknat, på grund av god ekonomisk hållning och hög anbudstrohet. Den annars höga kostnaden vid jul kunde hållas nere på grund av goda inköp vid mässa. Stora investeringar i köks- och städmaskiner utifrån renoveringsplan bidrar till högre kapitalkostnader men har bidragit till minskade reparations- och underhållskostnader. Upphandling av ett kostdataprogram har blivit försenad så man kunde spara dessa kostnader om cirka 150 tkr. Sammanfattningsvis går enheten med ett plusresultat på knappt 1 000 tkr.

Bostadsanpassning: Kostnaderna för bostadsanpassningsbidraget fortsätter att minska. Det inkommer färre ärenden, och även beslut med belopp tas innan anpassning påbörjas. Kostnadsberäkning/uppskattning av kostnader och offertförfrågningar görs innan beslut (med undantag för reparation av hissar där ansökan kommer in i efterhand). Av beslutet framgår för vilka åtgärder samt för vilket belopp som bidrag beviljats. Bidrag beviljas endast för skälig kostnad för aktuell åtgärd. Den här verksamheten är svår att budgetera. Det är svårt att förutse hur många större kostnadskrävande anpassningar som kan bli aktuella.

Dagvatten: Åtgärdsarbetet på dagvattensystemet belastade budgeten med knappt 55 tkr.

Kommunala bad: Ett överskott uppstod på knappt 51 tkr.

Transportenheten: Överskotten blev inte lika höga som förväntat. Dessutom håller kommunen en relativt gammal bilpark, vilket gör att reparationskostnaderna har ökat markant.

Utbildningsutskottets verksamhet

ERIK ERIKSSON NEU (S)
Ordförande

EVA FORS
Verksamhetschef
Utbildning

UTBILDNING

Verksamhetsområde

Utbildningsverksamheten omfattar utbildning från 1 till och med 16 år i förskola, fritidshem, grundskola, grundsärskola med tillhörande träningsklass och folkbildning genom biblioteksverksamhet. Vi erbjuder också ett tionde skolår där eleverna som behöver ges möjlighet att på ett eller två år nå gymnasiebehörighet.

Förskolor finns i Bergsjö, Gnarp, Harmånger, Hassela, Ilsbo och Strömsbruk. I Gnarp finns annan pedagogisk omsorg, det vill säga en utbildad förskollärare som tillsammans med egna barn även tar emot andras barn. Verksamheten får bidrag från kommunen i form av en barnomsorgspeng.

Skolor med tillhörande fritidshem finns i Bergsjö, Gnarp, Harmånger, Hassela och Ilsbo. Kommunens grundsärskola och träningsklass finns i Bergsjö.

Huvudbiblioteket finns i Bergsjö och filialbiblioteken finns i Harmånger, Hassela och Gnarp. Kommunens högstadieskola finns i Bergsjö och där har också grundsärskolan sina lokaler. Skolbibliotek finns samlokaliserade med filialerna i Harmånger och Gnarp.

Utbildningsverksamhetens organisation består av en verksamhetschef, fyra rektorer, två förskolechefer, en biträdande rektor, en chef för elevhälsan, en bibliotekschef, två rektorsassistenter, en skolskjutshandläggare samt en verksamhets- och kvalitetsutvecklare som finansierats av statliga medel. Utbildningsverksamheten styrs av kommunstyrelsen som till sin hjälp har ett utbildningsutskott.

Mål och måluppfyllelse

Ökad delaktighet: Elevernas delaktighet har ökat under året och då främst på Bergsjö skola årskurs 4–6 som har fått vara med om att utforma sin skolgård som under hösten började att ta form. En ansökan till Boverket om ekonomiskt stöd lämnades in och beslut kommer under våren 2018. Elevrådet på Bergsjö skola utbytte erfarenheter med elever på Vasa Real i Stockholm genom att tillbringa ett par dagar på deras skola.

Samverkan med socialtjänsten: Under våren 2017 möttes rektorer/förskolechefer och socialchefen, samverkansriktlinjer drogs upp och ett samarbete tog sin början. Tyvärr avstannade all samverkan under hösten.

Viktigaste händelserna

- Förskolans SKA-arbete (systematiskt kvalitetsarbete) har fortsatt. Arbetet utgår från en ledningsdeklaration som förskolecheferna gör tillsammans, utifrån den skattning som kommunens förskolepersonal gör tillsammans med sina chefer. Ledningsdeklarationen för 2017 innehöll följande fokusområden: matematik, naturkunskap och teknik, barns inflytande, samverkan med hem samt digitalisering.
- Skapande skola utvidgades till att omfatta även förskolan.
- Två förskollärare utbildar sig till specialpedagoger och två lärare utbildar sig till speciallärare.
- En specialpedagog/speciallärare har under året haft i uppdrag att arbeta med att implementera det beslutade dokumentet Att främja närvaro. Ytterligare uppdrag som ingått var att revidera diagnosplanen och att arbeta med övergångar i samarbete med förskolans utvecklingspedagog och ansvarig för Läslyftet i kommunen.
- Samverkan för bästa skola med ekonomiskt stöd från Skolverket inleddes efter en trevande höst 2016.
- Kompetensutveckling inom betyg och bedömning.
- Under ledning av Mittuniversitetet påbörjades utbildning i kollegialt lärande för förstelärarna, IT-pedagogen, NTA-samordnaren samt två specialpedagoger från elevhälsan.
- I januari anställdes en utvecklingsledare med finansiering av Skolverket för att avlasta utbildningschefen som Skolverket ansåg inte hade möjlighet att utföra sitt arbete utan administrativt stöd.

Inför kommande år

Stort fokus på att öka elevernas måluppfyllelse genom Samverkan för bästa skola som ställer krav på att alla nivåer inom kommunen har ett fokus på att öka elevernas måluppfyllelse.

Skolorna är beroende av hur många elever som föds varje år, är det för små kullar så riskerar finansieringen att brista.

Elevantalet på Lönnbergsskolan ökar och redan inför hösten 2018 saknas minst ett klassrum.

Rekrytering av förskollärare och lärare är en stor utmaning och det delar vi med övriga kommuner och friskolor i landet.

Stora omställningar av verksamheterna behöver göras när asylboendena har stängts.

Språkvalet införs från årskurs 6 vilket vi inte har idag, och förskoleklassen blir obligatorisk från hösten 2018.

Biblioteksplanen för kommunen som sträcker sig över åren 2016–2018 ska revideras och en gemensam medieplan för HelGe kommer att tas fram.

Från och med 2018 ska det vara möjligt att reservera TV-spel i HelGe vilket innebär att även Nordanstigs bibliotek behöver köpa in TV-spel för att bidra.

Under 2018 avslutas Samverkan för bästa skola och tjänsten som utvecklingsstrateg ska arbetas in i utbildningsverksamhetens budget för 2019, enligt överenskommelsen som gjorts med Skolverket.

Lokalfrågan är ett bekymmer som behöver en permanent lösning. Undermåligt underhåll, för många barn och elever på förskoleavdelningarna och i klassrummen utifrån de krav som gäller idag, är några problem som vi står inför 2018. En kollektivtrafik som främjar att elever stannar kvar i kommunen och en positiv marknadsföring av kommunens skolor skulle kunna innebära att skolpengen stannar i kommunen.

Skolkommissionens arbete med att föreslå förändringar inom skolan kommer att innebära just förändringar. Skolkommissionen överväger exempelvis statlig styrning av skolans finansiering de närmaste åren.

Kravet på att digitalisera skolan och förskolan kräver ett långsiktigt arbete i och med att skolan inte har följt den plan som fanns före 2015 när pengarna för digitalisering samlades centralt.

EKONOMISK REDOVISNING

Verksamheter (tkr)	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse mot budget	Bokslut 2016
22. Bibliotek	2 469	2 470	– 1	2 073
26. Barnomsorg – grundskola	148 702	157 825	– 9 123	142 239
Intäkter	**11 500**	**23 570**	**12 070**	**25 914**
Kostnader	**162 671**	**183 865**	**– 21 194**	**170 226**
därav kapitalkostnader	*1 619*	*1 221*	*398*	*1 522*
Summa nettokostnad	**151 171**	**160 295**	**– 9 124**	**144 312**

Periodens resultat

Flera enheter har främst under hösten haft för många anställda i förhållande till budgetram. Det har förekommit fler barn/elever med behov av särskilda insatser, stora kostnader för vikarier samt för stor organisation för asylsökande och nyanlända personer i förhållande till elever när boendena avvecklades och tillströmningen avtog.

Införandet av fritidskort från årskurs 7 till och med årskurs 3 på gymnasiet belastade skolskjutskontot som annars skulle ha haft ett planerat överskott.

Att avsätta medel i händelse av att kontot barn i behov av särskilt stöd inte skulle räcka – en konsekvens som lyftes när kontot drogs ner inför 2017 – har inte tillförts utbildningsverksamheten. Ett dilemma för utbildningsverksamheten är att läsåret sträcker sig från augusti till juli och budgetåret från januari till december. Det blir problematiskt när elever med stöd kan bli utan för att budgetförutsättningarna förändrats.

Kostnaden för elever som har sin skolgång i annan kommun eller friskola i annan kommun ökade. Avsatt budget överskreds (interkommunal ersättning).

En stor post var återbetalningen av bidrag till Skolverket för att lärartätheten förändrades 2016 (2,8 mnkr).

Neddragningar gjordes inom administrationen med en halvtidstjänst.

I december vidtogs åtgärder att tidsbegränsa alla icke tillsvidareanställda till längst den 31 mars 2018.

I januari påbörjades samverkan med de olika fackliga förbunden för att planera inför stora organisationsförändringar som träder i kraft den 1 april 2018.

Omsorgsutskottets verksamheter

VÅRD OCH OMSORG

Verksamhetsområde

Äldreomsorgens verksamhet består av kommunens tre särskilda boenden, korttidsvård, hälso- och sjukvårdsorganisationen, hemtjänst i kommunal och privat regi enligt lagen om valfrihetssystem (LOV), dagverksamhet samt anhörigstöd.

Omsorgen om funktionshindrade består av två gruppbostäder, daglig verksamhet enligt lagen om särskilt stöd och service (LSS), daglig sysselsättning för personer med funktionsnedsättning och personer med psykisk ohälsa, boendestöd till personer inom ordinärt boende samt bostad med särskild service inom psykiatrin. Kontaktpersoner och ledsagare enligt socialtjänstlagen (SoL) och LSS samt tjänsteköp av verksamheter som kommunen inte själv tillhandahåller ingår också. Personlig assistans utförs som det kommunala alternativet av privata företag.

I övrigt består verksamheten av medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS), systemansvarig för IT-stöd, bemanningsenheten, biståndsenheten för omsorgen om äldre och funktionshindrade, projektet *SNAC* (ett forskningsprojekt om äldres hälso- och funktionsförmågor) samt bidrag och avgifter. Bemanningsenheten bemannar utifrån verksamheternas behov inom vård och omsorg samt inom kost och städ.

Mål och måluppfyllelse

Kommunstyrelsens mål för vård och omsorgs verksamheter är: delaktighet och inflytande i samhället, skapa trygga boendemiljöer, påbörja bostadsbyggande i kommunen samt att sänka sjukskrivningstalet bland anställda utifrån 2016 års nivå.

Resultatet från äldreundersökningen 2017 visar att de som besvarat enkäten och bor i ordinärt boende upplever trygghet i stor utsträckning. Av de som besvarat enkäten och som bor på särskilt boende är det fler som upplever en känsla av otrygghet samt att utemiljön är otillräcklig.

Vård och omsorgs verksamheter grundar sig i den enskildes biståndsbeslut och därefter upprättas en genomförandeplan där individen är i fokus. När en genomförandeplan upprättas deltar, förutom den enskilde, eventuellt anhöriga samt omvårdnadspersonal.

Vård och omsorgs sjukskrivningstal i sin helhet har ökat med 1,8 procentenheter jämfört med 2016. Andelen sjukskrivna längre än 60 dagar har ökat med 4,5 procentenheter jämfört med 2016 och sjukskrivningstalet för medarbetare sjukskrivna upp till 59 dagar har minskat med 4,45 procentenheter jämfört med 2016.

ÅKE BERTILS (S)
Ordförande

MALIN RUTHSTRÖM
Verksamhetschef
Vård och omsorg

Viktigaste händelserna

- Avvecklandet av Hagängsgården som särskilt boende, enligt politiskt beslut, påbörjades med att de boende på E-husets övre plan fick flytta till den nedre avdelningen.
- Personalrekryteringen var oerhört svår. Inför sommaren tecknades ett två-årigt avtal med Kommunal om extra ersättning för medarbetare som förskjutit sin semester.
- Korttidsvården hade många beslut att verkställa samt många brukare med beslut om korttidsvård i avvaktan på erbjudande om särskilt boende.
- Hemtjänstens beviljade timmar fortsatte att öka. Även nattpatrullens planerade besök och hemsjukvårdens patientantal ökade.
- Tillsynskamera provades i den kommunala hemtjänsten hos en brukare med nattillsyn. Resultatet blev mycket positivt både för brukare och personal.
- Projektet *Trygg hemgång* startade i november 2017.
- Boendestöd arbetar utifrån case management (CM). Boendestöd samverkar med individ- och familjeomsorg (IFO) där det finns ett behov av CM-kompetens.
- Daglig verksamhet inom LSS flyttade till nya lokaler i Bergsjö.
- Verksamheten för omsorg om funktionshindrade beställde arbetskläder för att leva upp till gällande hygienföreskrifter.

Inför kommande år

I äldreomsorgen är det av största vikt att det inom den kommande fyraårsperioden skapas fler lägenheter inom mellanboendeformen, så kallade trygghetsboenden. Det är av största vikt för att kunna göra den förändring som krävs inom äldreomsorgens särskilda boenden.

Fler individer bor kvar i ordinära boenden, vilket kräver fler verksamheter för social gemenskap. Det behöver utvecklas inom den biståndsbedömda verksamheten men även i sådan form som ej kräver biståndsbeslut.

Upphandling av larmmottagning för trygghetstelefonin måste slutföras för att förbättra både för brukare som är beviljad insatsen och för att förbättra arbetsmiljön för personalen inom hemtjänsten.

Övergripande för hela vård och omsorg är att det från den 1 januari 2018 kommer en ny lagstiftning: trygg och effektiv utskrivning från slutenvården. Den ersätter nu gällande lag om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård. Den nya lagen fokuserar främst på samverkan mellan tre parter: slutenvård, öppenvård och kommunal hemsjukvård samt socialtjänst (LSS likställs med socialtjänst).

Välfärdsteknologi måste införas i hela vård och omsorgs verksamhet.

Personalförsörjningen är en stor utmaning för den offentliga sektorn och vård och omsorg måste arbeta aktivt och proaktivt med detta, vilket bland annat sker i Vård- och omsorgscollege och KIVO-projektet (Kvalitetssäkrad Inkludering i Vård och Omsorg).

Heltid som norm inom Kommunals avtalsområde ska vara slutfört, vilket innebär att det normativa är heltidstjänster vid rekrytering.

EKONOMISK REDOVISNING

Verksamheter (tkr)	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse mot budget	Bokslut 2016
18. Vård och omsorg gemensam	4 119	4 909	– 790	2 989
34. Äldreomsorg	121 354	127 245	– 5 891	128 531
35. Omsorg om funktionshindrade	44 894	44 909	– 15	45 063
Intäkter	**48 547**	**58 527**	**– 9 980**	**56 576**
Kostnader	**218 914**	**235 590**	**– 16 676**	**233 159**
därav kapitalkostnader	*2 167*	*2 057*	*110*	*2 080*
Summa nettokostnad	**170 367**	**177 063**	**– 6 696**	**176 583**

Periodens resultat

Vård- och omsorgsadministrationen (programpunkt 18) gjorde ett underskott på 790 tkr jämfört med budget. Orsaken till underskottet är ökade personalkostnader jämfört med vad som budgeterats för bemanningsenheten.

Äldreomsorgen (programpunkt 34) gjorde ett underskott på 5 891 tkr jämfört med budget. Det finns tre stora orsaker till underskottet. Den största orsaken är att fler hemtjänsttimmar beviljades och utfördes jämfört med vad som budgeterats. Totalt för 2017 budgeterades det för att ersätta 85 000 timmar (64 000 timmar i kommunal regi och 21 000 timmar i privat regi). Per den 31 december ersattes 92 200 timmar totalt. Det innebär en skillnad på 7 200 timmar jämfört med budget. Ytterligare en orsak till äldreomsorgens underskott är att korttidsvården verkställde fler korttidsplatser jämfört med budget. Korttidsvården budgeterades för personal för att kunna verkställa 18 platser och under perioden verkställdes i snitt 21 korttidsplatser. Den tredje orsaken till äldreomsorgens underskott är att det budgeterades för att Hagängsgården skulle avvecklas i en viss hastighet, vilket inte har skett.

Omsorgen om funktionshindrade (programpunkt 35) gjorde ett underskott på 15 tkr.

Vård och omsorg gjorde i sin helhet ett underskott på 6 696 tkr. Nettokostnaderna för årsbokslut 2016 blev 180 004 tkr och nettokostnaderna för årsbokslut 2017 är 177 063 tkr. Det visar att verksamhetens resultat är cirka 3 000 tkr lägre än föregående år.

Intäkterna för 2017 är 58 527 tkr vilket är 10 000 tkr mer än budgeterat. Orsakerna till att intäkterna är högre än budgeterat är bland annat det statsbidrag som verksamheten fick för ökad bemanning inom äldreomsorgen på cirka 2 500 tkr samt att fler av brukarna har möjlighet att betala den avgift som är fastställd inom vård och omsorg. År 2016 var intäkterna för vård och omsorg 56 576 tkr och även det året inkom statsbidrag på drygt 2 000 tkr för ökad bemanning inom äldreomsorgen.

KRISTINA BERGLUND
Verksamhetschef
Social omsorg

SOCIAL OMSORG

Verksamhetsområde

Enheten social omsorg består av individ- och familjeomsorg, arbetsmarknadsavdelning, flyktingenhet och verksamhet för ensamkommande barn och ungdomar.

De förebyggande insatserna är en viktig del av individ- och familjeomsorgens arbete, till exempel genom budget- och skuldrådgivning. Enheten handlägger också ekonomiskt bistånd, frågor kring familjerätt, dödsbon, liksom biståndsbedömda insatser i form av stöd och behandling i öppenvård eller dygnsvård.

Individ- och familjeomsorgen är myndighetsutövare enligt bland annat socialtjänstlagen (SoL).

Inom enheten arbetar enhetschef, teamledare, socialsekreterare, familjebehandlare, alkohol- och drogterapeuter, verksamhetsutvecklare/systemansvarig samt receptionist. Enheten är uppdelad mellan barn och familj, vuxen samt försörjningsstöd.

Familjehemsutredningar och stöd till familjehem är andra viktiga uppgifter för individ- och familjeomsorgen, liksom utredning av kontaktpersoner och kontaktfamiljer samt verkställighet av beslut.

I kommunen finns två familjecentraler – i Bergsjö och Harmånger – som är mötesplatser öppna för föräldrar med barn i åldrarna 0–6 år. Förskolepedagog, familjebehandlare och BVC-sköterska ger råd och stöd i frågor kring föräldraskap och barns utveckling. Familjecentralerna är ett samarbete mellan Nordanstigs kommun, Hälsingeläkarna och Region Gävleborg.

Nordanstigs kommun har flera samarbeten med Hudiksvalls kommun. Ansökan om serveringstillstånd handläggs till exempel från Hudiksvall, varifrån tillsynen också sker. Familjerådgivning är upphandlad och sker inte i egen regi.

Arbetsmarknadsavdelningen stöttar och hjälper kommuninvånare till sysselsättning, anställning, egen försörjning eller studier. Avdelningen har också det kommunala aktivitetsansvaret för ungdomar.

Vid flyktingenheten samordnas kommunens mottagande och integration av flyktingar i samverkan med arbetsförmedlingen, kommunens verksamheter och andra lokala och regionala aktörer.

Kommunen har drivit tre boenden för ensamkommande, ett i Hassela, ett i Bergsjö och ett i Harmånger. Av de 26 platserna har inte alla nyttjats. Anledningen till det är att inga nya anvisningar kommit från Migrationsverket och att fler ungdomar har fått avslag på sin asylansökan. Flera ungdomar har också hunnit fylla 18 år under sin asylprocess och har därmed återgått till Migrationsverket under deras ansvar för vuxna asylsökande. Det i sin tur har resulterat i att alla tre boendena har avvecklats under 2017. Det sista avvecklades den 30 september.

Ungdomar mellan 16 och 21 år med mindre behov av stöd har fått stöttning av det mobila teamet. I slutet av året bodde nio ungdomar i egna bostäder efter att ha beviljats insats genom den stödformen. Inför nästa år finns ett minskat behov av det på grund av att flera ungdomar fyller 21 år. Färre antal ungdomar bidrar också till ett minskat behov av stödformen.

Mål och måluppfyllelse

En rad insatser kopplade till verksamhetens mål pågår och har bidragit till god måluppfyllelse. Många av målen har fokus på barn och unga där även lagstiftaren anser att detta är ett viktigt område.

Viktigaste händelserna

- Två teamledartjänster utökades på vardera 50 procent, uppdelade på vuxen, barn och ungdom samt familj.
- Arbete inleddes med förbättrad samverkan mellan individ- och familjeomsorg (IFO) och samverkanspartner, såväl inom kommunen som med externa partner.
- Kommunen har haft svårigheter med att rekrytera socialsekreterare till IFO. Enheten har lyckats rekrytera tre socialsekreterare och har därmed minskat behovet av konsulter från sex till tre under 2017.
- Arbetet med att omorganisera IFO påbörjades för att framöver kunna nå de nya budgetkraven.
- Avveckling av boenden för ensamkommande barn inleddes. De tre kvarvarande boendena stängdes och det sista avvecklades den 30 september.
- En fritidsledarkonsulttjänst tillsattes utifrån politikerbeslut och är kopplad till arbetsmarknadsenheten. Fritidsledarkonsulten har ett nära samarbete med fritidsgårdar och den tjänsteman som har ansvar för det kommunala aktivitetsansvaret.

Inför kommande år

Individ- och familjeomsorgen kommer att ha ett fortsatt stort rekryteringsbehov. Kommunens arbete för att bli en än mer attraktiv arbetsgivare behöver fortsätta.

Verksamheten ser också behovet av ett aktivt förebyggande arbete. Insatserna inom socialtjänstens öppenvård bör utvecklas.

Samverkan kring arbetslösa och människor i utanförskap är en högt prioriterad fråga för regeringen och flera initiativ har tagits på nationell nivå. Samverkan inom kommunen, och mellan stat och kommun, utvecklas ständigt.

Just nu genomförs på riksplanet många insatser för nyanlända och för deras inträde på arbetsmarknaden, och ny lagstiftning förbereds. Överlag är ungdomar, utrikesfödda och människor i långvarigt utanförskap prioriterade grupper.

Arbetsmarknadsavdelningen har en relativt låg grundbemanning i arbetet med dem som inte står till arbetsmarknadens förfogande. Genom projekt och extern finansiering finns ändå en bra grund för att utveckla arbetet och erbjuda en bra verksamhet.

EKONOMISK REDOVISNING

Verksamheter (tkr)	Budget 2017	Bokslut 2017	Avvikelse mot budget	Bokslut 2016
32. Arbetsmarknadsenheten	4 550	7 224	– 2 674	4 207
33. Individ- och familjeomsorg	32 534	42 142	– 9 608	32 817
36. Invandrarenheten	– 5	– 426	421	– 285
37. Social omsorg gemensam	2 999	6 867	– 3 868	5 561
38. Boende egen regi	– 962	451	– 1 413	230
Intäkter	**55 267**	**38 607**	**16 660**	**61 352**
Kostnader	**94 383**	**94 865**	**– 482**	**103 882**
därav kapitalkostnader	*296*	*251*	*45*	*257*
Summa nettokostnad	**39 116**	**56 258**	**– 17 142**	**42 530**

Periodens resultat

Individ- och familjeomsorgen hade vakanta tjänster under större delen av året. Svårigheter att rekrytera har gjort att konsulter anlitats, vilket har bidragit till enhetens underskott. Även minskade intäkter på 7 mnkr från Migrationsverket har varit en betydande orsak till underskottet. Ett inflöde av antal barnärenden, av svårare och mer komplicerad form, har också bidragit till ökade kostnader vid placeringar.

Arbetsmarknadsenheten och flyktingenheten har fortsatt att satsa på anställningar för nyanlända för att motverka arbetslöshet och utanförskap. Fokus har legat på att jobba med nyanlända närmare den öppna arbetsmarknaden i samarbete med arbetsförmedlingen. Under året har ett flertal personer fått visstidsanställning med stöd av nystarts- eller instegsjobb inom de kommunala verksamheterna. Insatserna har förbättrat sysselsättningen och sänkt arbetslösheten för utrikesfödda bosatta i kommunen. Följden är stärkt ekonomi i familjerna och minskat behov av försörjningsstöd.

Arbetsmarknadsenheten och flyktingenheten gjorde ett sammantaget underskott på 2,2 mnkr eftersom man hade en prognos på intäkter från Migrationsverket som inte inkom. OSA-verksamheten fortsätter att ha en mycket hög kvalitet på sitt arbete.

Social omsorg i sin helhet gjorde ett underskott på strax över 17 mnkr varav dessa är ej inkomna intäkter från Migrationsverket på 7 mnkr och ett sparkrav på 2 mnkr.

Byggnadsnämnden

Verksamhetsområde

Byggnadsnämnden ansvarar för kommunens prövning och tillsyn enligt plan- och bygglagen och miljöbalken. Byggnadsnämnden initierar och beslutar även om mindre omfattande detaljplaner.

Mål och måluppfyllelse

Byggnadsnämnden har inga egna antagna specifika mål utöver kommunfullmäktiges mål. Byggnadsnämnden strävar särskilt i sitt arbete mot ”att utveckla miljöer för attraktivt boende”. Detta ska bland annat göras genom en aktiv tillsyn för att verka för att byggnader och tomter hålls i vårdat skick. En annan viktig förutsättning för måluppfyllelse är att skapa planmässigt goda förutsättningar för boende. Det innebär till exempel att göra nödvändiga planändringar av gamla detaljplaner som har föråldrade bestämmelser och begränsande byggrätter.

Verksamhetsberättelse

Under 2017 behandlades 127 bygglov, vilket var 72 färre än föregående år. Dock ökade antalet tillsynsärenden. Den totala ärendemängden låg därför på samma nivå som 2016. Handläggningstiderna överskred inte de lagstadgade tio veckorna.

Tillsynsarbetet med ovårdade tomter och skrotbilar kunde prioriteras eftersom antalet bygglovsärenden minskade. Den obligatoriska ventilationskontrollen och all annan tillsyn som är ålagd byggnadsnämnden prioriterades under sista delen av året.

Arbetet med att förbättra servicen till allmänheten genom att göra verksamhetens webbsidor mer informativa har fortsatt.

KARIN WALLDIN
Ordförande

OLA TOLLIN
T.f. stadsarkitekt

Koncernföretag

NORDANSTIGS BOSTÄDER AB
Verksamhetsberättelse

Nordanstigs Bostäder AB äger och förvaltar egna hyresfastigheter i Nordanstigs kommun. Bolaget förvaltar också kommunägda fastigheter på uppdrag av kommunen samt säljer tjänster avseende mindre byggnadsarbeten. Även verksamhetshjälp och fastighetsskötsel säljs till externa kunder, huvudsakligen Nordanstigs kommun. Bolaget ansvarar också för driften av tre värmeproduktionsanläggningar som ägs av Nordanstigs Fjärrvärme AB, för administrationen vid företaget, samt för två vattenkraftverk i Gnarpsån som ägs av Nordanstigs kommun.

Viktiga händelser under perioden

Vid årets början förvaltade bolaget 764 lägenheter och cirka 9 300 kvadratmeter egna lokaler. En lokal har gjorts om till tre nya lägenheter under 2017. Vid årets slut förvaltade bolaget 767 lägenheter och cirka 9 100 kvadratmeter egna lokaler.

I Strömsbruk har 16 lägenheter på Humlegårdsvägen hyrts ut till Migrationsverket till boende för asylsökande.

I Hassela har företaget Utslussen AB hyrt 19 lägenheter för asylsökande i samarbete med Migrationsverket. Dessa har sagts upp under året, varvid 9 lägenheter var vakanta vid årsskiftet.

En ny förhandlingsöverenskommelse har gjorts med Hyresgästföreningen om hyresjustering från den 1 januari 2018, för bostäder och lokaler med förhandlingsklausul.

Ett nytt förvaltningsavtal har upprättats med kommunen. Det reglerar bolagets skötsel av kommunägda fastigheter på cirka 53 000 kvadratmeter, i huvudsak lokaler.

Inför kommande verksamhetsår

Satsningen på underhåll av bolagets fastigheter fortsätter enligt tidigare plan.

Uppföljning ägardirektiv

Ägardirektiven följdes i största möjliga mån i avvaktan på att ett nytt direktiv utarbetas och fastställs. Beträffande samverkan med ägaren anser sig bolaget ha uppfyllt samtliga åtta punkter i ägardirektivet.

Soliditeten uppgick till mer än 30 procent gällande de ekonomiska och finansiella målen. Någon utdelning till ägaren har inte lämnats de senaste åren.

Aktuell borgensprovision har erlagts enligt fastställt direktiv.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2015	2016	2017
Budget	2 675	3 500	5 051
Prognos	3 500	5 000	4 000
Årets resultat	**6 848**	**4 315**	**2 570**

Periodens resultat

Bolaget upprättade en avkastningsvärdering för fastigheterna. Fastighetsbeståndet värderas inför bokslutet till cirka 182 mnkr. Belåningen minskades med cirka 4 mnkr under perioden och är per den 31 december 2017, drygt 89 mnkr. Periodens resultat är som förväntat.

Vakansgraden ökade marginellt, vilket medförde något minskade intäkter samtidigt som räntekostnaderna låg på likvärdig nivå som föregående år. Däremot har förvaltningsintäkterna ökat. På utgiftssidan har kostnaden för fastighetsunderhåll ökat något, liksom lönekostnaderna.

Miljöredovisning

Sopsortering vid bolagets fastigheter har fortsatt att införas, huvudsakligen i Ilsbo och Hassela.

Fordonsflottan utökades med ytterligare tre rena elbilar samt två plug-in hybridbilar. Flertalet av företagets dieselbilar använder numera fossilfri diesel (HVO100) som drivmedel.

Ytterligare två laddstationer för elbilar uppfördes, en i Harmånger och en i Hassela.

All el som köptes till företaget är 100 procent miljömärkt, så kallad grön el.

Energisparåtgärder genomfördes vid företagets fastigheter, till exempel fönsterbyten, tilläggsisolering samt belysnings- och värmestyrning.

Investeringsredovisning

En lokal på Backvägen 5 i Harmånger byggdes om till tre nya lägenheter. Fönsterbyte gjordes vid fastigheten i samband med ombyggnaden.

Fönsterbyte gjordes vid fastigheterna på Vallenvägen 13–15 i Gnarp, samt vid Hundskinnsvägen 4 i Bergsjö. Ytterligare ett tak fick ny beläggning, vid Aspvägen 10 i Bergsjö.

Delar av fastighetsbeståndet i Bergsjö och Hassela försågs med fiber.

NORDANSTIG VATTEN AB

Verksamhetsberättelse

Nordanstig Vatten AB är ett kommunalt bolag som ägs till 100 procent av Nordanstigs kommun. Bolaget äger den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Nordanstigs kommun.

Nordanstig Vatten AB producerar och distribuerar dricksvatten till drygt 4 800 människor samt omhändertar och renar avloppsvatten. Cirka 50 procent av Nordanstigs kommuns invånare är anslutna till bolagets anläggningar.

Ägarens syfte är att genom bolaget driva och utveckla vattenförsörjning och avloppshantering för att tillgodose brukarnas behov av vattentjänster samt bidra till en långsiktig hållbar samhällsutveckling.

Det finns inga anställda i Nordanstig Vatten AB. Utveckling, drift och underhåll av de allmänna VA-anläggningarna i Nordanstig utförs av MittSverige Vatten & Avfall AB på uppdrag av Nordanstig Vatten AB. MittSverige Vatten & Avfall AB är ett gemensamt bolag för Sundsvall, Timrå och Nordanstig, för VA- och avfallssamverkan över kommungränserna.

Viktiga händelser under perioden

Grundvattennivåerna, som under sommaren 2017 var under det normala, är till stor del tillbaka på normala nivåer. Ilsbo vattentäkt fick en ny brunn som har förbättrat vattentillgången. Även i Jättendal och Mellanfjärden borrades och provpumpades nya brunnar. Jättendals vattentäkts nya brunn gav inte tillräckligt med grundvatten för att tas i produktion, därför planeras att försöka öka tillflödet av grundvatten till brunnen under 2018. Mellanfjärdens nya brunn är under fortsatt provpumpning, så att kapaciteten i grundvattenmagasinet kan utvärderas.

Under 2017 exploaterade Nordanstigs kommun området Morängsviken, där 29 tomter förberetts för varierad bebyggelse. I entreprenaden anlades kommunalt vatten och avlopp av Nordanstigs kommun, vilket kommer att tas över av Nordanstig Vatten AB efter godkänd slutbesiktning. Inga fastigheter är byggda än.

Sörfjärdens vattenverk togs i full drift under 2017. Vattenkvaliteten är bra, men analyserna visar att vattnet innehåller heterotrofa bakterier, vilket innebär en anmärkning vid den mikrobiologiska analysen. Bakterien är harmlös men tyder på en störning som måste åtgärdas. Arbetet kommer att fortsätta under 2018.

Det nya avloppsreningsverket i Sörfjärden fungerade väl med låga och stabila utgående värden. Utvecklingen i Sörfjärden är positiv utifrån genomförd VA-utbyggnad. Hälften av alla blivande abonnenter, cirka 100 stycken, kopplades in under 2017 och bolagets bedömning är att samtliga fastigheter är inkopplade hösten 2018.

Vid Sörfjärdens avloppsreningsverk pågår en jämförande fullskalestudie av bergkross och naturgrus som filtermaterial i markbäddar. Under 2017–2019 ska funktionen för dessa två filtermaterial utvärderas i samarbete med RISE (Research Institutes of Sweden).

Projektet finansieras av Svenskt Vatten Utveckling (SVU), Sweco, Nordanstig Vatten AB samt Ånge och Härjedalens kommuner. Naturgrus är en begränsad resurs och syftet med projektet är att bidra till framtida kunskap om, och i så fall under vilka förutsättningar, bergkrossmaterial kan ersätta naturgrus i markbäddar för kommunal avloppsvattenrening.

Inför kommande verksamhetsår

De kommande åren kommer flera åtgärder att behöva vidtas vid vattentäkterna i Nordanstig. Exempelvis kommer Harmångers vattentäkt att påverkas när nya E4:an planeras. Värt att notera är att reservvattentäkt har sökts utan positiva resultat.

Uppdaterade och relevanta vattenskyddsområden är viktigt för den framtida vattenförsörjningen i Nordanstig. För närvarande pågår en revidering av Hassela vattenskyddsområde och bolaget planerar för att revidera övriga vattenskyddsområden inom 5 år.

Mellanfjärdens avloppsreningsverk har nått sitt kapacitetstak och även vattenförsörjningen är en begränsande faktor för utbyggnad av området, vilket kräver åtgärder för att kunna hantera förväntad utveckling. En vägvalsutredning om Mellanfjärdens framtida VA-försörjning har pågått under året och har slutredovisats till Nordanstigs kommun.

Den ökade dagvattenproblematiken och den pågående klimatförändringen kommer att innebära utmaningar. Dagvattenfrågan behöver bli en naturlig del i processerna på ett tidigt stadium i kommunens planering. Bolaget har under hösten 2017 beslutat om intern vision, policy och riktlinjer.

VA-planen kommer att revideras under 2018, vilket bland annat innebär en uppdatering av planerade åtgärder för efterföljande fyraårsperiod och en anpassning till kommande översiktsplan i Nordanstig.

Uppföljning ägardirektiv

Bolaget bedrevs under 2017 utifrån ändamålet som kommunfullmäktige har fastställt. Bolaget har agerat med iakttagande av samma begränsande villkor som skulle ha gällt om bolagets verksamhet utförts i kommunal regi istället. Ägardirektiv har fastställts för Nordanstig Vatten AB utifrån kommunens mål för bolaget. De kursiva meningarna nedan är kommunens ägardirektiv som därefter kommenteras.

Ekonomiskt ägardirektiv: soliditeten långsiktigt 2–4 procent. Under 2017 uppgick soliditeten till 0,8 (0,7) procent.

Anlägga och driva, via MittSverige Vatten AB, och finansiera de anläggningar som behövs. Bolaget arbetar aktivt med att minimera kostnaderna och samtidigt leverera långsiktigt hållbar vattenförsörjning. Avgifterna har varit oförändrade sedan 2015, inför 2018 behöver intäkterna från VA-avgifter höjas med 2,5 procent.

Samarbete pågår löpande med andra kommunala bolag genom bland annat initiativ till nätverksträffar och genom att bolagets kompetens efterfrågas i olika frågor. Bolaget deltar även aktivt som representant i Svenskt Vattens (branschorganisation) olika kommittéer och utvecklingsprojekt. Vidare deltar bolaget i forskningen kring vattentjänsterna via Luleå tekniska universitet och klustret Dag & Nät inom avdelningen arkitektur och VA-teknik.

Upprätthålla och utveckla den allmänna vatten- och avloppsanläggningen – uppnå hög försörjningstrygghet och dricksvattenkvalitet samt låg påverkan på miljön. Nya brunnar har borrats vid Ilsbos och Jättendals vattentäkter. Brunnen i Ilsbo är inkopplad för att stärka upp vattentillgången som varit begränsad.

Under 2017 har bolaget fortsatt att förstärka Svenskt Vattens kommunikationssatsningar på lokal nivå, för att synliggöra och öka kännedomen om branschen och dess utmaningar.

Utifrån bolagets uppdaterade mission (*För ett hållbart samhälle*) och vision (*Vi är miljöföretaget som är ledande inom kretsloppstjänster*) pågår ett arbete att omsätta dessa och lyfta fram dem tydligt, såväl i den kommunikation som bedrivs som i den dagliga verksamheten. I december 2017 genomfördes en styrelsekonferens med temat hållbarhet. Syftet med styrelsekonferensen var att skapa underlag för en hållbarhetspolicy. Färdigt förslag till hållbarhetspolicy kommer att behandlas av styrelsen vid styrelsemötet i februari 2018.

För tredje gången har bolaget genomfört en kundenkät enligt samma system som ett tjugotal andra kommuner. Det innebär goda jämförelsemöjligheter både med egna tidigare resultat och med andra kommuners resultat. Resultatet för Nordanstig visar en

stigande trend när det gäller nöjdhet med vattnet. Kundernas nöjdhet med avloppet är tillbaka på 2013 års nivåer, efter en mindre nedgång under 2015. Som helhet är dock nöjdheten med MittSverige Vatten & Avfall som leverantör fortfarande under medel i Nordanstig. Prisvärdheten bedöms som mycket låg och sannolikt påverkar det bedömningen av samtliga tjänster.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2015	2016	2017
Budget	– 1 621	– 1 882	– 3 989
Prognos	– 1 800	– 1 837	– 3 139
Årets resultat	**582**	**– 881**	**– 3 682**

Resultatet redovisas innan bokslutsdispositioner och skatt. Negativt resultat täcks av förlusttäckning från Nordanstigs kommun och redovisas som intäkt.

Periodens resultat

Under 2017 hade bolaget högre intäkter och kostnader jämfört med budget, vilket gav ett underskott på 3,7 mnkr. Det är 0,3 mnkr bättre än budgeterat underskott och kommer att täckas av ett förlusttäckningsbidrag från Nordanstigs kommun.

Totalt är intäkterna 0,4 mnkr högre än budget. Anledningen är en vidareförsäljning av vattenmätare till Sundsvall Vatten AB och mer omhändertagande av brunnsslam än förväntat.

Totalt är kostnaderna 0,1 mnkr högre än budget, vilket har flera orsaker. Tidigt under 2017 konstaterades att kapitalkostnaderna skulle bli lägre under året på grund av viss fördröjning i VA-utbyggnaden av Sörfjärden. Kapitalkostnaderna blev slutligen 1,5 mnkr lägre. Det innebar att fler underhållsinsatser kunde göras på VA-anläggningarna, bland annat vid Gnarps och Bergsjös avloppsreningsverk.

Det ska dock noteras att skadeersättningarna har påverkats av några fler skador, vilket bidrar till det slutliga utfallet för driftskostnaderna som totalt är 1,6 mnkr högre än budget.

Bolagets nettoomsättning uppgick till 38,7 mnkr (38,4 mnkr), varav VA-avgifter utgjorde 97,5 (98,7) procent.

Vid en jämförelse av nettoomsättningen för 2017 med den för 2016 har omsättningen ökat med 0,9 mnkr. Det beror på att hälften av alla nya abonnenter i Sörfjärden kopplades in under 2017 (cirka 100 stycken).

Miljöredovisning

Bolagets mission *För ett hållbart samhälle* innebär att miljöarbetet ska ha sin grund i kretsloppstanken och bidra till ett varaktigt samhälle med långsiktigt hållbar utveckling.

Miljöpåverkan

Vattenverken i Nordanstig använder grundvatten som råvatten. Det måste ibland behandlas för att uppfylla Livsmedelsverkets krav.

I avloppsreningsanläggningarna omhändertas och renas avloppsvatten som därefter återförs till naturen. Avloppsvattnet i de flesta anläggningarna renas i tre steg: mekaniskt, kemiskt och biologiskt. Här tas mellan 90 och 95 procent av de förorenande ämnena bort. En del av de borttagna ämnena hamnar i avloppsslammet som sedan används i tillverkning av anläggningsjord.

Tillståndsplikt

Nordanstig Vatten AB:s verksamhet är till väsentliga delar tillståndspliktig enligt 9 kap 6 § miljöbalken. Norrhälsinge miljökontor är tillsynsmyndighet för bolagets anläggningar.

För bolagets större reningsanläggningar har länsstyrelsen lämnat tillstånd för att släppa ut renat avloppsvatten. Mindre avloppsverk är anmälningspliktiga till Norrhälsinge miljökontor.

Vårt klimatarbete 2017

Bolaget arbetar aktivt med att minimera Nordanstig Vatten AB:s kemikalieanvändning, avseende både mängd och farlighet. En kemikaliegrupp bestående av en miljöingenjör och driftpersonal driver arbetet.

Bolaget har ett aktivt och strukturerat uppströmsarbete med inventering av verksamheter per område. Information, uppföljning av tidigare inventerade verksamheter och kemikalielistor begärs in. Under 2017 har nya rutiner för fettavskiljare arbetats fram. Samverkan med miljökontor gav bra resultat och även landstinget bjöds in till samarbetet.

I samarbete med Mittuniversitetet har bolaget startat upp två gemensamma projekt. *Oljesensorn*, som är tänkt att fungera som ett larm för olja i dagvattenledningar, samt *Bräddmätning*, vars mål är att signalera och till viss del mäta bräddning i de punkter på ledningsnätet där ingen strömförsörjning finns. Projekten har pågått under 2017 och kommer att fortsätta.

För att minimera fett i avloppsledningsnätet har bolaget delat ut en så kallad miljötratt som har varit väldigt populär bland kunderna. Miljötratten används på en vanlig PET-flaska för att underlätta för hushållen att samla in fett och undvika att det hamnar i ledningsnätet. PET-flaskan kastas sedan i hushållssoporna.

Investeringsredovisning

Totalt uppgick investeringarna till 17,7 (53,7) mnkr netto, vilket är 2,7 mnkr högre än budget.

Reinvesteringar – Av de totala investeringarna avser 6,3 mnkr reinvesteringar, vilket är 0,7 mnkr lägre än budget.

Nyinvesteringar – Resterande del av investeringarna utgör nyinvesteringar som uppgår till 11,4 mnkr och är 3,4 mnkr högre än budget. Orsaken är förskjutningar av kostnader mellan åren för VA-utbyggnaden i Sörfjärden.

VA-utbyggnadens slutkostnadsprognos är beslutad till 80,0 mnkr. Intäkterna i form av anläggningstaxa och exploateringsintäkter uppgår hittills till 25,3 mnkr och kostnaderna till 74,5 mnkr, vilket ger en underfinansiering. Underfinansieringen hanteras via externa lån och den årliga påverkan som underfinansieringen har på resultatet kommer att täckas av förlusttäckningsbidrag från Nordanstigs kommun.

INVESTERINGSREDOVISNING

(tkr) **Investering**	**Budget 2017**	**Bokslut 2017**	**Avvikelse mot budget**
Reinvesteringar, netto	7 000	6 324	– 676
Nyinvesteringar, netto	8 000	11 405	3 405
Summa	**15 000**	**17 729**	**2 729**

Investeringarna redovisas netto, det vill säga investeringskostnaden minus eventuell medfinansiering.

NORDANSTIGS FJÄRRVÄRME AB

Verksamhetsberättelse

Bolaget äger tre värmeproduktionsanläggningar belägna i Bergsjö, Harmånger och Strömsbruk. Företaget levererar värme till ett fyrtiotal kunder i kommunen.

Nordanstigs Bostäder AB svarar för drift av anläggningarna samt för administrationen. Förutom vd saknar bolaget egen personal.

Viktiga händelser under perioden

Löpande underhållsarbeten utfördes vid samtliga anläggningar, främst under icke-eldningssäsong. Bland annat investerade bolaget i två nya pannor, med tillhörande byggnad, vid Harmångers värmecentral.

Uppföljning ägardirektiv

Ägardirektiven följdes i största möjliga mån under perioden, i avvaktan på att ett nytt direktiv utarbetas och fastställs. Beträffande samverkan med ägaren anser sig bolaget ha uppfyllt samtliga punkter i ägardirektivet.

När det gäller de ekonomiska och finansiella målen har soliditeten ökat för varje år sedan bildandet. Dock har bolaget ännu inte uppnått 15 procents soliditet. Någon utdelning till ägaren har inte lämnats.

All upplåning har skett genom ägaren och någon borgensprovision har inte varit aktuell.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2015	2016	2017
Budget	151	300	434
Prognos	200	400	400
Årets resultat	**0**	**0**	**0**

Periodens resultat

Periodens resultat efter finansiella poster uppgår till 515 tkr. Dock har bokslutsdispositioner i form av skattemässiga överavskrivningar reducerat resultatet till 0 kr.

Miljöredovisning

Vid företagets anläggningar användes i stort sett endast biobränsle av typen flis och pellets.

Investeringsredovisning

Två nya pannor med tillhörande byggnad uppfördes vid Harmångers värmecentral.

NORDANSTIGS FASTIGHETS AB

Verksamhetsberättelse

Bolagets verksamhet är att äga, förvalta samt hyra ut industrifastigheter och lokaler, äga aktier samt att skapa möjligheter för att behålla och utveckla näringslivet i Nordanstigs kommun. Bolaget ska verka för näringslivets främjande genom bevakning, marknadsföring och service.

Ingen verksamhet bedrevs vid företaget under 2017. Bolaget är vilande.

Uppföljning ägardirektiv

Eftersom ingen verksamhet bedrivits i bolaget under 2017 är det svårt att bedöma hur ägardirektiven följts.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2015	2016	2017
Budget			
Prognos			
Årets resultat	**– 1**	**– 38**	**– 32**

Periodens resultat

Bolagets kapital gav inte någon avkastning under året. Det negativa resultatet beror på att vissa kostnader, bland annat för revision, finns i bolaget.

NORDANSTIGS KOMMUNFASTIGHETER AB

Verksamhetsberättelse

Bolaget ska inom Nordanstigs kommun äga, förvärva, bebygga, förvalta och försälja fastigheter och tomträtter. Ändamålet med bolagets verksamhet är att främja lokalförsörjningen i Nordanstigs kommun.

Den 31 mars 2016 köpte kommunen samtliga aktier i bolaget, och på så vis blev det ett av Nordanstigs helt kommunägda bolag.

År 2017 fanns endast fastigheten Gnarps-Berge 5:20 (Bergesta äldreboende) i bolaget.

Viktiga händelser under perioden

Bolaget äger fastigheten Gnarps-Berge 5:20 och har där uppfört ett särskilt boende (Bergesta). Fastigheten hyrs ut till Nordanstigs kommun sedan den 31 december 2000.

Inga väsentliga händelser har skett under 2017.

Inför kommande verksamhetsår

Bolaget kommer att fortsätta äga Gnarps-Berge 5:20 och hyra ut fastigheten till kommunen som särskilt boende, Bergesta.

Uppföljning ägardirektiv

Ägardirektiv har ännu inte beslutats.

EKONOMISK REDOVISNING

(tkr)	2016	2017
Budget	100	35
Prognos	100	35
Årets resultat	**52**	**43**

Uppdragsföretag

FIBERSTADEN AB

Fiberstaden AB är ett bolag som samägs av Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner, där Hudiksvall äger 80 procent och Nordanstig 20 procent. Bolaget bedriver stadsnätsverksamhet i kommunerna och sköter IT-driften för båda kommunernas verksamheter.

Attraktivare region

Stadsnätets ambition är att knyta samman alla fastigheter i de orter där bolaget finns i ett gemensamt nätverk för snabba IT-kommunikationer. Precis som man byggt elnät, fjärrvärme, vatten och avlopp samt vägnät, är stadsnätet en infrastruktur som alla får ta del av. Det utvecklar regionen och gynnar näringsliv, samhällsservice och individer. Stadsnätets lokala nätverk når snabbt ut i världen via olika internetleverantörer. Tillsammans med andra öppna stadsnät utgör Fiberstaden AB en mycket viktig samhällsnyttig infrastruktur.

Verksamhetsberättelse

Utbyggnaden av bredband gjordes både med och utan stöd. Det område som byggts utan stöd är centrala Bergsjö samt förtätningar i förtätningsprojekt, dessa har tillsammans gett 320 nya fiberkunder.

Områden med stöd som startade upp hösten 2016 är Ilsbo och Kitte-projektet. Det beviljades stöd från Tillväxtverket. Projektet *övriga Ilsbo* har pågått under 2017. Kvar att göra under 2018 är återställning och besiktningar. *Övriga Ilsbo* har gett 80 nya kunder.

Samförläggning har skett ut till Morängsviken, arbetet kommer att slutföras under 2018 och 34 kunder har signerat för en kommande anslutning.

En samverkan pågår även i Varpsand för möjliga anslutningar under 2018.

Nordanstigs kommun har beviljats stöd från Tillväxtverket gällande transportnät i Hassela. Det finns även en ansökan om stöd från Jordbruksverket för Hassela glesbygd, men inget beslut har fattats än.

Fiberstaden AB har ett flertal större projekt inom IT. Kommunerna har tagit ställning till Fiberstadens lösningsförslag för ny virtualiseringsplattform och Fiberstaden AB gjorde ett avrop mot Kammarkollegiets ramavtal för datacenter. Det är avslutat och den nya plattformen är beställd och kommer att installeras under januari–februari 2018. MDM-lösning har satts upp för båda kommunerna, för managering av mobiltelefoner och surfplattor. Än så länge är det bara hemtjänstens telefoner som hanteras där samt politikerplattor för Nordanstigs kommun. Politikerplattor för Hudiksvalls kommun ska också ut under januari 2018.

Ett avrop gjordes också avseende nätverksutrustning där avtal saknats, och det är klart att beställa på. Ett stort MIM-projekt har pågått i Hudiksvall där fas 1 är avslutad och projektet är inne i fas 2, dubbla konton, där det handlar om att minska antalet inloggningskonton som en del anställda har.

Helpdesk har tagit över all hantering gällande mobiltelefoner och surfplattor, till exempel beställningar, support och abonnemangshantering. Det sköttes tidigare av Hudiksvalls reception för både Hudiksvalls kommun och Nordanstigs kommun.

Systemförvaltning: Implementering av förvaltningsobjekten fortgår. Under hösten 2017 fortsatte arbetet med utbildning. Även samhällsbyggnad påbörjades hos båda kommunerna. Under december 2017 påbörjades arbetet med förvaltningsobjekten ekonomi, inköp och personal. Det är planerat att alla 13 objekt ska färdigställas under februari och mars 2018.

IT som tjänst: Fiberstaden AB har börjat leverera de första tjänsterna inom telefoni och IT, till exempel digital ärendehantering för politiker och hantering av telefoner. Kommunerna har enats om en modell och ett avtal är snart klart för att ställa om dagens IT-drift till två tjänster: IT-arbetsplats samt system- och applikationsdrift. Fiberstaden AB kommer att sälja IT som tjänst för Hudiksvalls kommun från och med den 1 januari 2018. Kvar är Nordanstigs kommun som förväntas bli klart under våren 2018.

Under tredje kvartalet 2017 tecknades ett avtal med Telia för alla Hälsinglands kommuner. Det innebär att Nordanstigs kommun har ett avtal för alla tjänster rörande telefoni, och kommer dessutom att ligga i en och samma telefonlösning. Fiberstaden har varit drivande i upphandlingsprocessen och avtalsförhandlingen och har under hösten även varit drivande i införandeprojektet.

Framtid

Intresset för att fiberansluta sin fastighet är enormt och det fortsätter att öka. Fler aktörer märks av på marknaden och Telias nedläggning av telestationer blir en utmaning framöver.

IT som tjänst, del två – nästa steg i projektet där kommunerna vill att Fiberstaden AB ska köpa in datorer, plattor med mera och hyra ut dem till kommuner. En analys ska göras för att se hur detta påverkar Fiberstaden AB:s likviditet, om man klarar av investeringen med egna medel eller om man ska utreda andra alternativ.

Fortsatt samarbete, eller gärna, ett utökat samarbete med våra grannkommuner, är en framtidsfaktor som vi ser och har höga förväntningar på.

Resultat

Bolaget redovisade en vinst efter finansnetto om 4 995 tkr (5 385 tkr).

HÄLSINGLANDS UTBILDNINGSFÖRBUND

Hälsinglands utbildningsförbund är ett kommunalförbund som bildats av Bollnäs, Nordanstigs och Söderhamns kommuner med uppdrag att möta studerandes efterfrågan på utbildning med bredd och kvalitet.

Övertagandet av gymnasie- och vuxenutbildningsverksamheten från medlemskommunerna ägde rum den 11 augusti 2015.

Resultatet för 2017 blev –775 tkr (6 253 tkr).

Årets resultat fördelat per verksamhet

Gymnasieverksamheten stod för –3 416 tkr, varav Nordanstigs andel beräknades till –819 tkr, trots resultatbalansering av fjolårets resultat med 1 150 tkr. Underskottet förklaras av avsättningar för lokaler i Bollnäs och för Nordanstigs del har man inte hunnit anpassa verksamheten till det kraftigt sjunkande elevantalet.

Vuxenutbildningsverksamheten stod för 3 122 tkr, varav Nordanstigs andel uppgick till 868 tkr. Det förklaras av bland annat resultatbalanserade medel från föregående år om 2 468 tkr samt sena beslut från medlemskommunerna om 54-kronan som blev 20-krona. 54-kronan var ett bidrag som Hälsinglands utbildningsförbund sökte från sina ”ägarkommuner”. De önskade få

54 kronor per invånare och beslutet från kommunerna blev 20 kronor per invånare.

Gymnasiesärskoleverksamheten stod för –708 tkr, vilket förklaras av avvecklingskostnader för Utanhed. Höghammargymnasiets resultat regleras gentemot Bollnäs kommun.

OH-kostnader stod för 3 185 tkr, varav Nordanstigs andel beräknades till 300 tkr, och förklaras bland annat av vakanta tjänster och lägre IT-kostnader.

Administration inklusive motbokning av resultatbalanserade medel från föregående år stod för –3 598 tkr, varav Nordanstigs andel uppgick till –1 952 tkr.

Medlemskommunernas andel av förbundet uppgick till följande fördelning utifrån medlemsbidrag exklusive schablonersättning och interkommunal ersättning:

Medlemskommunernas andel av förbundet	2016	2017	2017
Bollnäs kommun	47 %	44 %	102 374 tkr
Söderhamns kommun	46 %	49 %	114 009 tkr
Nordanstigs kommun	7 %	7 %	15 632 tkr
Summa	**100 %**	**100 %**	**232 015 tkr**

NORRSKEN AB

Verksamhetens mål är att skapa, äga och underhålla stamnät.

Bolaget ska vara den naturliga samarbetspartnern för operatörer, tjänsteleverantörer och region- och stadsnät som finns i området.

De flesta region- och stadsnäten ska vara Norrsken AB:s kunder.

Bolaget ska alltid präglas av oberoende och neutralitet gentemot operatörer.

Bolaget ska växa genom spridning inom området.

Norrsken AB ägs av Borlänge Energi, Gävle Energi AB, Gävleborgs läns landsting, Helsinge Net AB, Härnösand Energi och Miljö AB, Jämtkraft Telecom AB, Sandviken Energi AB, Sundsvall Energi Elnät AB och Söderhamn Teknikpark AB samt Hofors, Hudiksvalls, Ljusdals, Nordanstigs och Ockelbo kommuner.

KOMMUNALFÖRBUNDET INKÖP GÄVLEBORG

Inköp Gävleborg är kommunernas gemensamma organ för inköpsverksamhet. Förbundet ska även sköta kommunernas upphandlingsverksamhet med vissa undantag – byggentreprenader, vissa tjänster och direktupphandling. Förbundet ska biträda kommunerna med upphandling inom de undantagna områdena och även kunna bistå kommunernas företag med upphandling.

Förbundet är upphandlande enhet för Bollnäs, Gävle, Hofors, Hudiksvalls, Ljusdals, Nordanstigs, Ockelbo, Ovanåkers, Söderhamns och Älvkarleby kommuner med förvaltningar, bolag, stiftelser och kommunalförbund.

Alla kommuner i Hälsingland och Gästrikland utom Sandvikens kommun är delägare i kommunalförbundet. Andelarna bestäms av hur mycket bidrag respektive kommun skjutit till. Bidragen (täckning av kommunalförbundets kostnader) bestäms via procentuell fördelning i förhållande till skatteunderlaget. Nordanstigs kommuns andel är 3,5 procent.

Verksamhetsberättelse

Nordanstigs kommun betalade 794 tkr (729 tkr) i bidrag till kommunalförbundet. Ersättningen avser alla tjänster som förbundet utför åt kommunen.

Ett stort antal upphandlingar gjordes gemensamt för flera kommuner och vissa kommunspecifika.

Den 19 juni 2017 beslutade kommunfullmäktige i Gävle kommun att begära sitt utträde ur kommunalförbundet.

Verksamheten redovisade ett resultat på 901 tkr (3 581 tkr).

MITTSVERIGE VATTEN OCH AVFALL AB

MittSverige Vatten & Avfall AB är Sundsvalls, Timrå och Nordanstigs kommuners gemensamma bolag för VA- och avfallssamverkan över kommungränserna. MittSverige Vatten & Avfall AB ansvarar för huvudmannens sysslor och ansvar, utveckling, samt drift och underhåll av de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna i Sundsvalls, Timrå och Nordanstigs kommuner samt avfallsanläggningarna i Sundsvalls kommun.

MittSverige Vatten & Avfall AB arbetar för ett hållbart samhälle. Den ständiga närvaron hos natur och människor gör att bolaget har ett stort ansvar och en viktig roll för ett fungerande kretslopp. I de tre ägarkommunerna bor över 126 000 invånare. Det är för dem, men kanske ännu mer tillsammans med dem, bolaget arbetar för att driva, utveckla och bidra med kunskap inom vatten- och avfallsfrågor. Alltid med hållbarhet och miljö i fokus.

MittSverige Vatten och Avfall AB är ett kommunalt bolag som ägs av Sundsvall Vatten AB (76 procent), Timrå Vatten AB (18 procent), Reko Sundsvall AB (4 procent) och Nordanstig Vatten AB (2 procent).

Verksamheten redovisade ett resultat på 46 tkr efter finansiella poster (25 tkr).

SAMKRAFT AB

Bolagets uppgift var att bygga, driva och underhålla anläggningar för vindkraftsproduktion. Bolaget hade sitt säte i Söderhamn.

Viktiga händelser under perioden

Likvidation är beslutad och slutredovisning av bolaget lades fram under december 2017. Därmed är Samkraft AB likviderat.

Ägarförhållanden

Av bolagets totalt 20 561 268 aktier ägde Nordanstigs kommun 342 740 aktier, vilket motsvarade 1,7 procent.

Spår
2

Räkenskaper

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	Kommunen					Koncernen	
		Budget 2017	Bokslut 2017	Budget 2016	Bokslut 2016	Budget 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter		174 175	124 866	140 718	179 595	101 964	184 975	236 243
Verksamhetens kostnader	1	– 702 519	– 676 882	– 652 945	– 671 841	-639 775	– 712 469	– 704 604
Jämförelsestörande post	2	0	0	0	– 39 825		0	– 39 825
Avskrivningar	3	– 13 500	– 14 605	– 15 000	– 13 311	– 14 393	– 31 790	– 27 669
Verksamhetens nettokostnader		**– 541 844**	**– 566 621**	**– 527 227**	**– 545 382**	**– 552 204**	**– 559 284**	**– 535 855**
Skatteintäkter	4	395 717	397 635	385 791	383 164	407 914	397 635	383 164
Generella statsbidrag	5	153 553	160 512	143 407	163 532	158 258	160 512	163 532
Finansiella intäkter	6	591	1 106	1 366	1 188	455	884	674
Finansiella kostnader	7	– 2 162	– 1 884	– 2 839	– 1 724	– 5 569	– 5 695	– 5 643
Resultat för extraordinära poster		**5 855**	**– 9 252**	**498**	**778**	**8 854**	**– 5 948**	**5 872**
Skatter							– 430	– 738
Extraordinära intäkter								
Extraordinära poster								
Årets resultat – förändring av eget kapital		**5 855**	**– 9 252**	**498**	**778**	**8 854**	**– 6 378**	**5 134**

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	Kommunen			Koncernen	
		Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Tillgångar						
Anläggningstillgångar						
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	8	185 776		171 474	385 057	371 673
Maskiner och inventarier	8	22 052		21 195	145 312	135 084
Finansiella anläggningstillgångar						
Värdepapper andelar		11 321		7 152	8 319	4 150
Långfristiga fordringar		30 230		31 329	4 813	5 053
Summa anläggningstillgångar		**249 379**	**225 947**	**231 150**	**543 501**	**515 960**
Omsättningstillgångar						
Förråd					381	434
Fordringar	9	48 960		56 244	48 372	89 407
Kortfristig placering		47 758		22 503	47 758	22 502
Kassa och bank		16 724		53 245	19 587	56 962
Summa omsättningstillgångar		**113 442**	**103 589**	**131 992**	**116 098**	**169 305**
Summa tillgångar		**362 821**	**329 536**	**363 142**	**659 599**	**685 265**
Eget kapital, avsättningar och skulder						
Eget kapital						
Ingående eget kapital	10	147 778		144 531	193 294	185 830
Årets resultat	10	– 9 252		778	– 6 378	5 134
Obeskattad reserv					2 131	2 018
Summa eget kapital		**138 526**	**153 160**	**145 309**	**189 047**	**192 982**
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner	11	35 432	30 700	33 624	35 432	33 624
Andra avsättningar	12	2 967	0	5 436	4 124	6 075
Summa avsättningar		**38 399**	**30 700**	**39 060**	**39 556**	**39 699**
Skulder						
Långfristiga skulder	13	71 212	46 907	65 575	300 610	250 315
Kortfristiga skulder	14	114 684	98 769	113 198	130 386	202 269
Summa skulder		**185 896**	**145 676**	**178 773**	**430 996**	**452 584**
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		**362 821**	**329 536**	**363 142**	**659 599**	**685 265**
Borgensåtaganden och ansvarsförbindelser						
Borgensåtaganden	15	214 008		165 858	121 919	71 769
Pensionsförpliktelser	16	210 797		213 415	210 797	213 415
Ansvarsförbindelser	17	0		0	232	221
Tillgångar med äganderättsförbehåll		0		0	0	0

KASSAFLÖDESANALYS

(tkr)	Not	Kommunen				Koncernen	
		Bokslut 2017	Budget 2017	Bokslut 2016	Budget 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Från verksamheten tillförda medel							
Resultat efter finansiella poster	10	– 9 252	5 855	778	8 854	– 5 947	5 872
Justering för av- och nedskrivningar	3	14 605	15 000	13 311	14 393	31 790	27 668
Justering för gjorda avsättningar		2 469	0	590	0	2 360	590
Övriga ej likviditetspåverkande poster		308	0	633	0	102	86
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		**8 130**	**20 855**	**15 312**	**23 247**	**28 305**	**34 216**
Korta fordringar (ökning –/minskning +)	9	7 284	2 000	– 18 494	2 000	38 026	– 48 407
Lager (ökning –/minskning +)		0	0	0	0	52	218
Korta skulder (ökning +/minskning –)	14	1 486	0	– 11 904	0	– 7 789	– 8 800
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**16 900**	**22 855**	**– 15 086**	**25 247**	**58 594**	**– 22 773**
Investeringsverksamhet							
Investering i materiella anläggningstillgångar	8	– 27 052	– 15 000	– 26 148	– 20 000	– 52 993	– 85 888
Försäljning av anläggningar		0	0	710	0	490	1 873
Kassaflöde efter investeringar		**– 27 052**	**– 15 000**	**– 25 438**	**– 20 000**	**– 52 503**	**– 84 015**
Finansieringsverksamheten							
Nyupptagna lån, leasing		14 821	0	20 887	0	16 821	119 269
Amortering av skuld		– 9 184	– 4 500	– 5 379	– 4 500	– 77 794	– 37 968
Förlusttäckningsgaranti		– 3 682	– 2 500	– 883	– 3 500	– 3 682	– 883
Ökning långfristiga fordringar		– 28 324	0	– 7 939	0	21 991	– 7 939
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		**– 26 369**	**– 7 000**	**6 686**	**– 8 000**	**– 42 664**	**72 479**
Årets kassaflöde		**– 36 521**	**855**	**– 33 838**	**– 2 753**	**– 36 573**	**– 34 309**
Likvida medel vid årets början		53 245		87 083		55 652	91 272
Likvida medel vid årets slut		16 724		53 245		19 079	56 963

NOTHÄNVISNING

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Not 1				
Verksamhetens kostnader				
Enligt driftredovisning minus avskrivningar				
Enligt resultaträkningen	– 676 882	– 671 841	– 712 469	– 704 604
därav				
Utbetalning av pensioner	– 11 044	– 44 437	– 11 054	– 44 437
Förändring av semesterlöneskuld samt övertidsskuld	601	646	557	291
Not 2				
Jämförelsestörande poster				
Inlösen av intjänade pensionsrätter	0	– 39 825	0	– 39 825
Not 3				
Avskrivningar				
Avskrivning byggnader och anläggningar	– 9 073	– 8 082	– 20 332	– 17 364
Avskrivning maskiner och inventarier	– 5 532	– 5 229	– 11 458	– 10 305
	– 14 605	**– 13 311**	**– 31 790**	**– 27 669**
Not 4				
Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	399 072	384 719	399 072	384 719
Preliminär slutavräkning innevarande år	– 1 943	– 1 955	– 1 943	– 1 955
Slutavräkningsdifferens föregående år	506	400	506	400
	397 635	**383 164**	**397 635**	**383 164**
Not 5				
Generella stats- och utjämningsbidrag samt fastighetsavgift				
Inkomstutjämningsbidrag	123 857	118 372	123 857	118 372
Kommunal fastighetsavgift	19 025	18 839	19 025	18 839
Avgift för LSS-utjämning	– 3 448	– 4 740	– 3 448	– 4 740
Kostnadsutjämningsbidrag	13 165	16 078	13 165	16 078
Strukturbidrag	0	0	0	0
Regleringsavgift/-bidrag	– 93	– 324	– 93	– 324
Ersättning för flyktingkrisen (totalt 16,6 mnkr)	8 006	15 307	8 006	15 307
	160 512	**163 532**	**160 512**	**163 532**

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Not 6				
Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	41	85	150	90
Ränteintäkter NVAB	163	435	0	0
Återföring nedskrivning aktier och andelar	0	53	0	567
Övriga intäkter	902	615	734	17
	1 106	**1 188**	**884**	**674**
Not 7				
Finansiella kostnader				
Räntekostnader	– 1 602	– 1 240	– 5 413	– 5 154
Nedskrivning finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	– 282	– 484	– 282	– 489
	– 1 884	**– 1 724**	**– 5 695**	**– 5 643**
Not 8				
Materiella anläggningstillgångar				
Anskaffningsvärde mark, byggnader, tekniska anläggningar	391 051	367 676	729 160	698 644
Ackumulerade avskrivningar	– 205 275	– 196 202	– 344 103	– 326 971
Bokfört restvärde	**185 776**	**171 474**	**385 057**	**371 673**
därav				
Mark, byggnader	121 929	119 254	321 210	319 453
Tekniska anläggningar	52 708	43 435	52 708	43 435
Tekniska anläggningar – affärsdrivande verksamhet	11 139	8 785	11 139	8 785
	185 776	**171 474**	**385 057**	**371 673**
Anskaffningsvärde maskiner och inventarier	75 071	68 681	237 760	227 991
Ackumulerade avskrivningar	– 53 019	– 47 486	– 92 448	– 92 907
Bokfört restvärde	22 052	21 195	145 312	135 084
därav				
Maskiner – affärsdrivande verksamhet	774	556	774	556
Inventarier	21 278	20 639	144 538	134 528
	22 052	**21 195**	**145 312**	**135 084**
Not 9				
Fordringar				
Kundfordringar	7 035	5 238	11 134	36 705
Skatteverket	10 911	11 519	10 920	11 566
Interimsfordringar – övriga	31 014	39 487	26 318	41 136
	48 960	**56 244**	**48 372**	**89 407**

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Not 10				
Eget kapital				
Ingående eget kapital	145 309	145 121	190 825	186 420
Årets resultat	– 9 252	778	– 6 378	5 134
Avsättning skuld till renhållningskollektivet	2 469	– 590	2 469	– 590
Obeskattad reserv			2 131	2 018
	138 526	**145 309**	**189 047**	**192 982**
varav				
Renhållningskollektivet har en fordran på skattekollektivet på 2 675 tkr (5 144 tkr). Från och med 2015 redovisas fordran under avsättningar.				
Not 11				
Avsättningar för pensioner				
Intjänade från och med 1998 exklusive ÖK-SAP				
Ingående avsättning inklusive löneskatt	33 624	32 607	33 624	32 607
Intjänat under året	547	613	547	613
Utbetalt under året	– 272	– 297	– 272	– 297
Löneskatt	791	424	791	424
Ränteuppräkning	742	277	742	277
Utgående avsättning inklusive löneskatt	**35 432**	**33 624**	**35 432**	**33 624**
Not 12				
Andra avsättningar				
Täckning av deponi	292	292	292	292
Renhållningskollektivets fordran på skattekollektivet	2 675	5 144	2 675	5 144
Andra avsättningar			1 157	639
	2 967	**5 436**	**4 124**	**6 075**
Not 13				
Långfristiga skulder				
Ingående skuld justerad med koncernskulder	65 575	51 873	250 315	212 112
Amortering	– 8 050	– 4 545	– 14 530	– 15 375
Amortering – leasade bilar	– 1 134	– 834	– 1 134	– 834
Nya lån	13 322	17 680	64 460	53 011
Nya lån – leasing	1 499	1 401	1 499	1 401
	71 212	**65 575**	**300 610**	**250 315**

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Not 14				
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	19 965	23 592	32 867	38 300
Arbetsgivaravgifter	11 885	12 315	12 787	13 140
Skatteverket slutavräkning	3 392	1 955	3 392	1 955
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	5 898	6 042	6 217	6 339
Personalens löneskuld timanställda	2 740	3 327	2 740	3 327
Pension individuell del inklusive löneskatt	23 613	23 455	23 613	23 455
Amortering leasade bilar	1 276	1 267	1 276	1 267
Amortering långfristig skuld	7 000	5 600	11 000	9 600
Semesterlöneskuld	11 348	11 932	12 994	13 380
Kortfristig skuld till koncern NVAB	3 682	883	0	0
Kortfristig skuld stiftelser	1 233	0	0	0
Skuld till andra kommuner	267	267	267	267
Skuld för statligt investeringsbidrag	6 806	5 873	6 806	5 873
Statligt flyktingbidrag	0	0	0	0
Övriga kortfristiga skulder	15 579	16 690	16 427	85 366
	114 684	**113 198**	**130 386**	**202 269**
Not 15				
Borgensåtaganden				
Egnahem	107	107	107	107
Bostadslån med kreditgaranti	19	19	19	19
Nordanstigs Bostäder AB	92 089	94 089	0	0
Samkraft AB	0	0	0	0
Nordanstig Vatten AB	120 000	70 000	120 000	70 000
Hälsingeutbildningar	640	640	640	640
Övriga	1 153	1 003	1 153	1 003
	214 008	**165 858**	**121 919**	**71 769**

Nordanstigs kommun har i november 2006 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 286 kommuner som per 2017-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Nordanstigs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2017-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 342 483 929 484 kronor och totala tillgångar till 349 243 746 321 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 313 587 395 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 318 859 870 kronor.

(tkr)	Kommunen		Koncernen	
	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Not 16				
Pensionsförpliktelser				
(Pensioner intjänade före 1998)				
Ingående ansvarsförbindelse	171 749	208 258	171 749	208 258
Ränteuppräkning	1 954	1 794	1 954	1 794
Basbeloppsuppräkning	2 725	929	2 725	929
Övrig post	2 838	1 918	2 838	1 918
Årets utbetalningar	– 9 624	– 9 100	– 9 624	– 9 100
Försäkring IPR	0	– 32 050	0	– 32 050
Summa pensionsförpliktelser	**169 642**	**171 749**	**169 642**	**171 749**
Löneskatt	41 155	41 666	41 155	41 666
Utgående ansvarsförbindelse	**210 797**	**213 415**	**210 797**	**213 415**

Not 17				
Ansvarsförbindelser	**Åtagande inom ett år**	**>1 år–<5 år**	**> 5 år**	**Totalt åtagande**
Leasegivare				
LB Kiel avtal slut 2025-12-31				
Summa åtaganden med tidsbegränsning	**0**	**0**	**0**	**0**
Garantibelopp Fastigo			232	221

FEMÅRSÖVERSIKT

	Bokslut					Budget			
	2013	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
BEFOLKNING									
Folkmängd 31/12	9 491	9 493	9 490	9 511					
Folkmängd 1/11 året före budgetåret	9 523	9 484	9 485	9 491	9 526	9 487	9 478	9 464	9 447
Medelålder, antal personer 31/12	44,7	44,8	45,0	45,0					
0–5 år	619	622	603	600	610	596	592	604	618
6–15 år	980	975	1 007	1 025	1 059	1 064	1 058	1 050	1 036
16–18 år	344	304	291	286	274	267	309	321	321
19–64 år	5 149	5 153	5 108	5 116	5 012	4 989	4 960	4 921	4 891
65 år–	2 375	2 439	2 481	2 484	2 526	2 561	2 566	2 571	2 581
Totalt SCB:s prognos 31/12					9 481	9 497	9 485	9 467	9 447
PERSONAL									
Antal kommunanställda 31/12	775	804	766	789	760				
Antal årsarbetare	691	722	691	710	687				
SKATTESATS									
Kommunal skattesats	22,61	22,61	22,51	22,51	22,51	22,51	22,51	22,51	22,51
Total skattesats kommun och landsting	34,54	34,57	34,44	35,64	35,49	35,49	35,49	35,49	35,49
KOMMUNENS EKONOMI									
Likviditet (%)	133	117	118	117	99	116	121	126	132
Soliditet exklusive ansvarsförbindelse (%)	41,7	44,4	40,4	40,0	38,2	42,5	45,4	48,4	51,4
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse (%)	– 59	– 48	– 36	– 19	– 20	– 16	– 12	– 8	– 4
Årets resultat (tkr)	18 138	12 481	7 868	778	– 9 252	8 854	11 587	11 814	12 066
4 % av skatteintäkter samt generella statsbidrag före finansnetto (tkr)	19 836	20 063	20 622	21 869	22 326	22 718	23 174	23 628	24 132
Årets investeringar (tkr)	25 991	12 367	15 216	24 562	28 266	20 000	20 000	20 000	20 000
Ansvarsförbindelser exklusive borgensåtagande (tkr)	308 259	288 154	258 911	213 415	210 797	211 415	209 415	207 415	205 415
Ansvarsförbindelser exklusive borgensåtagande (kr/inv)	32 479	30 354	27 283	22 439	22 234	22 261	22 079	21 909	21 744

	Bokslut					Budget			
	2013	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Låneskuld (tkr)	59 077	55 907	51 873	65 575	71 212	61 075	56 575	52 075	47 575
Låneskuld (kr/inv)	6 225	5 889	5 466	6 895	7 511	6 431	5 965	5 501	5 036
Amortering (tkr)	5 017	4 972	5 337	5 379	8 050	4 500	4 500	4 500	4 500
Eget kapital (tkr)	129 326	141 807	145 121	145 309	138 526	154 163	165 750	177 564	189 630
Eget kapital (kr/inv)	13 626	14 938	15 292	15 278	14 611	16 233	17 475	18 756	20 073
Finansnetto (tkr)	– 264	– 2 579	– 687	– 536	– 778	– 5 114	– 4 951	– 4 592	– 4 037
Verksamheternas nettokostnader (summa boxar) (tkr)	466 879	481 750	498 156	482 403	547 635	554 004	562 821	574 307	587 194
Verksamheternas nettokostnader (summa boxar) (kr/inv)	49 192	50 748	52 493	50 833	57 761	56 404	58 529	59 945	62 061
Verksamheternas nettokostnader resultaträkning (tkr)	466 250	486 523	507 005	545 382	566 622	554 004	562 821	574 307	587 194
Verksamheternas nettokostnader resultaträkning (kr/inv)	49 125	51 251	53 425	57 469	59 764	58 335	59 338	60 664	62 157

Antalet personer fördelat i åldersgrupper för budget 2018, FP 2019-2021 är beräknade av SCB utifrån befolkningen 2016-12-31.

Mandatfördelning vid valen 2010 respektive 2014 såg ut enligt följande:

	2010	**2014**
Socialdemokraterna	11	11
Centerpartiet	7	5
Moderaterna	3	4
Folkpartiet liberalerna	4	2
Vänsterpartiet	2	2
Kristdemokraterna	1	1
Miljöpartiet	1	1
Sverigedemokraterna	2	5
	31	**31**

Bilagor

Redovisningsprinciper

Redovisningen har skett enligt god redovisningssed, kommunal redovisningslag samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Eventuella avvikelser beskrivs under berörd rubrik.

Alla belopp och beräkningar är presenterade i respektive års penningvärde.

Principer för periodisering och värdering

Redovisningen har varit öppen för externa transaktioner. Till och med den 19 januari 2018 har kostnader och intäkter av väsentlig betydelse hänförts till redovisningsåret 2017.

Kostnads- och intäktsräntor

Kostnads- och intäktsräntor har periodiserats.

Långfristiga skulder

Amorteringar för 2017 har bokförts som kortfristig skuld.

Skatteintäkter

Den definitiva slutavräkningen för 2016 och prognosen för slutavräkningen för 2017 ingår i posten skatteintäkter i resultaträkningen.

Löner, semesterersättningar och övriga löneförmåner

Från och med redovisningsåret 2002 redovisas löner, semesterersättningar och övriga löneförmåner när kostnaden uppstått, det vill säga när lönerna intjänats.

Sociala avgifter

Sociala avgifter har redovisats i form av procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneredovisningen. Arbetsgivaravgiften för december månad har periodiserats.

Personalomkostnadspålägg

Personalomkostnadspålägg har interndebiterats verksamheterna med 38,2 procent.

Förändring av pensions- och semesterlöneskuld

Respektive skuld redovisas som en samlad kostnad för hela verksamheten under verksamhetens kostnader (ökning pensionsskuld inklusive löneskatt och förändring semesterlöneskuld) i resultaträkningen.

Redovisning av pensionsförpliktelser

Från och med redovisningsåret 1998 redovisas nyintjänade pensionsförmåner. Den individuella delen redovisas i bokslutet som kortfristig skuld. Resterande delar redovisas som en avsättning i balansräkningen och ingår i posten verksamhetens kostnader (ökning pensionsskuld inklusive löneskatt) i resultaträkningen. Visstidspensioner avseende förtroendevalda ingår i avsättningen. Räntan på pensionsförmåner intjänade från och med 1998 redovisas i posten finansiella kostnader i resultaträkningen. Pensionsförmåner intjänade före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse.

Kommunen har ingen förvaltning av medel finansiellt placerade för pensioner, vilket innebär att hela pensionsförpliktelsen återlånas i verksamheten.

Pensionerna beräknas enligt RIPS-07.

Löneskatt på pensioner

Från och med 1999 redovisas löneskatt på årets intjänade pensioner och ingår i verksamhetens kostnader (posten ökning pensionsskuld inklusive löneskatt) i resultaträkningen.

Redovisning av materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar upptas till anskaffningsvärdet och reduceras med avskrivningar. Planenlig avskrivning baseras på ursprungligt anskaffningsvärde och sker utifrån förväntad ekonomisk livslängd. Kommunen har från och med 2016 tillämpat komponentavskrivning på nya investeringar med betydande komponenter som har en väsentlig skillnad i nyttjandetid. Kommunen har inte justerat tidigare års investeringar då beräkning visar att utfallet inte är av betydande belopp. Därmed följer inte kommunens redovisning RKR 11.4 fullt ut.

Kommunens bolag har från och med 2014 tillämpat komponentavskrivning.

Korttidsinventarier

För att en investering ska klassas som en anläggningstillgång, och därmed fördela kostnaden (avskrivningen) över minst tre år, ska investeringen ha en ekonomisk varaktighet av minst tre år och uppgå till ett värde av lägst ett basbelopp.

Avskrivningar

Avskrivningar av anläggningstillgångar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod. Viss vägledning finns i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) förslag till avskrivningstider.

Planenlig avskrivning baseras på ursprungligt anskaffningsvärde och sker utifrån förväntad ekonomisk livslängd. I kommunen påbörjas avskrivningarna månaden efter anskaffning eller färdigställande. Ej färdigställda investeringar balanseras som pågående.

Huvudsakligen tillämpas följande avskrivningstider:

Avskrivningstider inom koncernen	År
Byggnader och anläggningar	20–100
Maskiner, fordon och inventarier	5–20
Energianläggningar	10–30

Kapitalkostnaderna

Kapitalkostnad är den ersättning förvaltningarna erlägger för gjorda investeringar. Denna räknas enligt nominell metod med 1,75 procent intern ränta 2017. Kapitalkostnad kostnadsbokförs månaden efter genomförd investering.

Kundfordringar

Kundfordringar har minskats med summan av osäkra kundfordringar (befarade kundförluster). Kundfordringar äldre än tolv månader bedöms som osäkra.

Leasingavtal

Från och med redovisningsåret 2003 redovisas nya finansiella leasingavtal i balansräkningen, det vill säga som anläggningstillgång och långfristig skuld. Från och med årsredovisningsåret 2003 redovisas nyleasade bilar enligt denna princip.

Tidigare avtal som enligt definitionen är att klassificera som finansiell leasing, men tidigare redovisats som operationell leasing, redovisas även fortsättningsvis som operationell leasing: DAL (Bergesta).

Det framtida åtagandet noteras i ansvarsförbindelse.

Hyresavtal för lokaler och bostäder redovisas som operationell leasing och är även enligt definitionen operationell leasing.

Avtal avseende leasing av skolbaracker hanteras som operationell leasing.

Redovisning av bredbandsinvestering

Kostnader med reducering av intäkter (bidrag från länsstyrelsen och EU) i bredbandsprojekten redovisas som anläggningstillgång och planenlig avskrivning påbörjas månaden efter att investeringen har bokförts.

Extraordinära poster och upplysningar för jämförelseändamål

Extraordinära poster ska avse händelser som saknar tydligt samband med kommunens ordinarie verksamhet, att händelsen ej förväntas inträffa ofta samt att posten uppgår till ett väsentligt belopp.

Jämförelsestörande poster är sådana poster som uppgår till väsentliga belopp och påverkar årets resultat, men hänförs till annan period.

Klassificering av finansiella tillgångar

Kommunfullmäktige har inte tagit beslut om att placerade medel anses vara ett långsiktigt innehav.

Redovisning av avsättningar, ansvarsförbindelser och eventualtillgångar

En avsättning är på balansdagen säker eller sannolik till sin förekomst, men oviss till belopp eller till tidpunkt då den ska infrias, till exempel pensionsskuld och täckning av deponi.

Redovisning av immateriella tillgångar

Nordanstigs kommun har inga immateriella tillgångar redovisade.

Redovisning av lånekostnader

Redovisas enligt huvudprincipen, det vill säga lånekostnaden belastar resultaten för den period till vilken den hänförs, oavsett hur de lånade medlen används.

Sammanställd redovisning

Resultaträkningen och balansräkningen visar en sammanställd redovisning för koncernen.

Enligt rekommendationen RKR 8.2 ska förvaltningsberättelsen innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens samlade verksamhet. Utöver detta ska sammanställda räkenskaper upprättas om bolagens omsättning uppgår till minst fem procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag, eller om bolagens balansomslutning uppgår till minst fem procent av kommunens balansomslutning. Företag vars omsättning är av obetydlig omfattning kan undantas. Som obetydlig omfattning definieras företag där kommunens andel av omsättning och omslutning är mindre än två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Den sammanlagda kommunala andelen av omsättningen hos de företag som undantas får dock inte överstiga fem procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Kommunens sammanställda redovisning omfattar Nordanstigs Bostäder AB, Nordanstig Vatten AB, Nordanstigs Fjärrvärme AB samt Nordanstigs Kommunfastigheter AB. I årsredovisningen ingår även Nordanstigs Fastighets AB. I den sammanställda redovisningen upptas inte bolag som är under likvidation eller har beslutats att likvideras.

Ordlista och begrepp

Anläggningstillgångar	Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk. Kan vara immateriella (goodwill med mera), materiella (mark, byggnader, maskiner med mera) eller finansiella (aktier, andelar med mera).
Avskrivning	Årlig kostnad för värdeminskning av anläggningstillgångar beräknad utifrån förväntad ekonomisk livslängd.
Avsättningar	Avser ekonomiska förpliktelser som inte är helt bestämda till storlek eller förfallotidpunkt.
Bromsen i pensionssystemet	I tider då tillgångarna i pensionssystemet minskar i värde ökar pensionsskulden och vice versa.
Eget kapital	Visar hur stor del av tillgångarna som ej finansierats med främmande kapital (skulder). Består av anläggningskapital och rörelsekapital.
HelGe	Datoriserat bibliotekssystem i Hälsingland och Gästrikland.
HVB	Hem för vård och boende.
Internränta	Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss verksamhet.
Jämförelsestörande poster	Post som är resultatet av händelser eller transaktioner, som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder.
KL	Kommunallagen.
Kapitalkostnader (kpk)	Benämningen på internränta och avskrivning. Det är den här ersättningen förvaltningarna erlägger för gjorda investeringar.
Kortfristiga fordringar	Fordringar som förfaller till betalning inom ett år.
Kortfristiga skulder	Skulder med en löptid understigande ett år.
KPI	Konsumentprisindex. Ett mått på prisutvecklingen.
Likviditet	Ett mått på den kortsiktiga betalningsberedskapen. Visar omsättningstillgångar i relation till kortfristiga skulder.
LIS-områden	Landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

LOV	Lagen om valfrihet.
Långfristiga fordringar	Fordringar som förfaller till betalning senare än ett år.
Långfristiga skulder	Skulder med en löptid överstigande ett år.
NBAB	Nordanstigs Bostäder AB.
NFAB	Nordanstigs Fastighets AB.
NFVAB	Nordanstigs Fjärrvärme AB.
Nettokostnader	Verksamhetens kostnader minskade med verksamhetens intäkter, bidrag med mera.
NKFAB	Nordanstigs Kommunfastigheter AB.
NVAB	Nordanstig Vatten AB.
Nyckeltal	Ett mått på verksamheten. Exempelvis kostnad per enhet eller tjänster per brukarantal.
Omsättningstillgångar	Tillgångar som inte är anläggningstillgångar. Exempelvis förråd, fordringar, kortsiktiga placeringar, kassa och bank.
PRAO	Praktisk arbetslivsorientering.
PSYNK	Psykisk hälsa, barn och unga, synkronisering av insatser. Samarbetsprojekt mellan Gävleborgs landsting och Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner.
RUN-riksdag	RUN: Regional Utbildning för Nyföretagare.
Rörelsekapital	Omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder.
SAM	Skol- och arbetsmarknadsmässa.
SKL	Sveriges Kommuner och Landsting. En arbetsgivar- och medlemsorganisation för Sveriges 290 kommuner och 18 landsting samt regionerna Skåne och Västra Götaland.
SFB	Socialförsäkringsbalken om rätt till assistansersättning.
Soliditet	Ett mått på den långsiktiga betalningsförmågan. Visar andelen eget kapital av totala tillgångar.
Verksamhetstal	Kvantitetsmått på verksamheterna. Exempelvis antalet brukare.
ÅR	Årsredovisning.
Årsarbetare	Antal arbetade timmar under året dividerat med 1 600. Används enbart för att jämföra med motsvarande period föregående år. (I princip heltidstjänst.)

Revisionens verksamhetsberättelse

REVISION

Revisionen har under året bedrivit och initierat granskningar förutom obligatoriska granskningar av års- och delårsbokslut. Det handlar om kommunstyrelsens uppsiktsplikt, hemtjänst, risk- och konsekvensanalyser inför väsentliga beslut, granskning av lönerutiner samt om rutiner för kurser, konferenser och representation. Granskningar samt svar löper ofta över två kalenderår.

Studiebesök har gjorts på Bergsjö centralskola och Ersk-Matsgården.

Revisionen har haft träffar med utskott, eller delar av dem, och kommunstyrelsen samt gjort några skrivelser om enskilda frågor.

I januari var revisionen värd för en utbildning om korruption som leddes av Lars Anteskog, KPMG. Bland annat kommunstyrelsen var inbjuden.

Revisionen har drivits med ett anslag på 700 000 kronor. Budgeten har hållits, det blev cirka 16 000 kronor över.

I december lämnade Sverker Söderström ordförandeuppdraget efter sju år. Övriga ledamöter är Karl-Rune Lindberg, Åsa Löf, Michael Gradin och Lars-Erik Trapp.

KPMG är sakkunnigt ombud.

Mer om granskningar med mera finns på kommunens hemsida (politik, kommunrevision).

Nordanstigs kommuns
revisorer

Till fullmäktige i Nordanstigs kommun
org nr 212000-2312

Revisionsberättelse för år 2017

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Den med Hudiksvalls kommun gemensamma nämnden, Norrhälsinglands miljö- och räddningsnämnd har granskats i samverkan med revisorerna i Hudiksvalls kommun. Överförmyndarnämnden, gemensam med Sundsvalls, Timrå och Ånge kommuner, har granskats i samverkan med revisorerna i dessa kommuner. FOU – Välfärd, RegNet och HelGe har granskats i samverkan mellan kommunerna i Gästrikland och Hälsingland samt Gävleborgs läns landsting.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi riktar anmärkning *mot kommunstyrelsen för bristande styrning och uppföljning samt intern kontroll över ekonomin för år 2017. Kommunen redovisar för räkenskapsåret ett underskott med drygt 9 mnkr.* ***Vi anser att en bidragande orsak till underskottet är att beslut gällande besparingar inte har verkställts i tillräcklig omfattning*** *samt att kommunstyrelsen fattat beslut om åtgärder som medfört ytterligare kostnader utan bedömning av risk- och konsekvenser inklusive finansiering.*

Vi bedömer övriga nämnder i Nordanstigs kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer *att styrelsens interna kontroll behöver förstärkas.*

Vi bedömer att nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Nordanstigs kommuns
revisorer

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med fullmäktiges mål.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2017.

Vi åberopar bifogade redogörelse och rapporter.

Nordanstigs kommun 2018-03-21

Lars-Erik Trapp
Ordförande

Karl-Rune Lindberg
Vice ordförande

Michael Gradin

Åsa Löf

Sverker Söderström

Åsa Löf har p.g.a. jäv inte deltagit i granskningen av överförmyndarnämnden.

Bilagor:
Bil. 1 Revisorernas redogörelse
Bil. 2 De sakkunnigas rapporter
Bil. 3 Granskningsrapporter samt revisionsberättelser från kommunalförbund och kommunala bolag

NORDANSTIGS
KOMMUN

Box 56, 820 70 Bergsjö Telefon: 0652-360 00
www.nordanstig.se